

Eraväljaanne

KREDIITASUTISTE SEADUS

seletustega

Koostanud

Ed. Vendelin

A. Kukk

Tallinn 1935

37360

KREDIITASUTISTE SEADUS

seletustega

Koostanud

Ed. Vendelin

A. Kukk

Tallinn 1935

2	peatükk: Arvepidamine.	68
	19) Arveteseis	69
	20) Kassa	69
	21) Hoiuarved	70
	22) Väärtpaberid	72
	23) Väärtused	74
	24) Diskonteeritud vekslid	
	25) Diskonteeritud jooksvad kupongid ja kustutusele määratud protsentpaberid	76
	26) Tähtajalised laenud	77
	27) Riiklikud laenud	82
	28) Kontokorrent laenud	82
	29) Korrespondendid (aktivas).	83
	30) Garantii deebitorid	84
	31) Mitmesugused deebitorid	85
	32) Vallasvara	86
	33) Kinnisvara.	86
	34) Kulud	87
	35) Osakonnad	90
	36) Muud aktivad	90
	37) Põhikapital	91
	38) Tagavarakapitalid	91
	39) Erikapitalid	91
	40) Amortisatsioonikapital	91
	41) Hoiusummad.	91
	42) Vekslite rediskont.	92
	43) Võlad teistes krediitasutistes.	92
	44) Riiklikud laenud	92
	45) Korrespondendid (passivas)	92
	46) Väljaantud gerantiid	92
	47) Mitmesugused kreditorid.	93
	48) Tulud	93
	49) Muud passivad.	95
	50) Statistilised andmed	95
	51) Ühistegelikkude krediitasutiste arvepidamisest	96
2	Äriseisu vorm nr. 1	97
3	" " " 2	102
4	Kulude ja tulude aruande vorm nr. 4	102
5	" " " " " " 3	103
6	Arveteseisu vorm nr. 5.	107
7	" " " " " 6.	111
8	Garantiikirja " " 1.	112
9	" " " " 2.	113
10	" " " " 3.	114
11	Krediitasutiste nimestik	115
12	Nimestik krediitasutiste seaduste juure.	125
13	Nimestik määruse juurde krediitasutiste aruandmise ja arvepidamise kohta	127

III. KUULUTUSED

Krediitasutiste seadust, mis võeti vastu 23 märtsil 1932, on mitmet korda muudetud ja krediitasutiste aruandmise ja arvepidamise alal on antud välja Majandusministri määrus. Peale selle tuleb krediitasutistel teha tegemist oma asjaajamise juures ka teiste seaduste ja määrustega. Kuna nende käsitamist raskendab asjaolu et neid tuleb otsida mitmest Riigi Teatajast, leidsid käesoleva raamatu koostajad tarvilikuks koondada ühte raamatusse krediitasutistesse puutuvad seadused ja määrused varustades üksikuid paragrahve Vabariigi Valitsuse seletustega (V.s.), Riigikogu üldkomisjoni seletustega (Ü.s.) ja seletustega omalt poolt üksikute küsimuste kohta mis tekitanud lahkarvamisi seaduse käsitamisel.

Koostajad.

Krediitasutiste Seadus

(RT 31 — 1932; 55 — 1934; 104 — 1934)

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Käesolevale seadusele alluvad:

- 1) kommertspangad;
- 2) linnapangad;
- 3) ühistegelikud krediitasutised:
  - a) hoiu- ja laenukassad,
  - b) ühispanngad ja ühistegelikud keskpangad.

Käesoleva seaduse 7. ja 9. peatüki eeskirjad on maksvad ka pikaajalise laenu pankade kohta, arvatud välja Pikalaenu pank ja Eesti maapank. RT 31 — 32.

1. Seaduse kava näeb ette eeskirju lühikeseaja laenu pankadele. Pikaajalise laenupanku võib Eestis teetseda ainult piiratud arvul, mille tõttu ei ole tarvidust neile uusi norme välja töötada, ja neid võib jätta töötama praeguste seaduse normide alusel, laiendades neile ainult käesoleva seaduse peatüke 7 ja 9 eeskirju, mis käsitlevad järelevalvet ja likvideerimise korda.

Krediitasutiste seadusele ei allu:

- 1) Eesti pank, Eesti maapank ja Pikalaenu pank, kes teotsevad seadusandlikus korras vastuvõetud põhikirjade alusel,
- 2) pandimajad, välja arvatud revideerimine, kes teotsevad eriseaduste alusel,
- 3) krediitasutised, kelle põhimäärused kinnitatakse seadusandlikus korras.

Välja on jäetud seadusest pangakontorid, kelle avamiseks oli siiaajani nähtud ette registreerimise kord ja kes teotsevad ilma kindlate põhikirjadeta.

Kuna: 1) meie oludes kommertspangad ja ühistegelikud krediitasutised suudavad küllaldaselt rahuldada kõiki rahaturu nõudeid, 2) raske on teostada järelevalvet pangakontorite järele, ei ole tarvilikuks peetud lubada nende asutamist. V. s.

2. Eesti pank töötab Riigikogu poolt 3. mail 1927 a. vastuvõetud seaduse nr. 44 (RT 48 — 27) alusel.

3. Pikalaenu pank töötab Riigikogu poolt 16. det. 1927 a. vastuvõetud põhikirja (RT 115 — 27) alusel, mis õiendatud RT 92 — 28, art. 550 ja muudetud RT 6 — 34 ja 53 — 34.

4. Eesti maapank töötab 19. okt. 1934 a. vastuvõetud põhikirja (RT 91 — 34) alusel.

5. Pikalaenu krediitasutiste kohta on maksvad Krediidiseaduse (VSK XI k. 2. j.) §§ 50—78.

6. Pandimajade kohta on maksvad Krediidiseaduse (VSK XI k. 2. j.) §§ 79 ja 80.

7. K. S. § 307 (RT 85 — 34), mis hakkas maksma 1. II. 35 (RT 94 — 34): Süüdlast selles, et ta seatud eeskirju täitmata või sellekohase loata avas:

- 1) aktsiaseltsi, osaühisuse või kooperatiivasutuse;
- 2) krediitasutuse, või andis oma ettevõttele, mis ei olnud krediitasutus, säärase nimetuse, mille järgi seda ettvõtet võidakse pidada krediitasutuseks;
- 3) komisjoni või teadete muretsemise kontori eraasjade jaoks, karistatakse: arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Sama karistuse alla langeb isik, kes süüdlane selles, et ta seatud korras lubatud seltsi või ühisuse nimel toimetab niisuguseid operatsioone, mis ei olnud lubatud seltsile või ühisusele, või selles, et ta toimetab olgugi lubatud operatsioone, kuid mittevastavalt saadud loale.

§ 2. Majanduseministril on õigus lubada avada rahavahetuskassasid ja määrata nende tegevuse alused, lahtioleku aja ja asjaajamise korra. RT 31 — 32.

1. Kuna on märgata turismi ikka suuremat ja suuremat arenemist, siis tuleks ka avada välismaade eeskujul tähtsamatesse turistide kogumise punktidesse rahavahetuse kassad, mis võimaldaks turistidele igal ajal vahetada välisraha. Pangad on lahti ainult piiratud ajal ja nende asukoht ei ole alati kättesaadav turistidele, mille tõttu viimased on sunnitud kasutama juhuslike isikute abi, kes ei pea kinni kindlatest rahakurssidest j.n.e. See avaldab aga halba muljet turistidele ja võib ka osalt halvasti mõjuda turismi arendamisele.

Nende kassade tegevus oleneb aastaegadest, turistide kogumise kohtadest ning muudest erilistest tingimustest, mille tõttu ei saa ka nende lahtioleku aega korraldada praegu maksvate sundmäärustega kauplemise aja kohta. Selle tõttu on antud Majanduseministrile õigus määrata nende kassade lähemad teotsemise tingimused. V. s.

2. Rahavahetuskassade kohta on maksvad alljärgnevad K. S. §§:

§ 309. Pangakontori või rahavahetuse asutuse pidajat, juhatajat või teenijat, kes süüdlane selles, et ta pani toime seadusega või sundmäärusega keelatud tehingu, karistatakse:

rahaträhviga mitte üle kahetuhande krooni.

Sarnase üleastumise kordamisel karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle kuue kuu ja tasurahaga mitte üle kolmetuhande krooni.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta rahavahetuse asutuse pidamise või juhatamise õiguse ühest kuni viie aastani ja sarnase üleastumise kordamisel — jäädavalt.

§ 310. Pangakontori või rahavahetuse asutuse pidajat, juhatajat või teenijat, kes süüdlane selles, et ta toimetas operatsioone, millest ta ei olnud teatanud rahaministeeriumile, karistatakse:

rahaträhviga mitte üle kahesaja krooni.

§ 542. Pangakontori või rahavahetuse asutuse pidajat, juhatajat või teenijat, samuti igauhte, kes võtab võorast vallasvara hoiule, panti või muudeks teatavateks operatsioonideks, kui nad süüdlased sarnase neile usaldatud varanduse omanamises, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

§ 3. Peale krediitasutiste on kõigil teistel keelatud:

- 1) võtta vastu ärilise kasu saamise otstarbel hoiusummasid intresside peale ükskõik mis kujul;
- 2) anda oma ettevõttele niisugust nimetust, mille järgi võidakse ettevõtet pidada krediidasutiseks. RT 31 — 32 ja 85 — 34.

1. Kuna on kindlaks määratud krediitasutiste tegevuse alused ja piirid, on lubamatu, et mitte-krediitasutised võtaksid vastu, ärilise kasusaamise otstarbel, hoiusummasid intresside peale. Säärased isikud võivad tekitada krediitasutistele ebakõlblist võistlust, sünnitada ilmaeegseid sekeldusi, kuna nende järele ei saa teostada järelevalvet.

Samuti ei ole lubatav muudele ettevõtetele anda nimetusi, mille järgi võiks neid pidada krediitasutiseks, mis võiks viia rahva eksiarvamisele nende isikute suhtes.

Kui aga sääraseid operatsioone toimivad juriidilised isikud või annavad oma ettevõtetele mittevastavad nimetused, siis langevad karistuse alla nende juhatuse liikmed, kuna juriidilist isikut ei saa võtta vastutusele. V. s.

2. K. S. § 315 (RT 85 — 34), mis hakkas maksma 1. II. 35 (RT 94 — 34): Krediit- või kooperatiivasutuse, osauhingu või aktsiaseltsi asjade juhatajat või korraldajat, kes süüdlane selles, et ta toimetas neile asutustele, seltsidele või ühingule keelatud operatsioone, karistatakse:

rahaträhviga mitte üle kahe tuhande krooni.

Säärase süüteo kordamisel karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle kuue kuu ja tasurahaga mitte üle kolme tuhande krooni.

§ 4. Välismaade krediitasutiste osakondade ja agentuuride avamine vabariigi piires toimub seaduseandlikus korras. RT 31 — 32.

Et ära hoida välismaa krediitasutiste võistlust, mis võiks saada hädaohtlikuks kodumaa krediitasutistele, ja teostada paremini kontrolli rahaturu üle, on välismaade krediitasutiste osakondade ja agentuuride avamiseks nähtud ette seadusandlik kord. V. s.

2. peatükk.

Kommertspangad.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 5. Kommertspanga asutamine on lubatud ainult aktsiaseltsina. Seesuguse aktsiaseltsi põhikirja kinnitab Majanduseminister, kuulates ära enne põhikirja kinnitamist Eesti Panga nõukogu arvamuse uue panga asutamise soovitavuse kohta. Kinnitatud põhikiri registreeritakse seaduses ettenähtud korras. RT 31 — 32.

1. Motiivid, miks kommertspanku kavatakse lubada teetseda ainult aktsiaseltsidena, on tingitud aktsiaseltsidele avalikust aruandmise korrast. Ka on kergendatud suuremate kapitalide kokkupanek põhikapitaliks meie oludes aktsiakapitali näol. Kontsessioonikord on alale jäetud, et Majanduseministril võimalik oleks pankade arvu kasvamist takistada ja ebasoovitavate pankade tekkimisele piire panna. Eesti Panga nõukogu, kui meie juhtiva rahaasutuse kompetentne organ, kus kõik majandusalad on esitatud, võib oma arvamisega Majanduseministrile olla kasulik. Aktsiaseltside ja osahingute kohta käivate seaduse täiendamise seaduse §§ 11—15 (RT 54 — 1927) maksmajätmine ka aktsiapankade kohta oleks kardetav, sest panga äriala on niivõrd tundelik igasuguste kahtlustuste ja kuulujuttude vastu, et panga aktsionäride $\frac{1}{10}$ -l ei või üldsuse huvides anda võimalust eriliste revisjonide korraldamiseks pangas, seda enam, et kommertspangad kuuluvad käesoleva kava kohaselt iga-aastase ametliku revideerimise alla. V. s.

2. Vaata seletus 7 § 1 juures.

§ 6. Tegelikult sissemakstud panga põhikapital peab olema:

- 1) vähemalt nelisada tuhat krooni, kui panga asukoht on Tallinnas;
- 2) vähemalt sada tuhat krooni, kui panga asukoht on Narvas, Pärnus, Rakveres, Tartus, Valgas või Viljandis;
- 3) vähemalt viiskümmend tuhat krooni, kui panga asukoht on mujal.

Üksiku aktsia nimesväärtus peab olema vähemalt viiskümmend krooni. RT 31 — 32.

Käesolev paragrahv sisaldab maksva seaduse norme, kusjuures tegelikult sissemakstud põhikapitaliks loetakse puhtas rahas sissemakstud kapital. Majanduseminister võib keelduda ka uue panga asutamiseks luba andmast, kui ta selle põhikapitali liig väikeseks peab, olgugi, et ta käesoleva paragrahvi normidele vastab. V. s.

§ 7. Pank võib avada osakondi ja agentuure Majanduseministri loal, kusjuures pangal peab olema nii suur põhikapital, et peale peapanga asukoha järgi määratud alammäära veel iga osakonna kohta tuleks põhikapitali vähemalt sel määral, nagu peaks olema iseseisval pangal osakonna asukohas.

Panga agentuuriks loetakse panga ettevõtte, millel on õigus ainult võtta vastu ja maksta välja raha panga või selle osakonna nimel, ülesandel ja arvel ning täita panga komisjonilisi ülesandeid.

Panga ettevõtteid, kes peale eelmises lõikes tähendatud operatsioonide toimetavad ka teisi panga ülesandeid, loetakse panga osakondadeks. RT 31 — 32.

Pankade osakonnad teotsevad kohalikkude iseseisvate pankadega täiesti ühesugustes oludes ja ühesugustel alustel. Sellepärast on ka seatud üles nõudmine, et osakondadega panga põhikapital kogusummas peab olema nii suur, et peale peapanga asukoha järgi määratud alammäära tuleks veel iga osakonna kohta põhikapitali vähemalt sel määral, nagu peaks olema iseseisval pangal osakonna asukohas.

Näit. pangal, mis asub Tallinnas, on osakonnad Rakveres, Tartus ja Türil. Vastavalt seaduse § 6 oleks iseseisvatel pankadel neis linnades järgmised põhikapitalide alammäärad:

Tallinnas	Kr. 400.000.—
Rakveres	„ 100.000.—
Tartus	„ 100.000.—
Türil	„ 50.000.—
Kokku	Kr. 650.000.—

Seega peaks eelnimetatud panga põhikapitali alammäär olema Kr. 650.000.—.

Vastavalt sellele on ka panga osakondadel õigus omal nimel toimida panga põhikirjapäraseid operatsioone.

Põhikapitali alammäära nõue ei käi panga agentuuride kohta, mille tõttu need agentuurid ei tohi iseseisvalt ja omal nimel toimida mingisuguseid panga operatsioone. Need teotsevad ainult kui peapanga või tema osakonna agendid või komisjonärid ainult peapanga või selle osakondade nimel, ülesandel ja arvel.

Agentuuridel on keelatud anda välja laenusid, diskonteerida veksleid, avada jooksvaid arveid, võtta vastu tähtajalisi hoisummasid ning toimetada muid panga aktiivseid ning passiivseid operatsioone. V. s.

§ 8. Aktsiaseltside kohta käivad seadused, kuivõrd nad ei ole muudetud käesoleva seadusega, on maksvad kommertsbankade kohta. Aktsiaseltside ja osahisuste kohta käivate seaduste täiendamise seaduse (RT 54—27) §§ 11—15 ei ole maksvad kommertsbankade kohta. RT 31 — 32.

1. Käesoleva seaduse määrused, niivõrd kui need puudutavad aktsiapanku, tulevad käsitlemisele esijoones, kuna üldiste seaduste määrused aktsiaseltside kohta peavad leidma käsitlemist subsidiaarselt, see on niivõrd, kui nad ei ole muudetud või täiendatud käesoleva seaduse määrustikuga. Ü. s.

2. Aktsiaseltside kohta on maksvad:

1) VSK X k. 1. j. §§ 2139—2198.

2) VSK XI k. 2. j. §§ 77 ja 78.

3) Seadus aktsiaseltside asutamise kohta käivate seaduste muutmise ja täiendamise üle (RT 65/66 — 20).

4) Aktsiaseltside ja osahisuste kohta käivate seaduste täiendamise seadus (RT 54 — 27).

5) Äriettevõtete raamatupidamise keele seadus (RT 109 — 34).

6) Määrus äriettevõtete raamatupidamise keele seaduse elluviimiseks (RT 17 — 35).

7) Aktsia- ja osahingute juhatuste ja nõukogude koosseisude seadus (RT 24 — 35).

2. jagu.

Panga operatsioonid.

§ 9. Kommertsbank võib toimetada järgmisi operatsioone, kui need nähtud ette panga põhikirjas:

1) vekslite ja äritehingutest järelduvate kohustuste diskonteerimine, milliste tähtaeg ei ole üle ühe aasta ja milliste järgi vastutavad

vähemalt kaks maksujõulist isikut, samuti ka kindlaprotsendiliste väärt-paberite, jooksvate kupongide ja kustutusele määratud protsent-paberite diskonteerimine;

1. Veksliseadus on vastu võetud Riigikogu poolt 19. jaan. 1932, vaata RT 17 — 32.

2. Majanduseministri määrus vekslite tempelpaberite kohta, vaata RT 60 — 28 ja RT 46 — 30.

3. Vekslite tempelpaberi kirjeldus, vaata RT 60 — 28.

4. Juhatuskiri rikutud vekslite tempelpaberite ümbervahetamise kohta, vaata RT 102 — 23.

5. Diskonto % ülemmäära kohta, vaata Kokkuleppe-protsentide määra seadus RT 7 — 32.

6. Damno ülemmäärade kohta vaata Majanduseministri määrus krediitasu-tistele maksetavate otsekoheste kulude ülemmäärade kohta RT 9 — 32.

2) laenude andmine tähtajaga mitte üle ühe aasta ning tähtajata krediitide avamine kontokorrentarvete kujul ülesütlemise õigusega hiljemalt ühe kuu jooksul;

a) kulla kindlustusel mitte üle 95% börsihinnast;

Kuna rahaseadusega kindlaksmääratud kulla hind ei ole enam kooskõlas tege-liku kulla väärtusega, mis kutsub esile arusaamatusi, on nähtud ette kulla hinnan-guks börsihind, millise hinna aluseks võivad olla kas Eesti Panga või Tallinna Börsikomitee noteeringud. V. s.

b) vekslite ja tähtajaliste äriliste kohustuste kindlustusel, kui nende järgi vastutavad vähemalt kaks maksujõulist isikut;

c) börsil koteeritavate riigi ja riigi poolt garanteeritud ning oma-valitsuste protsentpaberite kindlustusel mitte üle 90% nende börsihinnast;

d) sisemaa börsidel koteeritavate eraseltside aktsiate, osatähtede ja võla- või pantkirjade kindlustusel mitte üle 75% nende börsihinnast;

Laenude kindlustuseks vastuvõetavad väärt-paberid peavad olema likviidsed, millisest asjaolust on tingitud nõue, et need paberid oleksid koteeritavad sisemaa börsidel. V. s.

e) konossementide ning teiste kaubaveo- ja hoiutunnistuste kind-lustusel mitte üle 75% kauba turuhinnast;

f) kaupade kindlustusel mitte üle 75% nende turuhinnast;

g) kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonide kindlus-tusel § 13 ettenähtud tingimustel ja korras;

h) teiste krediit-asutiste poolt väljaantud garantiikirjade kindlus-tusel;

Kuna krediit-asutiste garantiid, mis omakorda kindlustatud § 9 p. 2 ettenähtud kindlustustega, moodustavad soliidsema kindlustuse, siis ei ole tarvidust piirata laenude andmist sarnaste garantiide kindlustusel, mille tõttu § 9 p. 2-h on jäetud välja sõnad: „kuni ühe viiendikuni põhi- ja tagavarakapitalist“. V. s.

i) tähtajaliste hoiusummade, hoiutähtede ja jooksvail arveil suletud summade kindlustusel;

1. Juhtudel, kui üksikud panga kliendid, kellel on pangas tähtajalised hoiu-summad ja jooksvad arved, tarvitavad lühiajalist krediiti, on sunnitud esitama sarnaste laenude kindlustuseks Kred. sead. § 9 p. 2 ettenähtud kindlustusi. Täht-ajaliste summade omanik, kes ei tegele äri alal ja kellel puuduvad muud varad

kui hoiusummad, on asetatud raskesse seisukorda. Teisest küljest kindlustavad aga nende poolt sularahas sissemakstud summad küllaldaselt sarnaseid laenusid. Pankade seisukohast ei saa olla sarnane operatsioon kahjulik, kuna laenude pealt saadav protsendimäär ületab hoiusummade pealt maksetava. Neil põhjustel on täiendatud Kred. sead. § 9 p. 2 uue lõikega lit. i.

Kuna üldiselt tunnustatud juriidilise doktriini järgi on ka välisraha — sularaha sisemaa seaduste mõttes, siis võib sissemaksusid teha ka välisrahas, pidades silmas välisraha liiklemise kohta maks vaid seadusi ja määrusi. V. s.

2. Välismaksuvahendite ja väärtmetallide liikumise korraldamise seadus (RT 95 — 31; 85 — 34 ja 94 — 34).

Välismaksuvahendite liikumise seadus (RT 112 — 31).

3) vekslite aktsepteerimine ja vastutuspealkirjade andmine vekslitele, vekslite, akreditiivide ja transfertide väljaandmine maksukohaga sise- ja välismaal, pidades kinni käesoleva paragrahvi p. 2 eeskirjadest;

4) garantiikirjade andmine käesoleva paragrahvi p. 2 ettenähtud väärtuste kindlustusel tähtajaga mitte üle ühe aasta; väljaantud garantiide kogusumma ei või ületada kolme neljandikku panga põhi- ja tagavarakapitali. Panga nõukogu ühemeelsel otsusel võib erilistel juhtudel anda välja garantiikirju käesoleva paragrahvi p. 2 lit. a, c ja h ettenähtud väärtuste kindlustustel ka väljaspool seda normi; panga nõukogu sellekohasest otsusest panga juhatus teatab krediitasutiste inspektorile; Majanduseministril on õigus piirata või keelata tähendatud erandite tegemist.

Peale selle võib anda välja garantiikirju sularahas tehtud sissemaksude kindlustusel, tähtajaga mitte üle ühe aasta piiramata arvul.

1. § 9 p. 4, mis käsitab garantiikirjade väljaandmist, sisaldab eeskirja, et panga poolt väljaantud garantiikirjade ülemmäär ei tohi ületada panga põhi- ja tagavarakapitali, on muudetud see piir, kuna see norm osutub erakorralistel juhtudel väheseks. Sellevastu on aga erandite tegemine panga nõukogu üksmeelsel otsusel pandud Majanduseministri kontrolli alla. Kuna aga sularahas tehtud sissemaksuga kindlustatud garantiide juures ei ole kahjusaamine võimalik, sis langeb ära ka nende suhtes vajadus mingisuguse piirava normi järgi. V. s.

2. Garantiikirjade vormid vaata lisad nr. nr. 8—10.

5) kulla ost ja müük rahas ja kangides;

6) sise- ning välisvekslite ja tshekkide, samuti ka välisraha ost ja müük enda ja kolmandate isikute arvel;

7) riigi ja riigi poolt garanteeritud ning omavalitsuste väärt-paberite ost ja müük omal arvel;

Hoiusummade tõus ja laenude nõudmiste vähenemine pankades tekitab tarvidust vabade summade kasutamiseks muudeks operatsioonideks. Kuna aga väärt-paberite ost-müük on sõltuv põhi- ja tagavarakapitali suurusest, siis sarnane piiramine sünnitab eriti raskusi ühispankadele, kes töötavad vähemate kapitalidega. Riigi ja riigi poolt garanteeritud ning omavalitsuste väärt-paberid moodustavad endast kindlaid väärtusi, mille tõttu tulevad kaotada piirid nendega kauplemiseks ja lubada börsil koteeritavate sisemaaliste era-väärt-paberite ostusummat suurendada § 9 p. 8 järgi kuni poole põhi- ja tagavarakapitalini. V. s.

8) börsil koteeritavate sisemaaliste eraväärt-paberite ost ja müük omal arvel nõukogu otsusel, kusjuures ostavad paberite üldsumma ei tohi ületada poolt panga põhi- ja tagavarakapitalist;

9) korrespondent- ja hoiuarvete avamine ja pidamine sise- ja välismaa pankades ning teistes asutistes, kes on õigustatud võtma

hoiule raha, kusjuures iga korrespondendi ning raha hoiulevõtja kohta nõukogu eraldi määrab ülemmäära, mida pank võib pidada tema juures korrespondent- või hoiuarvel;

10) korrespondentarvete avamine teistele sise- ja välismaa pankadele ning kindlustamata maksukäskude täitmine neil arvetel, kusjuures panga nõukogu määrab kindlaks igale korrespondendile summa, milleni juhatuse on õigustatud täitma tema maksukorraldusi;

11) hoiusummade vastuvõtmine tähtajaga ja tähtajata ning jooksvate arvete pidamine;

12) panga poolt diskonteeritud vekslite ja muude kohustuste edasidiskonteerimine ning panga omanduseks olevate väärtpaberite pantimine, samuti ka kolmandailt isikuilt pantivõetud väärtuste edasipantimine, kuid mitte kõrgemal määral, kui nende kindlustuste vastu pank andnud laenusid edasipantimise momendil;

13) maksete toimetamine ja rahaliste transfertide saatmine Eestis ja välismaal kolmandate isikute arvel, kui need maksed ja transferdid on kindlustatud täiel määral panka makstud rahaga või käesoleva paragrahvi p. 2 nimetatud väärtustega; erilistel juhtudel panga juhatuse üksmeelsel otsusel võidakse toimetada eelnimetatud makseid ilma täieliku kindlustuseta, kusjuures seesuguste maksete kogusumma ei tohi ületada üht kahekümnendikku panga põhi- ja tagavarakapitalist; need maksed tulevad tasuda või kindlustada käesoleva paragrahvi p. 2. ettenähtud väärtustega hiljemalt kolmekümne päeva jooksul, kuna vastasel korral panga juhatuse peab asuma viivitamata nende sissenõudmisele;

14) tellimiste vastuvõtmine komisjonimüügiks riigi-, omavalitsuste ja teiste avalikõiguslike asutiste laenudele ning väärtpaberitele, mille turule laskmine on lubatud Eestis, tellimiste vastuvõtuks välismaa väärtpaberitele Majanduseminister annab loa igal üksikul juhul; pank ei või võtta enesele kohustust väärtpaberite väljalaske kordamineku kohta;

15) väärtpaberite ost ja müük kolmandate isikute arvel, kui ost on pangas kindlustatud sularahas või kliendi vaba krediidiga, mis kindlustatud käesoleva paragrahvi p. 2 korras:

- a) börsil koteeritavate riigi ja riigi poolt garanteeritud ning omavalitsuste protsentpaberite ostu puhul 10% nende börsihinnast;
- b) börsil koteeritavate eraväärtpaberite ostu puhul 25% nende börsihinnast;
- c) mittekodeeritavate väärtpaberite ostu puhul nende ostuhinna suuruses;

16) maksete vastuvõtmine ja sissenõudmine vekslite ja muude võladokumentide ja protsentpaberite järgi kolmandate isikute ülesandel;

17) maksete vastuvõtmine riigi-, omavalitsuste ja teiste avalikõiguslike asutiste ülesandel;

18) riiklike võidulaenude paberite ja teiste protsentpaberite kindlustamine kustutuse alla langemise vastu;

19) väärtuste võtmine hoiule ning seefide ja kaubaladude andmine üürile;

20) teotseda kindlustusseltside agentidena vastava kindlustusseltsi ülesandel ja vastutusel. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Praeguse pankade praktika järgi asuvad suuremate krediitamatute juures kindlustusseltside agentuurid, mis hõlbustavad krediitamatutele pantide kindlustamist ja ühtlasi saada tulu komisjoni näol. Selle praktika legaliseerimiseks on täiendatud käesolev paragrahv uue punktiga. V. s.

2. Ses par. on loetletud need operatsioonid, mis kommertsbankadel on lubatud, silmas pidades, et laenude tähtajad ei oleks mitte üle 12 kuu. Seni maksvatelt seadustest läheb käesolev loetelu lahku selles, et lubatud on erilistel tingimustel laenusid anda kinnisvaradele ning laevadele kinnistatud obligatsioonide kindlustusel (p. 2-g), ja peale selle ette ei ole nähtud panga operatsioonina kaupade ostu ja müüki klientide ülesandel. Peale selle on, Vene krediitaseaduse võrreldes, täpselt vormuleeritud garantiikirjade andmise operatsioon (p. 4) ning korrespondent-arvete avamise kord (p.p. 9 ja 10). Operatsioonide loetelust on kõrvaldatud mitmesugused Vene krediitaseaduse järgi maksvad üksikasjalised eeskirjad pantide tuleõnnetuse vastu kindlustamise kohta j.n.e., sest seaduse kava eeldab, et panga asju aetakse korralikule äripidajale omase hoolsusega (aktsiaseltside ja osuühingute kohta käivate seaduse täiendamise seaduse § 6). V. s.

3. Selles par. loetletud operatsioonid on lubatud siis, kui need on nähtud ette panga põhikirjas. Kui aga praegu maksvates panga põhikirjades on nähtud ette operatsioone, mis ei ole kooskõlas käesoleva seadusega, võib neid toimida ainult kuni 1. juulini 1932. Alates 1. juulist 1932 võib pank toimida ainult neid oma põhikirjas ettenähtud operatsioone, mis on kooskõlas käesoleva paragrahvi nõuetega. Operatsioonid, mis tehud enne 1. juulit 1932, tulevad kooskõlastada seaduse nõuetega 1. juuliks 1933. Kui aga mõni säärane kohustus on seotud tähtajaga, siis tulevad need lõpetada tähtajal (Elluviimise sead. § 4).

4. Kõigi nähete kohta, mis ei ole kooskõlas Krediitamatute seadusega, ja mida võimatu likvideerida eelnimetatud tähtajaks, tuleb koostada sääraste arvete täpne nimestik ja esitada teadaande juures Krediitamatute inspektorile hiljemalt 1. jaanuariks 1933. Hiljemalt 1. juuliks 1933 a. tuleb esitada Krediitamatute inspektorile sääraste arvete likvideerimise kavad, mida kinnitab Krediitamatute inspektor. Kõik säärased arved tulevad likvideerida vastavalt sellele kinnitatud kavale. Säärased operatsioonid tulevad arvestada eraldi arvete kaudu, millised näidata arveteseisus eraldi (Elluviimise sead. § 7).

5. Aktivate, millised ei vasta Krediitamatute seaduse nõuetele, kustutamiseks moodustab krediitamatid erilise fondi. Sellesse fondi arvatakse kõik tagavarakapitali täiendamisest ülejäänud puhaskasu, kui see ei ületa 5% krediitamatute põhikapitalist. Kui ülejääk ületab 5% panga põhikapitalist, siis arvatakse fondi 5%. Sellest fondist kustutatakse kõik krediitamatute kahjud, mis võivad tekkida Krediitamatute seaduse maksimahakkamisel selle seadusega mittekooskõlas olnud aktiivalt, ja pärast kõigi seesuguste aktivite lõplikku likvideerimist arvatakse ülejääk krediitamatute tagavarakapitali juurde (Elluviimise sead. § 8).

Kulud, mis tehakse sellest fondist, ei kuulu maksustamisele, kuna fondi ülejääk, mis arvatud juurde tagavarakapitalile, kuulub maksustamisele üldistel alustel (Elluviimise sead. § 9).

§ 10. Pank ei diskonteerigi ega osta vekslid väärtusega alla kolmekümne krooni. RT 31 — 32.

See par. tahab panna piiri väikeste vekslite liikumisele, opereerimine milledega ei ole kommertsbankadele äriiselt tasuv. Vähemaid laenusid võivad anda ühis-tegelikud krediitamatid võlakohustuste vastu. V. s.

§ 11. Väärtupaberite, väärtmetallide, kaupade ja muude väärtuste pantimine pangale toimub pantide üleandmise teel pangale pantija poolt allakirjutatud avaldise juures, milles peavad olema täpselt loendatud pandid. Pank on kohustatud andma pantijale, viimase nõudmisel, pandi

vastuvõtmise kohta tunnistuse, milles peavad olema täpselt loendatud pandid.

Pandiks vastuvõetud kaupa võib pank anda hoiule kolmandale isikule. Nende isikute nimekirja kinnitab Majandusminister. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. See par. näeb ette kindla korra pantimise alal, kus pantimine sünnib pantide üleandmise teel panga juhatusele vastava tunnistuse vastu. See kord ei tunnusta pantide hoiule jätmist pandiandja kätte, nagu see nähtud ette Pikalaenu Panga põhikirja § 38. V. s.

2. Paragrahv on muudetud selles mõttes, et pank ei ole kohustatud andma hoiutunnistusi kõikidele pantijaile, vaid ainult neile, kes seda nõuavad. Pandiks vastuvõetud kaupadid pank võib anda ka hoiule kolmandatele isikutele, kes elukutseliselt tegelevad kaupade hoidmisega juhul, kui pangal puuduvad vastavad kaupade hoiuruumid. Et kindlustada kaupade hoidmist, määrab Majandusminister kindlaks nende isikute nimekirja, kellele pank võib anda hoiule pandiks võetud kaupadid. V. s.

3. Krediitasutis võtab vastu kindlustusi laenajalt avalduse juures (Kred. sead. § 11), milles üksikasjaliselt loetletud pandid. Kui kaupade pantimisel esitatakse originaal faktuur, siis pantimise avaldusest võib jääda välja kaupade üksikasjaline loetelu. Kui kindlustused on loetletud konto-korrent laenu lepingus tähtajalise garantii ehk muu laenu avalduses, siis ei ole tarvis eraldi pantimise avaldust.

4. Pantimise avaldusele lisatakse juurde:

a) kulla pantimisel:

aa) proovikoja tunnistus kulla kaalu ja proovi kohta; endiste vene kuldrahade, millistel tähendatud puhaskulla kaal, pantimisel proovikoja tunnistus võib jääda esitamata;

b) konosamentide ning teiste kaubaveo- ja hoiutunnistuste pantimisel:

aa) originaal faktuur;

bb) mere- ja tulekindlustuspoliisid ettenäitajale ehk vastava krediitasutise nimele;

c) kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonide pantimisel:

aa) väljakirjutus kinnisjaoskonnast võlgade kohta;

bb) tulekindlustuse ja laevade juures ka merekindlustuse poliis ühes pantimise märkusega;

cc) obligatsiooni ülesütlemise allkiri.

5. Krediitasutiste poolt vastuvõetavad pandid tulevad hinnata krediitasutise juhatuse või nõukogu poolt ja hindamise tulemused protokolleerida; kui hindamised on toimetatud ekspertide poolt, tulevad need panga juhatuse või nõukogu poolt kinnitada, kusjuures:

a) kulla hindamisel tuleb näidata puhaskulla kaal grammides ja arvata välja kulla väärtus börsihinnaga 95% sellest väärtusest ning pantimise väärtus, kui see on panga poolt hinnatud alla 95% börsihinnast.

b) panditavaid veksleid võib hinnata kogusummas.

c) väärtpaberite hindamisel tuleb näidata nende väärtus börsihinnaga ning välja arvata sellest väärtusest: a) riigi ja riigi poolt garanteeritud ning omavalitsuste protsentpaberitel 90% ja b) eraseltside aktsiate, osatähtede ja võla- või pantkirjadel 75%; kui paberite pandiväärtus on hinnatud alla eelpool nimetatud ülemäärade, siis tuleb näidata ka pandiks võtmise hindedsumma.

d) kaupade hindamisel tulevad näidata üksikute kaupade turuhinnad ja kauba koguväärtus nende hindade alusel, 75% viimasest koguväärtusest või pantimise väärtus, kui see on panga poolt hinnatud alla 75% turu- või börsihinnast.

e) laenude andmisel kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonide kindlustusel tuleb juhatusel hinnata kinnisvara väärtus. Hinnatud kinnisvara väärt-

tusest arvatakse välja ⅓. Viimase summa piirides võib anda laenu. Kui aga on pangale antava obligatsiooni ees veel obligatsioone, siis arvatakse nende summa maha.

Näit. pangale pakutakse kindlustuseks obligatsioon Kr. 10.000.—, millega üheõiguslisi veel Kr. 30.000.—, seega kokku Kr. 40.000.—. Nende ees on esõigustatud võlg Kr. 9.000.—. Kinnisvara hinnatakse panga juhatuse poolt Kr. 67.500.—, millisest summast ⅓ = Kr. 45.000.—. Viimastest tuleb arvata maha esõigustatud võlg Kr. 9.000.—, jääb järgi Kr. 36.000.—. Viimane summa tuleb jagada proportsionaalselt üheõigusliste obligatsioonide vahel valemi järgi

$$x : 36.000 = 10.000 : 40.000,$$

kus x = panditava obligatsiooni seadusepärane kindlustusväärtus.

Seega võib pakutava obligatsiooni vastu avada krediiti max. 9.000 kr.

Hindamise aktis tuleb näidata:

- a) kinnisvara asukoht (täpne aadress),
- b) kinnistu nr.
- d) millest koosneb kinnisvara (kas krunt ehitustega või ilma),
- e) muud andmed, mida juhatuse leiab tarvilikuks,
- f) hinnatud väärtus,
- g) pandi seaduspärane väärtus.

Kui ⅓ kinnisvaraväärtusest ületab 1/5 panga põhi- ja tagavarakapitalist, siis võib anda laenu viimase piirides (Kred. sead. § 13).

6. Kindlustuste arvestamise kohta vaata Majanduseministri määrus krediit- asutiste aruandmise ja arvepidamise kohta § 26 p. 6 (lisa nr. 1).

7. Kõik vastuvõetud kindlustused hoitakse vahetumalt krediitasutise varakambrites, ladudes või kolmandate isikute käes, kelle nimekirja kinnitab Majanduse- minister (Kred. sead. § 11), kusjuures:

a) Kaupade hoidmisel krediitasutiste ladudes peavad ladu juhataja ja ametnikud olema pangaametnikud. Igas ladus peetakse kartoteek laos olevatele kaupadele alljärgneva võrmi järgi.

Kauba nimetus .....

<i>Aeg</i>	<i>Order Nr.</i>	<i>Sissetulek</i>	<i>Väljaminek</i>	<i>Saldo</i>

Kaubad võetakse vastu ladudesse krediitasutiste kirjalikkude kaaskirjade (orderite) juures ja antakse ladudest välja samasuguste korralduste põhjal. Kaubad arvestatakse kaartidel ainult hulgaliselt.

Kaupade hoidmisel kolmandate isikute ladudes sünnib kaupade vastuvõtt ja väljaandmine neist ladudest panga kirjalikkude korralduste põhjal.

Kõik kindlustuseks panditud kaubad peavad olema kindlustatud tuleõnnetuste vastu panga nimele.

- b) Kindlustusvekslid hoitakse eraldi portfellis tähtpäevade järjekorras.
- c) Kuld hoitakse krediitasutise varakambris või mõne teise krediitasutise seefis.
- d) Vastavalt iga kindlustusraamatu arvele peetakse iga debitorile ümbrik, milles hoitakse:

- a) laenu lepingud,
- b) pantimise avaldused,
- c) pantimise tunnistuse ärakiri,
- d) juhatuse resp. nõukogu otsus ehk selle ärakiri kindlustuste hindamise kohta,

- e) vastava krediitasutise pantimise tunnistus edasipanditud kindlustuste kohta,
- f) obligatsioonide pantimisel: obligatsioon, kinnistusjaoskonna väljavõte kinnisvara koormatuse kohta võlgadega, obligatsiooni ülesütlemise allkiri, tulekindlustuse poliis, kusjuures viimased tulevad ülesmärkida tähtpäevade raamatusse,
- g) väärtpaberid, konosamendid, kaubaveo dokumendid, hoiutunnistused, teiste krediitasutiste garantiid nende pantimisel.

§ 12. Kui laenuvõtja ei tasu tähtajaks laenu, mis on kindlustatud vallasvarapandiga, siis pank võib müüa pandi kas börsimakleri kaudu või avalikul enampakkumisel panga ruumes või ladudes, kus pandid hoiul, kohtu poole pöördumata ja vähemalt seitse päeva varem kuulutades sellest ühes kohalikus ajalehes ning teatades müügi tähtpäevast laenuvõtjale tähitatud kirjaga. Kui kauba seisukord ei luba müügi edasilükkamist, pank võib määrata enampakkumise 24 tundi pärast kuulutuse ilmumist, teatades sellest telegrammiga laenuvõtjale. Koh-tadel, kus puuduvad igapäev ilmuvad ajalehed, pank peab enampakku-mise kuulutuse panema välja panga uksele. Enampakkumiseta pank võib toimetada müüki ainult siis, kui selle kohta on lepitud kokku laenuvõtjaga laenu andmisel.

Kui kolmas isik soovib pöörata kohtu poolt väljamõistetud nõud-mise pangale panditud vallasvarale, võib ta nõuda pangalt teateid selle kohta, kuipalju pandiandjal on kohustusi panga vastu, tasuda need kohustused pangale ning vabastada panditud vallasvara pandiõigusest. RT 31 — 32.

1. Pantide realiseerimise kord on nähtud ette võimalikult lihtne ja paindub. Sealjuures on kaitstud ka pantijate huvid, teatades neile pantide realiseerimise ajast. V. s.

2. See paragrahv on täiendatud uue lõikega, mille järgi kolmandal isikul on õigus pangale panditud vallasvara pandiõigusest vabastada, kui ta panga kohus-tused pandiandja suhtes täies ulatuses ära tasub. § 68 otsekoheste mõtte järgi maksab § 12 esimene kui ka teine lõige täiel määral ühistegelikkude krediidi-asutiste kohta. Ü. s.

§ 13. Kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonidega võib olla kindlustatud mitte üle ühe kolmandiku panga poolt väljaantud laenudest. Need laenud peavad olema eraldatud panga arvepidamises. Laenu korral tasumisel pank võib kas asuda sissenõudmisele obligat-siooni järgi või müüa selle avalikul enampakkumisel või börsimakleri kaudu, teatades sellest kindlustajale tähitud kirjaga neliteist päeva enne müüki.

Pank ei tohi anda laenu kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obli-gatsiooni vastu, kui selle obligatsiooni eel on kinnisvarale kinnistatud eesõigustatud nõudeid enam kui kaks kolmandikku kinnisvara väärtu-sest panga hindamise järgi või kui nende eesõigustatud nõuete summa ületab ühe viiendiku panga põhi- ja tagavarakapitalist. RT 31 — 32.

Seaduse § 9 p. 2-g on laenude andmine lubatud obligatsioonide vastu, sest et niisuguste laenude andmine meie pangapraktikasse väga sügavalt on sisse juurdu-nud ja ka muajal, eriti Inglise-Ameerika pangapraktikas tavaliseks operatsiooniks on. Sellepärast peeti otstarbekohaseks see praktika legaliseerida, kui et seda edasi lasta kesta illegaalsel teel, seda enam, et Balti eraseaduse mõtte kohaselt kinnis-vara obligatsioon moodustab enesest õieti hariliku väärtpaberi, mis võib turul

liikuda. Obligatsioonidega kindlustatud laenude ulatus on piiratud $\frac{1}{4}$ panga poolt väljaantud laenudest, ja vastavalt obligatsiooni iseloomule, on ette nähtud kord, kuidas pank laenu mittetasumise korral peab teotsema. Et panga summade investeermist laenu mittetasumise korral ja kinnisvara oksjonil panga kätte langemise juhul ära hoida, on pankadele laenuandmine obligatsioonide vastu lubatud ainult siis, kui panditava obligatsiooni eel ei ole rohkem eesõigustatud nõudmisi, kui $\frac{1}{5}$ panga põhi- ja tagavarakapitali summast ning panga riisiko vähendamise mõttes on keelatud laenude andmine obligatsioonide vastu, mis koormavad kinnisvara kõrgemalt kui $\frac{1}{4}$ selle hinnatud väärtusest. V. s.

§ 14. Pank ei tohi osta oma aktsiaid. Ka ei tohi pank laenude kindlustamiseks võtta vastu oma aktsiaid. Oma aktsiaid pank võib võtta vastu täiendavaks kindlustuseks, kui ta saaks kahju laenudelt, mis antud varem teiste käesolevas seaduses nimetatud kindlustuste vastu. Sel viisil panga omanduseks langenud aktsiad pank peab võõrandama hiljemalt ühe aasta jooksul. RT 31 — 32.

Enese aktsiate ostmine tähendab panga põhikapitali vähendamist, mille tõttu bilansis näidatud põhikapitali summa osutub fiktiivseks. See on aga täiesti lubamatu.

Erandina on lubatud vastu võtta oma aktsiaid ainult täiendavaks kindlustuseks, kui vastuvõetud kindlustused osutuksid, peale laenu väljaandmist, mitte küllaldasteks. V. s.

§ 15. Pank võib omandada kinnisvarasid ainult sel määral, kui võrd see on tarvilik panga operatsioonide toimetamiseks. Pank ei tohi omandada kinnisvarasid, milliste hind ületab panga põhikapitali, arvatud välja § 16 ettenähtud juhud. RT 31 — 32.

1. Pankade kinnisvarade küsimust käsitleb kava liberaalsemalt kui Vene krediitiseadus, mida ka ei Venemaal ega meil Eestis peaaegu ükski pank täpselt ei täitnud. Et takistada oksjonil omandatud varanduste kokkukuhjamist panga kätte ja panga muutmist kinnisvara ekspluateerimise seltsiks, nagu meie praktikas ette on tulnud, on nende kinnisvarade sunduslik amortisatsioon määratud nii kõrge, et pank sunnitud oleks neid kinnisvarasid realiseerima kõige kiiremas korras. V. s.

2. Selle paragrahvi mõtte järgi võib kommertsbank omandada kinnisvarasid panga operatsioonide toimetamiseks, kuid ainult hinnaga, mis ei ületa panga põhikapitali. See eeskiri on maksev ainult kinnisvarade omandamise kohta tulevikus, kuna aga neid kinnisvarasid, mis on omandatud panga poolt enne selle seaduse maksmahakkamist, see eeskiri mitte ei puuduta. Seaduse sõnastuse järgi on keelatud säärase kinnisvarade omandamine tulevikus, mitte aga kinnisvarade omamine üldse. Ü. s.

§ 16. Nõukogu otsusel pank võib omandada temale panditud kinnisvarasid avalikul enampakkumisel, kui teiste pakkujate poolt pakutud summa ei kata panga võlga, või enampakkumise mittetoimimisel jätta panditud kinnisvara endale Tsviilkohtupidamise seaduse § 1880 korras. Niisugused kinnisvarad pank peab realiseerima hiljemalt kahe aasta jooksul. Majanduseminister võib pikendada seda tähtaega krediitasutiste palvel. Eeltähendatud kahe aasta möödumisel tuleb kirjutada kahjudesse igal aastal kuni kinnisvara võõrandamiseni vähemalt üks kümnendik niisuguste kinnisvarade ostuhinnast. RT 31 — 32.

1. Motiivid vaata § 15.

2. Tsviilkohtupidamise seaduse § 1880:

Kui enampakkumine ei ole toimunud, siis on igal kreditoril õigus kas nõuda uut enampakkumist või jätta kinnisvara enesele selle summa eest, millest on

alanud enampakkumine. Kui mitu kreditori avaldavad soovi jätta kinnisvara enesele, siis on eesõigus nõudjal ja selle järgi nooremal kreditoril nõude rahuldamise järjekorras ning võrdsete vanuseõiguste juures kreditoril, kelle nõudmine on suurem.

§ 17. Tähtajaliste hoiumuude peale pank võib anda välja ainult nimelisi hoiutähti. Hoiumuuma väljaandmine toimub ainult hoiutähe esitamisel. Hoiutähed antakse üle nimelise pealkirja tegemisega, kusjuures panga raamatuis kantakse hoiumuuma uue omaniku nimele. Hoiutähe kaotamise korral omanik teatab sellest pangale, kes hoiuleandja kulul kuulutab sellest Riigi Teatajas, tähendades hoiutähe numbri, tähtaja ja omaniku nime, ning hoiutähe, et hoiutäht tunnistatakse maksusetuks. Omanikule antakse uus hoiutäht kuu aega pärast tema tähtaega või aasta pärast, arvates kuulutuse ilmumisest, selle järgi, kumb tähtaeg on lühem.

Hoiuleandmise lepingud võivad sisaldada korralduse, et hoiuleandja surma puhul hoiumuuma makstakse välja ülesantud isikule. RT 31—32.

Nimeliste hoiutähtede nõue ja muud selle paragrahvi eeskirjad peavad takistama kommertsbankadele liikvele lasta pangatähti teise nime all. V. s.

§ 18. Pank ei või avada hoiuarveid ükskõik millise nime all vähemais muudades kui kakskümmend krooni. Saldodelt alla kahekümne krooni ei maksa pank intresse. RT 31 — 32.

Vähemate hoiuarvete avamine osutub kommertsbankadele mitte kasulikuks, mille tõttu on hoiuarvete avamisel nähtud ette alammäär 20 kr. Samuti on intresside arvestamine jooksvate arvete saldodelt, mis langenud alla 20 kr., seotud suuremate kuludega kui need intressid ise väärt, mille tõttu ka nende arvestamine tuleb jätta ära. V. s.

§ 19. Ühegi kliendi kohustused panga vastu ei tohi ületada üht viiendikku panga põhi- ja tagavarakapitalist, arvatud välja kohustused, mis kindlustatud kullaga, kaupadega, hoiumuudadega, riigi või riigi poolt garanteeritud väärtpaberitega. Ühegi kliendi kohustused kogusmuumas, arvatud ühes ka kullaga, kaupadega, hoiumuudadega, riigi või riigi poolt garanteeritud väärtpaberitega kindlustatud kohustused, ei tohi ületada poolt panga põhi- ja tagavarakapitalist.

Panga nõukogu üksmeelse otsusega võib erilistel juhtudel üksikuile klientidele teha erandeid käesoleva paragrahvi eeskirjadest, teatades sellest krediitasutiste inspektorile. Majandusministril on õigus piirata või keelata tähendatud erandite tegemist.

Käesoleva paragrahvi eeskirjad ei käi laenude kohta riigile ja omavalitsustele. RT 31—32 ja 104 — 34.

1. Harilik norm pangaseadustes on $\frac{1}{10}$, kuid silmas pidades meie pankade väikesi kapitale, on arvatud võimalikuks seda normi suurendada $\frac{1}{5}$ -ni ja peale selle arvestada ainult neid kohustusi, mis reaalkväärtustega kindlustatud ei ole (välja arvatud kinnisvara obligatsioonid) ja ühes viimastega kuni $\frac{1}{2}$ panga põhi- ja tagavarakapitalist. On arvatud, et nende normide juures suuremate ettevõtete finantseerimine pankadele raskusi ei tee ja ühtlasi ka riisiko küllaldaselt jaotatud saab. Maksva Vene krediitiseaduse eeskirjale ei vasta suurem osa pankade laenudest. Et mitte suuremate ettevõtete finantseerimist kodumaa pankade poolt võimatuks teha, on peale selle panga nõukogule võimalus antud ühemeelse otsusega paragrahvi eeskirjast üle minna. Oma üldise konstruktsiooni poolest vastab see paragrahv Eesti Panga põhikirja § 52 p. 13-le. V. s.

25 n - 1936.

2. Ühenduses § 9 p. p. 2-i ja 4 muutmisega on täiendatud käesolevat paragrahvi selles mõttes, et hoiusummadega kindlustatud kohustused on arvatud erandiks, mis tohivad ületada üht viiendikku panga põhi- ja tagavarakapitalist. V. s.

§ 20. Pank peab pidama Eesti seaduslikes maksuvahendeis oma kassas või jooksva arvel Eesti Pangas, viimase osakondades või posti jooksva arvel summa, mis võrdub vähemalt 3% tähtajalistest hoiusummadest (üle kolme kuu) arvatud juurde 10% jooksvate kohustuste summast. Jooksvate kohustuste summa käesoleva paragrahvi mõistes leitakse, kui jooksvaile arvetele arvutatakse juurde summa, mille võrra panga jooksva kohustused teiste pankade vastu ületavad tema jooksvaid nõudeid nende vastu.

Kui panga kohustuste kogusumma ületab kümme korda panga põhi- ja tagavarakapitali, siis pank on kohustatud pidama oma kohustuste katteks rahas või jooksva arvel Eesti Pangas, viimase osakondades või posti jooksva arvel 4% tähtajalistest hoiusummadest ja 12% jooksvate kohustuste summast.

Kui mõnest panga kuubilansist järgneb, et pank ei ole pidanud kinni ettekirjutatud vahekorra kohustuste ja kassatagavarade vahel, siis ei tohi ta oma laenusid suurendada enne, kui on seatud jalule seaduslik vahekord. Pank ei või dividendi maksta aasta eest, mil tema kuubilansides kolmel kuul ei olnud peetud kinni seaduslikust minimaalvahekorra kohustuste ja kassatagavarade vahel. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Ettekirjutatud kassareservi normid on märksa kergemad, kui need, mis Vene krediitiseadus ette nägi, kus pank kohustatud oli pidama 10% kõikide oma kohustuste katteks. Eelnõu läheb välja põhimõttest, et panga kohustused redis-konto ja võlgade alal nii kindlustatud on, et nad pangalt eneselt sularahas tasumist ainult harukordadel nõuavad, samuti nagu garantiid. Panga kohustused teiste pankade vastu (korrespondent arved passivas) vastavad omas enamikus panga nõudmistele teiste pankade vastu (korrespondent arved aktivas). Ainult seal, kus aktiva ja passiva korrespondentide vahekord on ebaloomulik ja nimelt, kus passiva korrespondendid ületavad aktiva korrespondente, tuleb selle vahe jaoks pangal reserve pidada. Teiselt poolt ei või panga nõudmisi teiste pankade vastu pidada selle panga reserviks ja tuleb niisuguste reservide pidamist üldse arvata väga ebasoovitavaks, nagu seda on näidanud viimase aja kogemused. Sellepärast ei ole võimalikuks arvatud neid nõudmisi reservi hulka võtta ei oma üldsummas, ega ka selles osas, milles nad ületavad panga kohustusi teiste pankade vastu, olgugi et seda mõned teised seadusandlused ette näevad. Mõnelt poolt on arvatud, et pankade hoiusummasid välismaa pankade juures ja krediite nende juures võiks kassareservi alla arvata, kuid ka sel alal on sensied kogemused olnud halvad, ja eriti pangad, kes töötavad väliskrediitidega, seisavad alati ähvarduse all, et need krediidid päevapealt üles öeldakse just sel ajal, kui pangal seisukord raskemaks läheb. Sellepärast peab eelnõu võimalikuks kassa-reserviks arvata ainult sularaha kassas ja hoiusummasid Eesti Pangas või tema osakondades ning peavad kõik muud väärtused, nende hulgas ka sissenõudmised olevad tšekid, kassareservi mõiste alt välja jääma. Jooksvate kohustuste katte miinimum on arvatud 10% peale (Ameerika pangaseaduste miinimum 7%) ja tähtajaliste hoiusummade kate, silmas pidades nende hoiusummade võrdlemisi pikki tähtaegu, 3% peale (Ameerika pangaseaduste miinimum 3%). Ühtlasi näeb see paragrahv ette ka sanktsiooni reservinõuete mittetäitmise kohta, mis on põhjendatud sellega, et dividendi maksmise keeld loomulikult viisil panga reserve tõstab. Palju vastuvaidlusi on leidnud selle paragrahvi eeskirjad pangategelaste poolt selles mõttes, et pankadelt nõutavad reservid midagi ei teeni ja nii ainult laenuprotsenti üles ajavad. Selle peale peab vastama, et kui reservid teenima pannakse, siis enesepettus on arvata, et need mingisugused reservid on, sest siis tuleb neid ju kuidagi investeerida, nagu see meie senises pangapraktikas ka kogu aja ette on tulnud, kus pangad reservisid

teenimise otstarbel üksteise juures hoidsid ja üksteise reserve vastastikku investeeringis. Tagajärjed tulid läinud aasta lõpul avalikuks.

Järgnev arvustus erapankade äriseisu järgi 1. august. 1931 a. näitab, mis-sugusel määral seaduse kava kohaselt peetud ilma protsendita kassareservid tõstaksid laenuprotsenti:

Nõutava reservi suurus:

3% tähtajalistest hoiummadest . . .	Ekr. 0,362 milj.
10% jooksvatest arvetest ja kontokorrent arvete kredit saldodest	„ 3,176 „
10% passiva ja aktiva korrespondentide vahest	„ 0,461 „
<hr/>	
Kokku Ekr.	3,999 milj.

Sellest maha kassa ja jooksvad arved	
Eesti Pangas	„ 2,764 „
<hr/>	
Ekr.	1,235 milj.

Kui pangad selle summa eest saaksid aastas 6%, siis teeks see välja Ekr. 0,074 milj., või arvestades väljasolevate laenude summat, mis oli 79,88 milj., tõuseks kassareservide pidamise korral uue kava kohaselt laenude % aastas ümmarguselt 0,093%, teiste sõnadega, kasmise laenuprotsendi asemel, mis oli 1930. aastal 10,00, tuleks laenajatel maksta 10,09%. See vahe tasub ennast aga mitmevõrdselt ära, kui erapangad laenusid ettevaatlikumalt välja annaks, nii et pankade mahakirjutisi väljasolevate laenude kohta mitte ei tuleks 2,5%, nagu see viimase kolme aasta jooksul sündis ja läinud 1930 aasta jooksul igatahes veel mitme võrra suurem oli. Samuti võiks seda summat katta ka pankade ärikulude vähendamise teel, mis viimastel aastatel samuti järjekindlalt ületasid 3% väljaantud laenudelt. Oleks äärmiselt ettevaatamata, kui erapangad laenuprotsente alla suruma tahaksid hakata oma viimaste reserve investeerimise arvel ja sealjuures silmast laseksid laenuprotsendi kõrguse tõelised põhjused. Pankade kassareservid tulevad pidada nii, et need tõesti igal ajal käsitatavad oleksid, ja niisuguse reservina klassifitseerib kava ainult pankade kassades oleva sularaha ning jooksvad arved Eesti Pangas.

Kuna üksikud pangad väikese kapitali juures võtavad enesele suuremad kohustused, kusjuures nende riisiko suureneb ja need kohustused võivad muutuda neile hädaohlikuks, on määratud kindlaks norm, et kohustuste kogusumma ei tohi ületada enam kui 10 korda panga põhi- ja tagavarakapitali, nagu see nähtud ette enamasti kõikides seadustes. Sanktsioonina on nähtud ette suuremate kassareservide pidamine. V. s.

2. Selle paragrahvi otsekohe mõtte järgi võetakse arvesse vahekord panga kassa reserve ja panga kohustuste summa vahel ainult kuubilansside alusel, mitte aga päevabilansside alusel. Ü. s.

3. Kuna posti jooksvad arvel olevad summad vastavad täielikult kassareservi käesoleva paragrahvi mõttes, siis on vastavalt täiendatud käesolevat paragrahvi ja § 71. V. s.

§ 21. Panga puhaskasust määratakse vähemalt 10% tagavarakapitali, kuni see ei ole kasvanud poole põhikapitali suuruseks, ja vähemalt 5%, kui tagavarakapital on ületanud poole põhikapitalist ja ei ole tõusnud võrdseks põhikapitalile. Tagavarakapitalist kaetakse pangale tekkinud kahjud.

Peakooosoleku otsusel võib moodustada panga puhaskasust erikapitale, mille otstarve ei ole vastolus seadustega ega panga põhi-kirjaga. RT 31 — 32.

Silmas pidades meie pankade üldiselt madalaid põhikapitale, näeb kava ette sundusliku kõrvalepaneku panga puhaskasust tagavarakapitali kuni see on kasvanud põhikapitali suuruseks. V. s.

§ 22. Majandusministril on õigus Vabariigi Valitsuse otsusel nõuda pankadelt kuni poole tagavarakapitali paigutamist riigi või riigi poolt garanteeritud väärtpaberitesse. RT 31 — 32.

Kuna praegusel ajal puuduvad kiirelt realiseeritavad väärtpaberid, on siiski jäetud võimalus Vabariigi Valitsusele nõuda osa tagavarakapitali mahutamist riigi poolt garanteeritud väärtpaberitesse, kui peaks tekkima tarvidus selleks. See moodus on nähtud ette kõikides seadusandlustes. V. s.

3. jagu.

Panga juhtimine.

§ 23. Panga tegevust juhivad esimees, juhatus, nõukogu ja aktsionääride peakoosolek.

Panga põhikiri määrab panga esimehe, juhatuse, nõukogu, peakoosoleku ja revisjonikomisjoni ülesanded ning võimupiirid ja asjade otsustamise korra, kuivõrd need ei ole määratud seadusega. RT 31 — 32.

Pankade juhtimise alal on nähtud ette uus kord, mis põhimõtteliselt läheb lahku praegu maksvast korrast. Praegu valitseb meil pankade juhtimises kolle-giaalne süsteem, mis maksey ka Lääne-Euroopas. Kavas on püütud kooskõlastada seda Inglismaal ja Ameerikas maksya oleva direktoriaal-süsteemiga. Selleks on kutsutud ellu uus esimehe instituut.

Panga valitsemise organiteks on alluvuse järjekorras peakoosolek, nõukogu ja juhatus, kusjuures seadusega on määratud kindlaks nende üksikud funktsioonid ning piirid, mis tingimata kõrgema instantsi võimkonda peavad kuuluma, jättes muus osas põhikirjadele vabaduse kõrgemate instantside võimupiire laiendada alamate arvel.

Selles par. märgitud asjade otsustamise korra all on mõeldud ka kvoorumite kindlaksmääramist. V. s.

§ 24. Panga juhatus koosneb panga esimehest ja vähemalt kahest liikmest. Juhatus juhib panga tegevust ja esindab panka erilise volitusega. Panga juhatuse liige ei või olla ühtlasi nõukogu ega revisjonikomisjoni liikmeks, kuid võib olla panga esimehe asetäitjaks § 25 ettenähtud juhul. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

§ 25. Panga esimees valitakse põhikirjas ettenähtud viisil aktsionääride hulgast vähemalt kolmeks, kuid mitte kauemaks kui viieks aastaks. Esimees juhatab nõukogu ja juhatuse koosolekuid ning tema häääl on otsustav hääälte poolekslangemisel nõukogu ja juhatuses.

Esimehel on õigus panna seisma juhatuse otsuste täitmise, kandes sellest ette nõukogule lõplikuks otsustamiseks.

Panga esimehe äraolekul on ta asetäitjaks üks juhatuse või nõukogu liikmetest nõukogu valikul, kui peakoosolek ise ei ole selleks valinud ühte nõukogu liiget.

Juhatuse liikmetele valib panga nõukogu tarviliku arvu asetäitjaid. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Panga esimees valitakse otsekohe aktsionääride poolt, et anda viimastele võimalust vahetult võtta osa panga juhtimisest.

Ühtlasi on tema ka vahelülilis nõukogu ja juhatuse vahel, mis tagab enam ühtlast panga juhtimist.

Panga juhatuse liikmed, välja arvatud esimees, valitakse nõukogu poolt (Sead. § 29 p. 1), mis annab võimaluse nõukogule, kui panga juhtivale organile, kutsuda ametisse asjatundjaid, kes ühtlasi on ka tegelikud panga ametnikud. V. s.

2. Maksvas krediitasutise seaduses ei ole aga ettenähtud krediitasutiste juhatus ja revisjonikomisjoni liikmete asetäitjate instituuti. Kuna krediitasutistel on moodustatud 3-liikmeline juhatus, siis ühe liikme haigestumise puhul ei ole juhatusel kvoorum ja jooksev asjaajamine kannatab selle all. Selletõttu on muudetud Kred. sead. §§ 25, 29, 42 ja 48. V. s.

3. Vaata koostajate seletus § 23 juure.

§ 26. Panga dokumendid peavad kandma kahe selleks õigustatud või volitatud isiku allkirju. Volikirjad panga ametnikkudele annab juhatus.

Alla kirjutama õigustatud ja volitatud isikute nimestik ja nende allkirjade proovid pannakse panga ruumes nähtavale kohale. RT 31 — 32.

§ 27. Panga esimees ja juhatus liikmed, samuti ka kõik pangast palka saavad ametnikud ja teenijad ei või saada pangast laenu ühelgi kujul.

Ei ole lubatud anda laene ka ühelegi ärilisi operatsioone toimivale juriidilisele isikule, mille juhatus või nõukogu liikmete enamuse moodustavad panga juhatus liikmed või pangast palka saavad ametnikud ja teenijad.

See keeld ei käi laenude kohta ametnikkude toetusfondist või toetuskassast, mis asutatud selleks otstarbeks. RT 31 — 32.

Ükski panga palgaline ametnik, samuti ka juhatus liikmed ei või saada pangast laenu ühelgi kujul, et ära hoida kuritarvitusi laenude väljaandmise alal. Neile võib aga laenusid anda erilistest kapitalidest. V. s.

§ 28. Panga esimees ja juhatus liikmed ei tohi olla liikmeiks teiste era-, riiklikkude, linna- või ühistegeliste krediitasutiste juhatustes, nõukogudes ega revisjonikomisjonides või muus ametites. Erandina on lubatud olla Eesti Panga ja riiklikkude pankade nõukogu ja revisjonikomisjoni liikmeks. Muude aktsiaseltside ja osaühingute juhatustes võivad nad olla liikmeiks panga nõukogu üksmeelsel otsusel ainult siis, kui seda nõuavad panga erilised huvid. RT 31—32 ja 104 — 34.

Endise redaktsiooni järgi oli keelatud kommertspanka juhatus liikmetel olla teiste krediitasutiste ja muude aktsiaseltside ja osaühisuste juhatustes, nõukogudes ja revisjonikomisjonides.

Seetõttu ei olnud võimaldatud kommertspankade juhatus liikmetel olla ka Eesti Panga nõukogu liikmeks. Kuna aga Eesti Pank on keskpank, siis erapangad võivad olla kasulikud oma kaastööga Eesti Panga nõukogus ja revisjonikomisjonis ning tuleks anda neile see võimalus. Teisest küljest tekib krediitasutistel tarvidus võtta osa ka üksikute aktsiaseltside ja osaühisuste järelevalves ja juhtimises; juhtudel kui mõni aktsiaselts või osaühisus on sattunud maksuraskustesse, kellele krediitasutis on annud laenusid suuremal määral või kui krediitasutise portfellis on sarnase ettevõtte aktsiate enamuse. Selle küsimuse otsustamiseks or aga vajalik krediitasutise nõukogu ühemeeleline otsus. Neist põhjustest on tingitud vastavad muudatused Kred. sead. §§ 28, 29 ja 50. V. s.

§ 29. Panga nõukogu valitakse peakoosolekul aktsionääride hulgast põhikirjas ettenähtud viisil. Nõukogu koosneb panga esimehest ning vähemalt neljast liikmest. Nõukogu võimkonda kuulub üldine panga tegevuse juhtimine ja järelevalve korraldamine panga operatsioonide üle. Igal juhul aga kuulub nõukogu võimkonda:

1) juhatuse liikmete ja nende asetäitjate valimine panga esimehe ettepanekul ja nende vallandamine ametist;

2) aasta-eelarve kinnitamine, aasta-aruande läbivaatamine ja ettepaneku tegemine selle kohta peakoosolekule;

3) juhtnõõride andmine juhatusele tema tegevuseks ja kirjaliku aruandmise korra ning selle ulatuse ja tähtaegade määramine, millised aruanded panga tegevuse kohta juhatus peab esitama nõukogule vähemalt üks kord kuus; samuti ka nende aruannete läbivaatamine ja üldiste juhtnõõride andmine panga asjaajamiseks;

4) kõigi küsimuste läbivaatamine, mis aktsionääride peakoosolekul tulevad arutusele ning ettepanekute tegemine nende küsimuste kohta;

5) diskontokomitee liikmete nimetamine pangas ja tema osakondades ning tasu määramine neile, kui seesugused komiteed on nähtud ette panga põhikirjas;

6) panga kahtlaste aktivite ja nõuete kustutamine juhatuse ettepanekul;

7) panga operatsioonidelt võetavate ja makstavate protsentide ja komisjoni tasunormide määramine;

8) panga ametnikkude võimupiiride määramine juhatuse ettepanekul;

9) krediitide ülemmäärade otsustamine, kuivõrd nõukogu ei ole jätnud seda juhatuse ülesandeks;

10) küsimuste otsustamine, mis käesoleva seaduse §§ 9, 16, 19, 28, 36, 48, 50, 61, 77 ja 78 eriti tehtud nõukogu ülesandeks. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Nõukogu võimkonna asjus tuleb pidada silmas, et nõukogu on konstrueeritud panga tegeliku valitsejana, panga juhatus on nõukogu täidesaatev organ ja vastutav nõukogu ees. Nõukogu võib aga oma võimu laenude väljaandmise alal j.n.e. delegeerida juhatusele, jäädes muidugi panga tegevuse eest vastutavaks ja valvates juhatuse tegevuse järele juhatuse igakuuliste aruannete kaudu. Üldiselt vastab nõukogu kontsruktsioon tema võimupiiride suhtes Eesti Panga omale. V. s.

2. Vaata ka koostajate seletus § 23 juure.

3. Vaata seletused §§ 25 ja 28 juure.

§ 30. Panga nõukogu liikmete krediidi otsustamisest ei võta osa see nõukogu liige, kelle krediit otsustamisel.

Käesolev eeskiri on maksev ka krediitide avamise kohta:

1) ettevõtetele, kus nõukogu liikmed on juhtivad ametnikud;

2) täisühinguile, kus nõukogu liikmed on täisosanikud;

3) aktsiaseltsidele, osaühinguile ja kooperatiivühinguile, kus panga nõukogu liikmed on juhatuses või nende käes on selle aktsiaseltsi või osaühingu aktsiate või osatähtede enamik. RT 31 — 32.

Selle paragrahvi nõuded tagavad erapooletust krediitide otsustamisel. V. s.

§ 31. Panga esimees, nõukogu ja juhatuse liikmed vastutavad panga kõigi kahjude eest, mis tekkinud maksvate seaduste, panga põhikirja või peakoosoleku või nõukogu otsuste rikkumise tagajärjel üld- ja eriseaduste korras. RT 31 — 32..

1. Kriminaalvastutus on nähtud ette alljärgnevas K. S. §§:

§ 315. Krediit- või kooperatiivasutise, osaühingu või aktsiaseltsi asjade juhatajat või korraldajat, kes süüdlane selles, et ta toimetas neile asutistele, seltsidele või ühingule keelatud operatsioone, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kahe tuhande krooni.

Säärase süüteo kordamisel karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle kuue kuu ja tasurahaga mitte üle kolme tuhande krooni.

§ 546. Krediit- või kooperatiivasutuse, osaühisuse või aktsiaseltsi juhatajat või asjade korraldajat, kes süüdlane:

1) sarnase asutuse, ühisuse või seltsi varanduse tarvitamises seesugusteks operatsioonideks, mis põhikirja järgi ei olnud lubatud;

2) riigivalitsuselt ettevõtte vajaduste jaoks saadud kapitalide tarvitamises määratud otstarbe vastaselt, kuigi sarnane tegu saadeti korda nimetatud asutuse, ühisuse või seltsi otsuste täitmiseks, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui aga sarnase teo tagajärjeks oli maksmiste seismapanek või nimetatud asutuse, ühisuse või seltsi maksujõuetuks tunnustamine, siis karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla ja samal alusel langeb käesolevas paragrahvis nimetatud isik, kes süüdlane selles, et ta riigivalitsuselt ettevõtte vajaduste jaoks saadud kapitale ei tarvitanud ei määratud otstarbele vastavalt ega üldse ettevõtte vajaduseks.

§ 547. Aktsiaseltsi või osaühisuse asutajat või krediit- või kooperatiivasutuse, osaühisuse või aktsiaseltsi juhatajat või asjade korraldajat, kes süüdlane:

1) teadvalt valeteadete andmises riigivalitsusele asutatava aktsiaseltsi või osaühisuse kohta seltsi või ühisuse asutamiseks loa nõutamisel, kui seesugune valeteadete andmine võis sünnitada kahju aktsionääridele või osanikkudele;

2) teadvalt valeteadete mahutamises asutuse, ühisuse või seltsi asjade seisu või arvete kohta kuulutuses, aruandes, bilansis või äriraamatus;

3) teadvalt vale jaotusarve esitamises dividendi väljaarvamise ja väljaandmise kohta;

4) obligatsioonide või pantkirjade väljaandmises, mis põhikirja või sellekohaste eeskirjade järgi ei olnud kindlustatud või hoiupiletite väljaandmises vastavat hoiumat vastu võtmata;

5) obligatsioonide või muude väärtpaberite väljaandmises suuremas summas kui see oli lubatud, kuigi see tegu saadeti korda nimetatud asutuse, ühisuse või seltsi otsuste täitmiseks, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

§ 567. Krediit- või kooperatiivasutuse, osaühisuse või aktsiaseltsi juhatajat või asjade korraldajat, kes süüdlane selles, et ta:

1) seesuguse asutuse, ühisuse või seltsi kohtu poolt maksujõuetuks tunnustamisel keeldus teatamast kohtule või vastavale võimule seaduses määratud juhtudel ja korras selle asutuse, ühisuse või seltsi varandusest, või sarnasel teadaandmisel andis valeteadete nende varandusest, kui seesugune keeldumine sünnis või teade anti sihiga aidata kaasa asutusele, ühisusele või seltsile pääseda võlgade tasumisest;

2) andis välja täielt või osalt väljamõeldud võla peale võlakohustuse, mis vähendab seesuguse asutuse, ühisuse või seltsi varandust, või andis edasi tasuta, kinnistas ümber või varjas muul viisil selle varandust sihiga aidata kaasa asutusele, ühisusele või seltsile pääseda võlgade tasumisest, kui seesugune kohustuse väljaandmine või varanduse tasuta edasiandmine, ümberkinnistamine või varjamine sünnis pärast maksmiste lõpetamist seesuguse asutuse, ühisuse või seltsi poolt või pärast nende maksujõuetuks tunnustamist, või olgugi enne, kuid ette nähes, et sarnane lõpetamine või tunnustamine sünnib paratamata lähemal ajal; kui seejuures

järgnes asutuse, ühisuse või seltsi maksujouetuks tunnustamine või maksmiste seismapanek, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Oli aga kahju niivõrd suur, et sellest järgnes krediitasutuse asjade korratus või halvenemine või et selle tõttu paljud isikud kaotasid oma varanduse või kui sellest tekkis tähtis kahju riigile, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

§ 568. Paragrahvides 565—567 ettenähtud süütegude osaliseks nende kordasaatmise puhul loetakse ja osalisena karistatakse süüdlast:

- 1) nendele tegudele kihutamises;
- 2) maksu nõudmises või vastuvõtmises seesuguse kohustuse järgi, mis teadvalt oli antud välja nimetatud paragrahvides tähendatud tingimustel;
- 3) tasu eest omandamise näol seesuguse varanduse tasuta omandamises, mis teadvalt oli antud üle nimetatud paragrahvides tähendatud tingimustel;
- 4) varanduse varjamise või varjamisest osavõtmises nimetatud paragrahvides tähendatud tingimustel.

§ 570. Krediit- või kooperatiivasutuse, osaühisuse või aktsiaseltsi juhatajat või asjade korraldajat, kes süüdlane selles, et ta ajas kergemeelselt seesuguse asutuse, ühisuse või seltsi asju, või saatis korda pillamise neis asjus, kui sarnane asjaajamise seesuguse asutuse, ühisuse või seltsi poolt või nende maksujouetuks tunnustamise, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta käesolevas paragrahvis nimetatud asutuste, ühisuste või seltside juhatamise või asjade korraldamise õiguse ühest kuni viie aastani või jäädavalt.

§ 571. Krediit- või kooperatiivasutuse, osaühisuse või aktsiaseltsi juhatajat või asjade korraldajat, kes süüdlane seadusega või põhikirjaga nõutavate korralduste tegematajätmises ettevõtte asjade likvideerimiseks nende tingimuste olemasolekul, mil seadusega või põhikirjaga ette kirjutatakse sarnane likvideerimine, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Kui asutuse, ühisuse või seltsi asjade seisukord oli teadvalt sarnane, mil seadusega või põhikirjaga ette kirjutatakse teatada asutuse, ühisuse või seltsi maksujouetusest, siis karistatakse süüdlast selle ülesandmise kohuse täitmatajätmises:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 32. Panga esimees ning iga nõukogu ja juhatuse liige, astudes ametisse, peab deponeerima panka sama panga aktsiaid vähemalt: esimees kahe tuhande viiesaja ning teised igaüks tuhande krooni nimesväärtuses, kui panga asukoht on Tallinnas, ja esimees tuhande ning teised igaüks viiesaja krooni nimesväärtuses, kui panga asukoht on mujal.

Vastavad isikud saavad tagasi tähendatud aktsiad pärast ametiaja lõppu, kui nende vastu selleks ajaks ei ole esitatud § 31 ettenähtud nõudmisi. RT 31 — 32.

§§ 31 ja 32 tagavad juhatuse ja nõukogu liikmete korralikku tööd ja sunnivad neid ettevaatlikkusele. V. s.

§ 33. Panga nõukogu ja juhatuse koosolekute kohta peetakse protokoll, millele kirjutavad alla otsustamisest osavõtnud nõukogu või juhatuse liikmed. Protokollid ja otsused nummerdatakse järjekorras äriaasta algusest kuni lõpuni. RT 31 — 32.

Selle paragrahvi eeskirjad hoiavad ära tagantjärele otsuste tegemist. V. s.

§ 34. Panga esimees, nõukogu, juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmed, samuti ka kõik panga ametnikud ja teenijad, nii panga teenistuses olles kui ka pärast lahkumist, on kohustatud saladuses hoidma, kuivõrd seda seadus teisiti ei nõua, kõik andmed, mis puutuvad panga tegevusse, tema ärilisse seisukorda ja sisemisse asjaajamise ning klientide arvetesse, nende operatsioonidesse, varanduse seisu ja ärilisse seisukorda, millised andmed on teatavaks saanud neile isikuile panga teenistuses olles. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Kred. sead. § 34 on täiendatud eeskirjaga, et ka revisjonikomisjoni liikmed on kohustatud hoidma panga saladusi, milline täiendus kannab puht redaktsioonilist iseloomu. V. s.

2. K. S. § 511:

Krediit- või kooperatiivasutuses, aktsiaseltsis või osaühisuses teenistuses olevat isikut, kes süüdlane selles, et ta tahtlikult avaldas teate, mis teadvalt oli seesuguse seltsi või asutuse saladus ja mis ei kuulunud avaldamisele, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Kui sarnane avaldamine saadeti korda sihiga teha kahju nimetatud asutuse, seltsi või ühisuse krediidile või eraisikute krediidile, kes olid usaldanud oma varandused või varandusliku huvi selle asutuse, seltsi või ühisuse kätte, või sihiga saada enesele varanduslikku kasu, siis karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 35. Panga peakoosoleku ülesandeks on järgmiste küsimuste otsustamine:

1) panga esimehe, nõukogu ja revisjonikomisjoni liikmete ametisse valimine ning nende tagandamine;

2) tasu määramine nõukogu liikmeile;

3) aastaaruande kinnitamine ja puhaskasu jaotamine;

4) panga osakondade ja agentuuride avamine;

5) kinnisvarade omandamine, võõrandamine ning pantimine, peale § 16 ettenähtud juhtude;

6) põhikirja muutmine ja põhikapitali suurendamine või vähendamise;

7) panga ostmise, müümise, liitumise ja ühinemise küsimused;

8) panga likvideerimine.

Peakoooleku otsused osakondade ja agentuuride avamise, põhikirja muutmise, põhikapitali suurendamise ja vähendamise ning panga ostmise, müümise, liitumise ja ühinemise kohta esitab panga juhatus Majanduseministrile kinnitamiseks. RT 31 — 32.

§ 36. Peakooolek kutsutakse kokku juhatuse poolt nõukogu otsusel ja peetakse vähemalt kord aastas panga põhikirjas ettenähtud korras hiljemalt neli kuud pärast panga äriaasta lõppu.

Revisjonikomisjonil või vähemalt üht viiendikku aktsiakapitali esindavate aktsionääride nõudmisel on nõukogu kohustatud tegema juhatusele ülesandeks kutsuda kokku peakooolek hiljemalt ühe kuu jooksul, võttes päevakorda revisjonikomisjoni või nimetatud aktsionääride poolt algatate küsimused.

Kui nõukogu või juhatus ei täida revisjonikomisjoni või aktsionääride nõudmist nimetatud tähtajal, siis annab Majanduseminister loa

peakoosoleku kokkukutsumiseks revisjonikomisjonile või aktsionääridele nende palvel, kuulunud ära nõukogu ja juhatuse seletuse, mille viimased peavad esitama nädala jooksul Majanduseministri nõudmisel. RT 31 — 32.

Selle par. eeskirjadest vajab mainimist ainult, et aktsionääride õigust täiskogu kokku kutsuda on piiratud $\frac{1}{20}$ pealt $\frac{1}{5}$ aktsiakapitali peale, mis vähemusaktsionääridele raskendab panga normaalse tegevuse takistamist, kuna krediitasutis on väga tundeline asutis, kus erakorraline peakoosoleku kokkukutsumine võib mõjuda halvasti panga tegevusele. V. s.

§ 37. Panga põhikiri võib piirata aktsionääri häälte arvu peakoosolekul, kuid igal juhul aktsionääril on õigus vähemalt iga viie aktsia kohta ühe hääle peale.

Aktsionääril on õigus hääletuse volitust anda edasi ainult teisele aktsionäärile. See õigus on temal ka sel juhul, kui aktsiate arv on vähem kui viis.

Aktsionääride peakoosolekul häälte arvu kindlaksmääramisel arvestatakse üldine aktsiate arv kõigi volituste põhjal koos.

Ühelgi aktsionääril ei või peakoosolekul olla rohkem hääli, kui annab üks kümnendik põhikapitalist. Teiste aktsionääride volituste põhjal aktsionääril võib olla hääli veel samal arvul. RT 31 — 32.

Vastab Eesti Panga põhikirja §§ 15 ja 16-le, selle vahega, et aktsionäärid, kellel nii vähe aktsiaid on, et neil täiskogus hääleõigus puudub, siiski teisi aktsionääre hääletamiseks võivad volitada. V. s.

§ 38. Vähemalt neliteist päeva enne peakoosolekut kuulutatakse koosolekust Riigi Teatajas ja vähemalt ühes ajalehes, milles peab olema tähendatud koosoleku ruumi aadress, päev ja tund ning koosoleku päevakord. RT 31 — 32.

§ 39. Küsimused otsustatakse peakoosolekul olevate aktsionääride lihthäälteenamusega, kui põhikiri ei määra teisiti. RT 31 — 32.

Kvalifitseeritud enamuse nõuet teatud täiskogu arutamisele tulevate küsimuste kohta ei ole peetud tarvilikuks seadusandlikult fikseerida, sest et suure aktsionääride arvu juures see nõue tegelikult mitte täidetav ei ole. V. s.

§ 40. Küsimuse otsustamisel peakoosolekul lepingute sõlmimise kohta isikuga, kes kuulub aktsionääride hulka, sellel isikul ei ole õigust hääletada tähendatud küsimuses ei enese ega teiste volitusel. RT 31 — 32.

§ 41. Peakoosoleku kohta peetakse protokoll, kuhu kantakse kõik peakoosoleku otsused ühes häälte arvuga, mis nende otsuste poolt ja vastu antud. Protokollile lisandatakse eriarvamused, mis aktsionäärid esitanud kirjalikult. Protokoll kinnitatakse peakoosoleku juhataja ja vähemalt kolme peakoosolekul viibinud aktsionääri allkirjaga. Igal aktsionääril on õigus tutvuda protokolliga panga ruumes. RT 31 — 32.

§ 42. Panga revideerimise korra määrab põhikiri. Peakoosolek valib revisjonikomisjoni, mis koosneb vähemalt kolmest aktsionäärist. Revisjonikomisjoni liikmetele valitakse samas korras kaks asemikku. Revisjonikomisjoni liikmeteks ega nende asemikkudeks ei või olla panga juhatuse ega nõukogu liikmed ega panga teenistuses seisvad isikud. Revisjonikomisjoni ülesandeks on vaadata läbi panga aastaaruanne enne

selle esitamist järgnevale peakoosolekule. Revisjonikomisjonil on õigus küsida juhatuselt ja nõukogult igasuguseid teateid panga tegevuse kohta, vaadata läbi panga raamatuid ja dokumente ning kontrollida varasid. Revisjonikomisjoni kirjalik arvamus panga asjaajamise ja aruande kohta esitatakse panga nõukogule ja kantakse ette viimase poolt peakoosolekule ühes aastaaruandega. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

Vaata seletus § 25 juure.

3. peatükk.

Linnapangad.

§ 43. Linnapangad töötavad linnavolikogu poolt vastuvõetud ja Majanduseministri poolt kinnitatud põhikirjade alusel. RT 31 — 32.

Linnapankade kohta käiv osa Vene krediitiseadusest on võrreldes teiste osadega rajatud moodsamatele põhimõtetele ja on neid põhimõtteid osalt ära tarvitatud käesoleva kava kommertsbankade kohta käivas peatükis. Linnapankadele antakse kava järgi nii nende operatsioonide ulatuses kui ka valitsemise korra mõttes kommertsbankade konstruktsioon nii palju, kui seda lubab nende kuuluvus linna omavalitsustele, ning sellepärast sisaldab käesolev peatükk peamiselt ainult eeskirju nendelt aladelt, milles linnapangad kommerstbankadest erinevad, piirdudes muidu saadetega vastavate paragrahvide juure, mis käivad kommertsbankade kohta. V. s.

§ 44. Linnapankadel ei ole õigust avada osakondi ega agentuure väljaspool linna administratiivpiire. RT 31 — 32.

Osakondade asutamise piiramine on tingitud sellest, et mõttepäraselt linnapank võib teotseda ainult linna piirides, kelle poolt ta asutatud. Vene krediitiseaduses tehtud erand ajutiste osakondade avamise asjus laatadel on meie oludes oma mõtte kaotanud. V. s.

§ 45. Peale linna poolt pangale antud kapitalide linn võib veel eriliselt määrata summa, mille ulatuses tema vastutab panga kreditoride ees. RT 31 — 32.

Linn vastutab oma panga kohustuste eest ainult selle põhikapitali suuruses. Et panga usaldatavust tõsta, annab käesolev par. linnale võimaluse teatud vastutuskapitali määramiseks. V. s.

§ 46. Peale kommertsbankade kohta loendatud operatsioonide (§ 9) linnapangad võivad anda laenusid linnale, kelle poolt nad asutatud, erilise kindlustuseta, kuid summas mitte üle poole panga põhi- ja tagavarakapitalist, tähtajaga mitte üle ühe aasta. RT 31 — 32.

Näib olevat loomulik linnadele lubada lühiajalisi laenusid teha oma pankades ilma erilise kindlustuseta teatud piiratud summas. V. s.

§ 47. Linnapanga nõukogu liikmed, kes on ühtlasi linnavolikogu liikmeiks, ei või hääletada panga asjade otsustamisel linnavolikogus küsimustes, mis puudutavad nende vastutusele võtmist või vastutusest vabastamist, ametist kõrvaldamist ja neile tasu määramist. RT 31 — 32.

Erapooletute otsuste tagamiseks on linnavolikogu liikmetel keelatud kaasa hääletada. V. s.

§ 48. Linnavolikogu valib panga esimehe ja kaks juhatusse liiget ametisse vähemalt kolmeks, kuid mitte kauemaks kui viieks aastaks, panga põhikirjas ettenähtud korras. Juhatusse liikmetele valib panga nõukogu tarviliku arvu asetäitjaid.

Esimees juhatab panga nõukogu ja juhatuse koosolekuid ning temal on nõukogus ja juhatuses häälte poolekslangemisel otsustav hää. Esimehel on õigus panna seisma juhatuse otsuse täitmise, andes küsimuse nõukogule lõplikuks otsustamiseks. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

Vaata seletus § 25 juure.

§ 49. Linnapanga nõukogu valitakse linnavolikogu poolt ja koosneb panga esimehest ning vähemalt neljast liikmest. Nõukokku võib valida liikmeid ka väljastpoolt linnavolikogu. Panga nõukogu ülesanded ja võimkonna määrab põhikiri käesoleva seaduse § 29 eeskirjade piires. RT 31 — 32.

§ 50. Linnapanga esimeheks ja juhatuse liikmeks ei või olla linnavolikogu liikmed, linnapea, linnavalitsuse liikmed ja linnateenijad, ega isikud, kes on ametis teistes era-, riiklikkudes või ühistegelikkudes krediitasutustes, samuti aktsiaseltsides ja osaühingutes. Erandina on lubatud linnapanga esimehel ja juhatuse liikmeil olla Eesti Panga nõukogu või revisjonikomisjoni liikmeks. Muude aktsiaseltside ja osaühingute juhatuses võivad nad olla liikmeiks panga nõukogu üksmeelsel otsusel ainult siis, kui seda nõuavad panga erilised huvid. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

Vaata seletus § 28 juure.

§ 51. Panga esimees ning nõukogu ja juhatuse liikmed, astudes ametisse, peavad esitama kindlustuse vähemalt: esimees kahe tuhande viiesaja ning teised igaüks tuhande krooni väärtuses, kui panga asukoht on Tallinnas, ja esimees tuhande ning teised igaüks viiesaja krooni väärtuses, kui panga asukoht on mujal.

Vastavad isikud saavad tagasi tähendatud kindlustused pärast ametiaja lõppu, kui nende vastu selleks ajaks ei ole esitatud § 31 ettenähtud nõudmisi. RT 31 — 32.

§ 52. Nõukogu ja revisjoni komisjoni poolt läbivaadatud panga aastaaruande ühes revisjonikomisjoni arvamusega juhatuse esitab linnavalitsusele hiljemalt kolm kuud pärast äriaasta lõppu; linnavalitsus esitab selle ühe kuu jooksul linnavolikogule kinnitamiseks. RT 31 — 32.

§ 53. Linnapankadele kohaldatakse §§ 5—13, 15—24, 26, 27, 30, 31, 33—35 ja 42, kusjuures kommertspanga asemel tuleb lugeda linna-pank ja peakoosoleku asemel linnavolikogu. RT 31—32.

4. peatükk.

Ühistegelikud krediitasutised.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 54. Ühistegelikud krediitasutused asutatakse kooperatiivühingute ja nende liitude kohta käivate seaduste alusel, kusjuures hoiu- ja laenukassade, ühispankade ja ühistegelikkude keskpankade põhikirjade ja nende muudatuste registreerimiseks, osakondade asutamiseks ja tegevuskoha muutmiseks annab loa Majandusminister, kuulunud ära Eesti Panga nõukogu arvamuse. RT 31 — 32.

1. Kava järgi jagunevad ühistegelikud krediitasutused kahte liiki: 1) hoiu- ja laenukassad ja 2) ühispankad. Hoiu- ja laenukassade operatsioonid on piiratud kõige lihtsamate laenu- ja hoiu-operatsioonidega. Ühispankadel on lubatud kõik kommertsbankade operatsioonid vastavate täiendustega, mis järgnevad ühispankade ühistegelisest iseloomust ja nende tegevuspiirkonnast. Kuigi ühispankade tegevusalad laiemalt on konstrueeritud, kui see on otse tarvilik nende tagajärjerikkaks tegevuseks, siis on silmas peetud, et senini maksva seaduse järgi neile veel laiemad operatsioonid ette olid nähtud, ilma et sellest, peale üksikute erandite, oleks tekkinud ebasoovitavaid tagajärgi.

On jäetud alale kontsessiooni kord, mis pandud maksva kooperatiivühingute ja nende liitude seaduse muutmise seadusega 8. V. 1931 a. V. s.

2. Seadusesse on sisse võetud ka ühistegelised keskpangad selles mõttes, et sääraseks keskpangad meil juba teotsevad ja et nad sellepärast üldises krediit-asutuste süsteemis, nii nagu see käesoleva seadusega korraldatud peab olema, aset peavad leidma. Järjekindluse maksmapanekuks on tarvilik, et igasuguste krediit-asutuste asutamiseks Majandusministri luba tarvilik on. Ü. s.

§ 55. Ühistegelikkude krediit-asutiste põhikirjad peavad sisaldama peale § 54 tähendatud seadustes ettenähtud nõuete veel järgnevad eeskirjad:

- 1) krediit-asutisele lubatud toimingute loenduse;
- 2) liikmete lisavastutuse suuruse ja selle tarvilise võtmise korra;
- 3) kohustuste ülemmäär, mille krediit-asutis võrreldes oma kapitalidega võib võtta endale hoisusummade, laenude ja muul näol;
- 4) krediitide avamise ja laenude andmise korra;
- 5) laenuvõtjate ja hoisusummadelt makstavate intresside ja komisjonitasude määramise korra;
- 6) laenude sissenõudmise korra;
- 7) peakoosoleku, nõukogu ja juhatuse kohustuste ja õiguste loenduse.

Hoiu- ja laenukassadel, kus liikmete arv on alla saja, ei ole nõukogu sunduslik. Nõukogu puudumisel tulevad seadustes ettenähtud nõukogu ülesanded põhikirjas jaotada peakoosoleku, juhatuse ja revisjoni-komisjoni vahel vastavalt nende ülesannete iseloomule. RT 31 — 32 ja 104 — 32.

Vähematel hoiu- ja laenukassadel, kus liikmete arv on alla 100, osutub kõikide valitsemise organite moodustamine, mis nähtud ette kooperatiivühingute ja nende liitude seaduses, koormavaks ja võttes arvesse nende operatsiooni lihtsust ja läbikäikude vähesust kõikide valitsemise organite moodustamine teeb nende asjaajamise raskepäraseks. Sellepärast võib jääda ära hoiu- ja laenukassade juures nõukogu, kusjuures viimase ülesanded tulevad jaotada peakoosoleku, juhatuse ja revisjoni-komisjoni vahel vastavalt nende ülesannete iseloomule. Neil põhjustel on täiendatud käesolevat paragrahvi teise lõikega. V. s.

§ 56. Hoiu- ja laenukassa võib alata oma ärilist tegevust, kui ta liikmete arv on vähemalt kakskümmendviis, ja peab asuma likvideerumisele, kui liikmete arv langeb alla selle määra. Ühispankadel ja ühistegelikkudel keskpankadel on liikmete alammäär vastavalt viiskümmend.

Oma ärilise tegevuse alustamisest krediit-asutise juhatus teatab krediit-asutiste inspektorile, lisandades liikmete nimestiku, kes on tasunud selleks ajaks sisseastemaksu, kui see nähtud ette, ja täiel määral põhikirjas ettenähtud osamaksu. RT 31 — 32.

Ühistegelikkude krediit-asutiste liikmete arvu kohta miinimumi ülesseadmine peab ära hoidma liig väikeste elujõuetute ettevõtete tegevuse alustamist. V. s.

§ 57. Ühistegelikkude krediitasutiste liikmete vastuvõtmise otsustab nõukogu, kes määrab ka igale laenajale krediidi ülemmäära. RT 31 — 32.

Ühistegelikkude krediitasutiste liikmete vastuvõtmine ja nende krediidi ülemmäära otsustamine on jäetud nõukogu võimkonda, et ühtlustada ühistegelikkude krediitasutiste asjaajamist. V. s.

§ 58. Ühistegeliku krediitasutise liikme osamaks ei või olla alla ühe kahekümnendiku temale avatud krediidi summast, kusjuures osamaksu alammäär on hoiu- ja laenukassadel kümme krooni, ühispankadel kolmkümmend krooni ja ühistegelikkudel keskpankadel sada krooni. Osamaksu võib tasuda peakoosoleku määramisel jaokaupa. Igal juhul ei tohi väljaantud laenu summa ületada tasutud osamaksu kahekümnendkordselt. RT 31 — 32.

Ühistegelikkude krediitasutiste osamaksude alammäärad on määratud kindlaks vastavalt nende krediitasutiste liikidele ja nende tegevuse suurusele. Praegu on maksev kuldbilansi seaduses ettenähtud alammäär 10 kr., milline summa suureneks ühispankadele. V. s.

§ 59. Ühistegeliku krediitasutise liikme lisavastutus asutise kohustuste eest on vähemalt kahekordne, võrredes ta sundosamaksuga. Peale sundosamaksu võib liige täiendavalt maksta osamaksu lisavastutuse kohustusega tingimusel, et liikme poolt tarvitatud krediit ei ületaks lisavastutuse kohustust kümnekordselt. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Liikmete lisavastutuse alammäär on määratud vähemalt kahevõrdne osamaksust. Kõrge lisavastutuse määr osutub tihti fiktiivseks ja võib ainult väljaspool seisjaid eksiarvamisele viia asutise kindluse suhtes. V. s.

2. Et kergendada ühistegeliku krediitasutise liikmeks astumist hoisumma omanikele ja suuremaid sissemakse teha isikuile, kes ei tarvita krediiti, on piiratud liikmete lisavastutus kahekordse sundusliku osamaksu suurusega. V. s.

§ 60. Ühistegeliku krediitasutise liige, kelle vekslid või tshekid on protestitud või kes ei täida oma muid tähtajalisi kohustusi krediitasutise vastu, kaotab kaheks aastaks õiguse võtta osa nõukogust, juhatusest ja revisjonikomisjonist, arvates vekslid või tsheki protesti päevast, või teiste võlgnikkude suhtes täitmata jäänud kohustuse järgi kahe nädala pärast, arvates kirjaliku nõude kätteandmisest. RT 31 — 32.

Isikuid, kes ei suuda täita enese kohustusi, ei saa lasta ka krediitasutise juhtimisele. Sellepärast on ka säärastelt isikutelt võetud õigused võtta osa krediitasutiste juhtimisest kaheks aastaks. V. s.

§ 61. Ühistegelikus krediitasutises elukutseliselt teotsevad isikud ei või sellest krediitasutisest saada laenu mingil kujul, arvatud välja laenu, millised antakse peakoosoleku poolt määratud erilistest toetusfondidest või kapitalidest, samuti ka riiklikkudest fondidest.

Ühistegelikkude krediitasutiste juhatuse liikmed ei tohi olla liikmeiks teiste era-, riiklikkude, linna- või ühistegelikkude krediitasutiste juhatustes, nõukogudes ega revisjonikomisjonides või muis ametites, samuti ka teiste ühistegelikkude ettevõtete, aktsiaseltside ning osühingute juhatustes, kes kasutavad nende poolt juhitas pangas krediiti ükskõik missugusel kujul, arvatud välja juhul, kui seda nõuavad panga erilised huvid ja panga nõukogu annab selleks üksmeelselt oma nõusoleku.

Erandina on lubatud olla Eesti Panga, riiklike pankade, ühistegelikkude keskpankade, laenu- ja hoiukassade nõukogu ja revisjoni-komisjoni liikmeks. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Juhatuse liikmete kohta kommertspankades maksvat keeldu laenu tegemiseks oma pangast ei peetud tarvilikuks maksma panna täies ulatuses ühistegelikkude krediit-asutiste kohta, sest et ühistegelikkude krediit-asutiste juhatusliikmed oma suures enamuses ei ole mitte elukutselised pangategelased. Arvati, et säärane keeld võiks kujuneda takistuseks paremate ja suuremate kogemustega jõudude rakendamisele ühistegelikkude krediit-asutiste töösse. Seepärast piirduti ainult keeluga elukutseliselt teotsevate juhatusliikmete, direktorite, asjaajajate ja ametnikkude suhtes. Elukutselise tegevuse all on mõeldud teenistust, mis annab isikule ülevalpidamise peaosaks. V. s.

2. Kred. sead. § 28 keelab kommertspankade juhatuselise liikmete olea aktsiaseltside ja osahisuste juhatuselise liikmeteks. Sarnast keeldu ühistegelikkude krediit-asutiste juhatuselise liikmete kohta seadus ette ei näinud. Kuna aga reviderimistel on selgunud, et ühe ühispanga juhatuselised liikmed, olles ühtlasi ühe aktsiaseltsi juhatuselise liikmeteks, on finanseerides seda ettevõtet sünnitanud nende juhtimisel olevale pangale raskusi, tekib vajadus laiendada seda keeldu ka ühistegelikkude krediit-asutiste juhtivate tegelaste kohta mitte üksi aktsiaseltside ja osahisuste, vaid ka muude ühistegelikkude ettevõtete suhtes. Erandina võivad nad seda olla ainult nõukogu ühemeelisel otsusel krediit-asutise huvides. Selles mõttes on muudetud Kred. sead. § 61. V. s.

§ 62. Laenukindlustuste hindamist ühistegelikkudes krediit-asutistes võib põhikirja kohaselt toimetada kas krediit-asutise juhatus või nõukogu. Juhatuselise ja nõukogu liikmete kindlustuste hindamist võib toimetada ainult nõukogu. RT 31 — 32.

§ 63. Ühistegelikkude krediit-asutised võivad anda laenusid tähtajaga kuni üks aasta, arvatud välja laenu riiklikest laenufondidest. RT 31 — 32.

Ühistegelikkude krediit-asutised on mõeldud lühiajaliste pankadena ja ei ole eriti ühispankadel nende passiivoperatsioonide iseloomu tõttu võimalik pikaajalisi laenu anda. Niisuguseid operatsioone võivad nad ette võtta ainult riiklike fondide arvel, mis tulevad nende kaudu väljaandmisele. V. s.

§ 64. Tähtajaliste hoiusummade vastuvõtmisel ühistegelikkude krediit-asutis võib anda välja kas nimelisi hoiutähti või hoiuraamatuid.

Hoiusummad makstakse välja ainult hoiutähe või hoiuraamatu esitamisel.

Hoiuleandmise lepingud võivad sisaldada korralduse, et hoiuleandja surma puhul hoiusumma makstakse välja ülesantud isikule.

Hoiudokumentide üleandmise või kaotamise puhul krediit-asutise juhatus toimib § 17 kohaselt. RT 31 — 32.

Et ühistegelikkude krediit-asutised omas enamuses asuvad maal ja esinevad peamiselt väikese varandusega kodanikkude krediit-asutistena, kes on harjunud ka omi tähtajalisi hoiusummasid mahutama hoiuraamatute peale, siis on ette nähtud, et ühistegelikkude krediit-asutised võivad tähtajaliste hoiusummade vastuvõtmisel välja anda kas hoiutähti või hoiuraamatuid. V. s.

§ 65. Ühistegelikkude krediit-asutised võivad anda laenusid ka põllumajandusliku ja käsitööstusliku inventari kindlustusel ja jätta laenajate käest nõudekohustuse kindlustuseks vastuvõetud vara laenajaile kasutamiseks või nende hoole alla tingimisel, et:

1) selle vara nimestik koostatakse vähemalt kahe tunnistaja juuresolekul;

2) igale üksikule asjale pannakse pantimise tunnistuseks nähtavad märgid (pitserid, plommid, sildid). Kui ei ole pandud niisuguseid märke varale või ei ole koostatud varade nimestikku, siis krediitasutise pandiõigus kolmandate isikute suhtes ei ole maksev. Panditud vara müümine, ühes võlakohustuste edasiandmisega ostjale, võib toimuda ainult krediit- asutise juhatuse loal.

Kui pandiandja, kelle kätte pant jäetud, krediitasutise loata peidab ära või võõrandab pandi enne laenu tasumist, siis võetakse ta vastu- tusele, nagu see nähtud ette hoiuleantud vara omandamise ja raiska- mise kohta. RT 31 — 32.

1. Laenude andmine põllumajandusliku ja käsitööstusliku inventari pantimisel ühes pantide omaniku valdamisele jätmisega on loomulik operatsioon hoiu- ja laenu- kassadele ja ühispankadele, kes teotsevad kitsamas ringkonnas ja võivad kergesti teostada pantide järelevalvet. V. s.

2. Ühenduses käesoleva seaduse §§ 12 ja 68 eeskirjadega tuleb käsitamisele § 12 eeskiri ka nende pantide kohta, mida kooperatiivpangad vastu on võtnud § 65 korras. Ü. s.

§ 66. Ühistegeliku krediitasutise üldine kohustuste summa hoiu- summade, laenude ja muude kohustuste näol ei või ületada kahekümne- viiekordset omakapitali summat, arvates omakapitaliks osakapitali, tagavarakapitali ning teised panga päralt olevad kapitalid. RT 31 — 32.

Maksvast seadusest üle võetud. V. s.

§ 67. Ühispangad ja ühistegelikud keskpangad avavad krediite ja annavad laenu oma liikmeile. Erandina on lubatud operatsioonid, mis nähtud ette käesoleva seaduse § 9 punktides 9 ja 10.

Ühispangad ja ühistegelikud keskpangad peakoosoleku otsusega määratud tingimustel võivad avada krediite ja anda laenusid ka mitte- liikmeile, kui see nähtud ette põhikirjas. RT 31 — 32.

1. Ühistegelikkude krediitasutiste tegevus laenude andmisel peaks piirduma peamiselt oma liikmetele, arvatud välja korrespondent-tehingud teiste pankade- ga. V. s.

2. Parandus avaldatud RT 33 — 32.

§ 68. Ühistegelikkude krediitasutiste tegevusele kohaldatakse §§ 10, 11, 12, 13, 15, 16, 19, 30, 31, 33 ja 34. RT 31 — 32.

2. jagu.

Hoiu- ja laenukassad.

§ 69. Hoiu- ja laenukassadele on lubatud järgnevad toimingud:

- 1) laenude andmine oma liikmeile võlakohustiste vastu:
  - a) vastutusvõimeliste käemeeste vastutusel,
  - b) kulla, vallasvara ja kindlaprotsendiliste väärtpaberite panti- misel,
  - c) kinnisvaradele kinnistatud obligatsioonide kindlustusel,
  - d) tähtjaliste hoiusummade hoiutähtede ja raamatute ning jooks- val arvel suletud summade kindlustusel;

- 2) tähtajaliste ja tähtajata hoiusummade vastuvõtmine ning jooksvate arvete pidamine;
- 3) laenude tegemine teistelt krediitasutistelt ja riigilt;
- 4) vabade summade mahutamine:
  - a) teistesse krediitasutistesse,
  - b) riigi või riigi poolt kindlustatud väärtpaberitesse ning maa- ja linna-hüpotekbankade pantkirjadesse;
- 5) laenude andmine riiklikkudest fondidest oma liikmeile ja peakoosoleku otsusel ka võrastele. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Operatsioonide loetelust on välja jäetud vekslite diskont ja peale selle on väärtpaberite pandiksvõtmine piiratud ainult kindlaprotsendiliste paberitega. Riiklike laene on lubatud anda täiskogu otsusel ka võrastele, kusjuures täiskogu peab ka ära määrama nende laenude ulatuse ja tingimused. On arvatud, et liikmed ise juba oma huvides piiravad laenuoperatsioone võrastega. V. s.

2. Ametiasutiste juures asuvate hoiu- ja laenukassade tegevus erineb teiste ühistegelikkude krediitasutiste tegevusest peasjalikult sellepoolest, et nad tegelevad n. n. sunduslike hoiusummade kogumisega, millised makstakse välja teatud kitsendavatel tingimustel. Sarnaste hoiu- ja laenukassade liikmete lühiajalised krediidi nõudmised on küllaldaselt kindlustatud nende poolt tehtud sissemaksudega sularahas ja lühiajaliste laenude väljaandmisel oleksid täiendavad kindlustused ülearused. Sellepärast on käesoleva paragrahvi p. 1 täiendatud lit. d-ga. V. s.

§ 70. Laenusid § 69 p. 1 lit. b alusel võib anda:

- 1) kulla kindlustusel kuni 95% seaduses määratud kulla väärtusest;
  - 2) riigi ja riigi poolt garanteeritud väärtpaberite kindlustusel kuni 90% nende börsihinnast;
  - 3) eraväärtpaberite kindlustusel kuni 75% nende börsihinnast;
  - 4) vallasvara kindlustusel kuni $\frac{2}{3}$ vallasvara turuhinnast.
- RT 31 — 32.

Selle paragrahvi normid on kooskõlas § 9 eeskirjadega. V. s.

§ 71. Hoiu- ja laenukassa peab pidama seaduslikes maksuvahenditeis kas oma kassas või jooksva arvel Eesti Pangas, viimase osakonnades, riigi hoiukassas ja posti jooksva arvel või Majanduseministri loal teistes krediitasutistes vähemalt 3% tähtajaliste hoiusummade ja 10% jooksvate arvete summast.

Kui kassatagavarad langevad madalamale seaduslikust määrast, siis hoiu- ja laenukassa ei tohi laenusid suurendada enne, kui on seatud jalule seaduslik vahekord kassatagavarade ja kohustuste vahel.

Hoiu- ja laenukassa ei või maksta osakasu selle aasta eest, mille kestel ta kohustuste kate kolme kuu arveteseisu järgi ei ole vastanud käesoleva paragrahvi eeskirjadele. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. § 20-da eeskirju on hoiu- ja laenukassade kohta selles mõttes lihtsustatud, et katet tuleb pidada ainult jooksvate arvete ja tähtajaliste hoiusummade jaoks. On arvatud, et vähemate krediitasutiste kassatagavarasid võidakse hoida Majanduseministri loal ka teistes pankades, sest et ei ole arvata, et nende summade tagasitõmbamine tarviduse korral sünniks korruga üle terve maa ja tekitaks mingisuguseid erakorralisi raskusi pankadele, kus neid summasid hoitakse. V. s.

2. Selle paragrahvi parandus avaldatud RT 33 — 32.

3. Vaata seletus § 20 juure.

3. jagu.

Ühispangad ja ühistegelikud keskpangad.

§ 72. Ühispankadele ja ühistegelikkudele keskpankadele on lubatud toimetada kõiki operatsioone, mis nähtud ette §§ 9 ja 69.

Riigi ja riigi poolt garanteeritud väärtpapereid ning maa- ja linna-hüpoteekpankade pantkirju on neile lubatud omandada suuremal määral, kui see on nähtud ette § 9 punktides 7 ja 8, kuid ainult nende nõukogude üksmeelsel otsusel.

Ühistegelikkudele keskpankadele on lubatud luua korrespondentide võrk, kusjuures võrgu liikmeil on õigus toimetada keskpanga arvel omavahelisi korrespondent-toiminguid keskpanga nõukogu poolt määratud alustel, pidades silmas § 9 punktide 9 ja 10 eeskirju. RT 31 — 32.

Käesolev paragrahv on muudetud selles mõttes, et ühistegelikkudel krediit-asutistel on õigus maksta vabu summasisid kindlustatud väärtpaberitesse ainult nõukogu ühemeelsel otsusel ja et ühistegelikkudel keskpankadel on lubatud luua korrespondentide võrku. Et viimane õigus suure riisikoga on seotud, siis ei arvatud võimalikuks anda õigust korrespondentide võrgu loomiseks üksikutele ühispankadele. Ü. s.

§ 73. Ühispanga ja ühistegeliku keskpanga kohustuste katte kohta maksavad § 20 esimese ja kolmanda lõike eeskirjad erandiga, et kohustuste katteks ühispank ja ühistegelik keskpank võivad pidada Majanduseministri loal teistes krediitasutistes kuni kakskümmendviis tuhat krooni. RT 31 — 32.

5. peatükk.

Krediitasutiste arvepidamisest ja aruandmisest.

§ 74. Krediitasutised on kohustatud arvestama oma tehinguid kahekordse raamatupidamise süsteemi järgi. RT 31 — 32.

1. Krediitasutise arvepidamise ja aruandmise kohta on maksev siiaajani 14. VI. 1834 a. seadus. See seadus, mis on võetud vastu ligi sada aastat tagasi, ei vasta praeguse aja nõuetele. Tegelikult ei pea ka krediitasutised praegu sellest kinni. Sellepärast leiti ka tarvilikuks lahendada osaliselt arvestamise küsimus krediitasutiste suhtes ainult kõige vajalisemates osades. Käesolevas peatükis on legaliseeritud praegu maksev arvepidamise kord krediitasutistes, jättes selle üksikasjade korraldamine Majanduseministrile.

Arvepidamise korra reguleerimine on tarvilik, et: 1) tulevikus hoida ära võimalikke konflikte krediitasutiste ja järelevalveorganite vahel, 2) kergendada eksperitiiside toimetamist, 3) legaliseerida ajakohast arvestamise korda ning 4) teha arvestamise korda niivõrd painduvaks, et see oleks kohaldatav kõikidele krediit-asutistele.

Krediitasutistele on nähtud arvestamise viis kahekordse raamatupidamise süsteemi järgi, mis on kergesti kontrollitav, annab selge ülevaate krediitasutise tegevusest ning on praegusel ajal maksev kõigis krediitasutistes. V. s.

2. Arvepidamise kohta on maksvad Kaub. sead. (VSK XII k. 2. j.) alljärgnevate §§ eeskirjad:

§ 675. Raamatuid peab pidama korralikult, teatud korras, parandusteta, kraapimisteta, määrdimisteta ja kirjutusteta ridade vahele ning lausendite vahelistele tühjadele kohtadele. Iga raamatu leheküljed peavad olema nummerdatud päris alguses.

1834 Juuni 14 (7187) § 7.

§ 1. Arvude ja tähtede, mis näitavad kauba vastuvõtmise või väljandmise aega, parandused (kraapimised), kui nad ei muuda raamatute mõtet ja sisu, ei kutsu esile nende kõlbatuks tunnistamist tõendusena. (74 a. nr. 1966, H. I nr. 222.)

§ 2. Kaubanduslistes raamatutes leiduvad tühjad kohad ja mittetäielik numeratsioon (mitte-raamatu lõpuni) ei kutsu esile raamatute kõlbatuks tunnistamist tõendusena tingimusel, kui tühjadel kohtadel ja nummerdamata lehtedel ei ole juurdekirjutusi. (83 a. nr. 2637, D I nr. 208.)

§ 686. Kes kauplejatest, olles seaduse järgi kohustatud pidama raamatuid, nõuetavalt tema tegevuse kohaselt, ei täida seda kohustust, karistatakse Nuhtl. sead. § 1173 alusel. Maksujõuetuse korral loetakse sarnane isik ettevaatamata maksujõuetuks, kuigi ei ole tõestusi tema kurja tahte kohta.

1834 Juuni 14 (7187) § 18; 1845 Aug. 15 (19283) 1604; Nov. 27 (19481); 1870 Märts 16 (48144).

§ 687. Kui kellegil kauplejatest, kes on kohustatud pidama kaubanduslisi raamatuid, leiduvad need kohtule esitamisel parandamisega, kraapimisega, määrimisega, vahelkirjutustega ridade ja lausendite vahel, ilma õigeks tunnustamata ja üldse vastavate sellekohaste eeskirjade täitmiseta või jälle kui raamatud ei ole peetud ettekirjutatud vormide järgi, karistatakse see isik, kuigi sealjuures ei tule ilmsiks mingisugust kurja taht, Nuhtl. sead. § 1174 alusel. Kui aga tuleb ilmsiks mingisugune kuri tahe, siis loetakse maksujõuetuse korral see isik ilma mingisuguse tõenduseta kuritahtlikuks pankrotiks.

1834 Juuni 14 (7187) § 18; 1845 Aug. 15 (19283) 1605; 1864 Nov. 20 (41477) 468, 469.

§ 690. Raamatute omanik ja tema äraolekul volinik ehk valitseja on kohustatud raamatute varguse puhul ehk nende hävinemise puhul tulekahju, veeuputuse ehk muu õnnetu juhuse kaudu teatama sellest kahe nädala jooksul lähemale kohalikule kohtule rahalise karistuse kartusel, mis ette nähtud Nuhtl. sead. § 1174.

1834 Juuni 14 (7187) § 21; 1845 Aug. 15 (19283) 1605; 1864 Nov. 20 (41477) 28; 1866 Apr. 13 (43183) 1, 2.

§ 691. Kohus, tehes kindlaks avalduse tõelikkust, annab vastava tunnistuse, mis tulevikus kaitseb ettenäitajat vastutusest raamatute mittehooldmise eest.

1834 Juuni 14 (7184) § 22; 1864 Nov. 20 (41477) 28; 1866 Apr. 13 (43183) 1, 2.

§ 688. Ei võeta arvesse mingisuguseid seletusi, et raamatute puudumine, nende mittepidamine ehk et raamatutes leiduvad korratused on tekkinud ametnikkude ehk valitsejate süü läbi.

1834 Juuni 14 (7187) § 19.

§ 689. Raamatute omanik on kohustatud hoidma neid tingimata korras kõikide möödunud aastate eest ja maksujõuetuse korral on kohustatud esitama oma raamatuid vähemalt oma tegevuse viimase kümne aasta eest.

1834 Juuni 14 (7187) § 20; 1845 Aug. 15 (19283) 1605.

§ 75. Krediidatutistes peetakse järgmised raamatud:

- 1) päevaraamat,
- 2) pearaamat ja
- 3) abiraamatud.

Päevaraamatut võib pidada ka eraldi rahalistele ja mitterahalistele tehingutele või eraldi igale krediidatutise tehingu liigile.

Pearaamatus peab pidama eraldiarved tehingute, varade ning tulude ja kulude liigile.

Ühistegelikkudele krediidatutistele on lubatud pidada kombineeritud päeva-pearaamatut ühes raamatus.

Iga pearaamatu kollektiivarve kohta peab pidama abiraamatuid, millistest oleksid täpselt näha krediidatutiste vahekorrad üksikute klien-

tidega, üksikasjaline väärtuste seis ning üksikasjaliselt kulud ja tulud. Abiraamatuid on lubatud pidada ka üksikuil kaartidel, milliseid annab välja juhatus nummerdatult ning varustatult panga pitseriga.

Sissekanded raamatuisse tehakse kas tindiga, aniliinpliatsiga või kirjutusmasinaga. RT 31 — 32.

1. Kindlaks on määratud raamatute liigid, kuna vabaks on jäetud nende pidamise meetodid. Uuendusena on lubatud abiraamatute pidamine kaartidel, sissekannete tegemine raamatutesse aniliinpliatsiga ning kirjutusmasinaga. V. s.

2. Päevaraamatut võib pidada vastavalt raamatupidamise meetodidele:

a) Algitaalia meetodi juures peetakse üks päevaraamat, millisesse sissekandeid tehtakse lausenditega. Läbikäigud kantakse üle leheküljelt leheküljele kuni kuu lõpuni. Aasta lõpul tehtakse aasta läbikäikude kokkuvõte, mis koosneb kuu läbikäikude kogusummast. Päevaraamat avatakse ja lõpetatakse äriseisuga. Päevaraamatut võib pidada kahes osas: eraldi paarita päevade arvule ja paaris päevade arvule.

b) Täiendatud itaalia meetodi juures peetakse päevaraamat kahes osas: kassaraamat ja memorial.

Kassaraamatut võib pidada ühes kahepoolega raamatuna, ehk jälle kahes raamatus: üks sissetuleku ning teine väljamineku raamat. Kassaraamat saldeeritakse vähemalt üks kord kuus. Kui raamat saldeeritakse tihedamini, siis tuleb iga kuu lõpul teha kuu läbikäikude kokkuvõte. Aasta lõpul tuleb koostada aasta läbikäikude kokkuvõte.

Memorial peetakse täpselt lit. „a“ all tähendatud päevaraamatu eeskujul.

c) Saksa meetodi juures on kõige ratsionaalsem pidada nii kassaraamat kui ka memoriaal tabelikujuliselt .

Näit.:

DEBET					KREDIT							
Kredit					Summa	Aeg	Sisu	Summa	Debet			
Hoiuarved	Konto-kor.	Tulud	K k. Eesti p.	jne.					Hoiuarved	Konto-kor.	Kulud	jne.

Sarnasel kujul peetava kassa ehk memoriali päevaste läbikäikude kokkuvõte oleks aluseks kogumise-žurnaali lausendite koostamiseks.

d) Memoriaale võib pidada ka eraldi igas panga osakonnas.

3. Pearaamatut võib pidada ka ühekülgsena. Näit.:

Aeg	S i s u	L ä b i k ä i k		S a l d o	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit

4. Päävaraamat ja pearaamat peetakse köidetud raamatutena. Lubatud on pidada päävaraamatut kahekordsete lehtedega, millistest üks on ärarebitav. Samasel juhul täidetakse ärarebitatav leht kopeerpaberi abil ja see on aluseks sissekannete tegemiseks abiraamatutesse.

5. Kaartide tembeldamise ja nummerdamise nõue käib ainult nende abiraamatute kohta, mis peetakse pearaamatu kollektiivarvete alal ning näitavad krediit-asutise vahekordi üksikute klientidega, üksikasjalist väärtuste seisu ning üksikasjalisi kulusid ja tulusid.

Väljaantud nummerdatud ja tembeldatud kaartide kohta tuleb juhatusel pidada vastav raamat alljärgneva vormi järgi.

Väljaantud kaartide Nr. Nr.	Abiraamatute nimetus	Millal väl- jaantud	Vastava osakonna juha- taja allkiri vastuvõtmise üle
Näit.: 1—1000 1000—1500 1501—2000	Jooksvad arved K/k. laenud korrespondendid j.n.e.		(allkiri) (allkiri) (allkiri)

6. Abiraamatute kohta vaata lisa nr. 1.

§ 76. Vigade parandamine raamatuis toimub kahel viisil:

1) kui viga on sattunud ainult päävaraamatusse või pearaamatusse, samuti ka kombineeritud päeva-pearaamatusse enne ülekande tegemist ning abiraamatuisse, siis valesitikirjutatu kriipsutatakse tindiga läbi nõnda, et läbikriipsutatu oleks selgesti loetav, ja kirjutatakse sama tindiga õiged andmed peale, varustades paranduse parandajametniku initsiaalidega;

2) kui viga on sattunud päävaraamatusse ja pearaamatusse, siis parandatakse see paranduslausendiga (storno), milliseid ei arvestata läbikäikude aruannete koostamisel. RT 31 — 32.

Vigade parandamiseks on tarvilik panna maksma kindel kord, et takistada raamatute võltsimist ja läbikäikude kunstlikku suurendamist. V. s.

§ 77. Panga äriaasta puhaskasu arvutamisel tuleb arvutada maha panga sama aasta bruttotuludest:

1) intressid hoiusummadelt ja panga võlgadelt, samuti ka kõik äriaasta operatsiooni- ja muud kulud, sinna hulka arvatud ka riigi- ja teised avalikud maksud, kuid mitte need, mis võetakse puhaskasust;

2) panga ülalpidamise ja valitsemise kulud äriaastal;

3) operatsioonidest saadud kahjud, mille hulka arvatakse:

a) aasta lõpuks tasumata jäänud protestitud diskontovekslid ja tähtajaks tasumata jäänud tähtajalised ning ülesõeldud tähtajata laenud, kui laenude tasumise tähtajast on möödunud üle kolme kuu, samuti nende vekslite ja laenude intressid. Kui nõukogu ja revisjonikomisjon leiab, et mõned mahakirjutamisele kuuluvad protestitud diskontovekslid ja laenud on küllaldaselt kindlustatud, siis esitab ta nende protestitud diskontovekslite ja laenude nimekirja ühes seletustega krediit-asutiste

inspektorile teadmiseks ja neid protestitud diskontoveksleid ja laene ei arvata operatsiooniaasta kahjude hulka,

b) üks kümnendik käesoleva seaduse § 16 põhjal omandatud kinnisvara ostuhinnast;

4) kinnis- ja vallasvara amortisatsioon.

Panga tulude arvestamisel tuleb arvesse võtta äriaasta tulu, mis äriaastal pidid laekuma, arvatud välja käesoleva paragrahvi p. 3 lit. a tähendatud vekslite ja laenude intressid ja ka need, mis laekunud eelmistel aastatel kustutatud summade arvel. Tulevaste aastate arvel saadud tulud võetakse arvesse vastavate aastate tulude arvestamisel.

Aastaaruande koostamisel pank ei või temale kuuluvat vallas- ega kinnisvara bilansis näidata kõrgemas väärtuses, kui need pangale on maksma läinud. Väärtpaberid tuleb näidata hinnaga, mis nende eest makstud. Kui aga väärtpaberite ostjate börsihind bilansi koostamise päeval oli madalam ostuhinnast, siis tuleb nende väärtus näidata börsi ostjate hinna järgi. Panga välisraha ja nõudmised välisrahas tulevad näidata bilansi koostamise päeva börsi ostjate hinnaga.

Panga kohustused välisrahas tuleb näidata bilansis börsi müüjate hinna järgi. Aktivas ja passivas vastastikku ühesuurustena esinevad positsioonid tulevad näidata kui aktivas nii passivas börsi müüjate hinnaga.

Krediitasutiste iga-aastane ärilise tegevuse tulemuste kindlakstegemine toimub kasude ja kahjude arve kaudu. RT 31—32 ja 104 — 34.

1. Selle par. on fikseeritud praegu maksev kord, kusjuures on peetud silmas, et arvestuse tulemusena saadav puhaskasu oleks reaalne, aga mitte suurendatud igasuguste kursivahede ja ülehindamiste arvel ja äritegevuse tulemuste kindlakstegemise viis oleks ühtlane kõikidele krediitasutistele. V. s.

2. See paragrahv on ümber redigeeritud selleks otstarbeks, et maksuasutustelt võimalust võtta maksusid määrata säärastelt tuludelt, mis krediitasutistel tõeliselt mitte ei ole olnud. Ü. s.

3. Praeguses panga praktikas võetakse ka vekslite diskonteerimise juures lisakindlustusi ning sarnase vekslit protestimise puhul osutub vekslit summa täiesti kindlustatuks. Küsimus seisab vaid selles, kui kiirelt suudetakse realiseerida pant. Sarnasel juhul sarnaneb sissenõudmine protestitud vekslit järgi kindlustatud tähtajalise või konto-korrent laenu likvideerimisele. Viimaseid laene lubab aga seadus jätta mahakirjutamata nõukogu ja revisjoni komisjoni ühemeelse otsusel. Analoogia põhjal tuleb lubada ka eelnimetatud protestitud diskonto vekslit jätta mahakirjutamata nõukogu ja revisjonikomisjoni ühemeelse otsusel kui need vekslid on kindlustatud vastavalt Kred. sead. § 9 p. 2 nõuetele. Selletõttu on muudetud käesoleva paragrahvi esimese lõike p. 3.

Käesolev paragrahv kirjutab ette, et välisvaluuta ja väärtpaberid tuleb näidata bilansis hinnaga, mis nende eest makstud; kui aga väärtpaberite või välisraha ostjate börsihind bilansi koostamise päeval oli madalam ostuhinnast, siis tuleb nende väärtus näidata börsi ostjate hinna järgi. Panga kohustused välisrahas tulevad aga seaduse järgi näidata bilansis börsi müüjate hinna järgi.

See nõue ei ole otstarbekohane mõnede operatsioonide arvestamisel, näiteks: diskonteeritud välisvekslid ja rediskonteeritud välisvekslid, garantiid deebitorid ja väljaantud garantiid välisrahas, avaldeebitorid ja avalkohustused välisrahas j. t. Neid operatsioone tuleb arvestada ühesuguse kursiga nii aktivas kui ka passivas. Kahesuguse kursiga arvestamisel võib tekkida sarnane olukord, et bilansi passivas on rediskonteeritud välisvekslite summa suurem kui diskonteeritud välisvekslite summa aktivas. Samasugune nähe kordub ka garantiidega, avalidega ja akkrediitividega, kui need arvestada aktivas, analoogiliselt välisrahal, börsi ostjate hin-

naga ja passivas börsi müüjate hinnaga. Seepärast tuleb arvestada ka edaspidi eelnimetatud operatsioonid bilansis ühesuguse kursiga. Seesuguses mõttes on vastavalt täiendatud käesoleva paragrahvi neljandat lõiget. V. s.

4. Esitistes krediitasutiste inspektorile (Kred. sead. § 77 p. 3a) peab olema näha, et otsus on tehtud nõukogu ja revisjoni komisjoni ühemeelse otsusel, ning tuleb lisada esitisele väljavõtted vastavatest protokollidest.

§ 78. Kõik krediitasutised on kohustatud koostama ja esitama krediitasutiste inspektorile Majandusministri poolt kinnitatud vormi järgi hiljemalt iga kuu 15. päeval arvete seisuga eelmise kuu viimase päeva lõpu kohta ja avaldama selle iga kolme kuu järgi Riigi Teatajas. Ühistegelikkudel krediitasutistel äriseisuga alla ühe miljoni krooni ei ole kuulutamise sunduslik. Krediitasutiste inspektor võib vabastada ka hoiu- ja laenukassasid igakuuliste arveteseisude esitamisest.

Hiljemalt 15. päeval, arvates peakoosoleku päevast, krediitasutised peavad esitama panga revisjonikomisjoni poolt läbivaadatud, nõukogu poolt heaks kiidetud ning peakoosoleku poolt kinnitatud aastaaruande ühes ära kirjutatud peakoosoleku protokollist aruande kinnitamise ja puhaskasu jaotamise kohta. Aruanne avaldatakse Riigi Teatajas ja vähemalt ühes kohalikus ajalehes. Majandusminister määrab aastaaruande vormid. Hoiu- ja laenukassasid, kes ei kasuta krediiti teistes krediitasutistes, krediitasutiste inspektor võib vabastada aastaaruannete kuulutamisest Riigi Teatajas ja ühes kohalikus ajalehes. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. See par. tagab krediitasutiste avalikku aruandmist. Aruannete vormid määrab kindlaks Majanduseminister, mis annab võimaluse esitada krediitasutiste inspektorile rohkem üksikasjalised aruanded, kui neid avaldatakse ajalehtedes.

Kuna avalik aruandmine on krediitasutiste eneste huvides, siis on vähemal ühistegelikel krediitasutistel lubatud erandina mitte kuulutada, kui kuulutuse kulud peaks osutama koormavaks neile. V. s.

2. Kuna vähemate hoiu- ja laenukassade tegevus kannab puht kohapealset iseloomu ja nende operatsioonidel ei ole tähtsust krediidi poliitilisest seisukohast, on nähtud ette võimalus vabastada sarnaseid hoiu- ja laenukassasid igakuuliste arveteseisude esitamisest krediitasutiste inspektori loal, millises mõttes on täiendatud käesoleva paragrahvi esimene lõige.

Samadel põhjustel ei ole ka tähtis nende aastaaruannete avaldamine, kui need asutised ei tarvita väliskrediiti, mille tõttu on vastavalt täiendatud käesoleva paragrahvi teine lõige. V. s.

§ 79. Krediitasutise aastaaruanne, mis esitatakse kinnitamiseks peakoosolekule, peab sisaldama nõukogu poolt heakskiidetud lõppbilansi ja kasude ning kahjude arve, Majandusministri poolt ettekirjutatud vormi järgi, ning revisjonikomisjoni arvamuse aruande kohta.

Nimetatud aruande krediitasutise juhatus saadab nimeliste aktsiate omanikele või ühistegelikkude krediitasutiste liikmeile ning annab välja nimeta aktsiate omanikele nende nõudmisel pangas, selle osakondades ja agentuurides vähemalt kaks nädalat enne peakoosolekut. RT 31 — 32.

§ 80. Majandusministril on õigus anda määrusi ja juhtnõude krediitasutise asjaajamise, arvepidamise ja aruandmise kohta. RT. 31 — 32.

Majandusministri määrus krediitasutiste arvepidamise ja aruandmise kohta vaata lisa nr. 1.

6. peatükk.

Krediitasutiste ost-müük, liitumine ja ühinemine.

1. jagu.

Krediitasutiste ost-müük.

§ 81. Majandusministri loal igal kommertspangal on õigus osta vastava lepingu alusel:

1) kõiki teise kommertspanga või ühistegeliku krediitasutise varasid ja nõudeõigusi, võttes endale kõik ostetava krediitasutise kohustused;

2) mõne kommertspanga osakonna varasid ja nõudeõigusi ühes vastavate kohustuste võtmiseks endale. RT 31 — 32.

1. Praegusel ajal on meil krediitasutisi üleliiga palju, nende kapitalvõime väike, administratsiooni kulud suured ning maksva seaduse järgi võib neid vähendada ainult likvideerimise teel. Pankade vähendamine likvideerimise korras on seotud suurte kuludega ja teataval määral desorganiseerib rahaturgu. Välismaade seadusandlused näevad ette uued moodused pankade arvu vähendamiseks, millised on nähtud ka ette käesolevas seaduses. Need oleks krediitasutiste ost-müük, liitumine ja ühinemine.

Ostu-müüki käsitlevad §§ 81—87. Ühel krediitasutisel on võimalus osta teise panga varad ja nõudeõigused, võttes enesele ka kõik kohustused, või jälle osta teise panga osakonda kõige tema varade, nõudeõiguste ja kohustustega. Müüdava krediitasutise kreditoride kindlustuseks on nähtud ette, et ostu-müügi lepingu tingimused peavad kinnitama mõlema krediitasutiste peakoosolekud (§ 82), müük peab sündima Majandusministri loal (§ 83), müüja peab müügist saadud raha hoidma ühe aasta jooksul Majandusministri poolt määratud krediitasutises (§ 85) ja Majandusministril on õigus nõuda ostjalt vastavaid tagatisi müüdava krediitasutise kreditoride nõudmiste kindlustuseks (§ 87). V. s.

2. Kriminaalvastutus on nähtud ette alljärgnevas K. S. §§:

§ 573¹. Süüdlast selles, et ta tööstus- või kaubandusettevõtte võõrandamisel säärase ettevõtete ülemineku määruste kohaselt esitatavasse nimekirja ei kandnud mõnda võõrandatava ettevõtte võlausaldajat või tähendas selles nimekirjas mõnele võlausaldajale kuuluva võlasumma tõelisest vähemana, kui sellest järgnes kahju võlausaldajaile, karistatakse:

vangimajaga mitte üle aasta.

Sama karistuse alla ja samadel alustel langeb ka süüdlane selles, et ta omandas tööstus- või kaubandusettevõtte teades, et selle ettevõtte võõrandaja ettevõtte üleminekul süüdlasele saatis korda eelmises lõikes ettenähtud süüteo.

§ 573². Süüdlast selles, et ta tööstus- või kaubandusettevõtte võõrandamisel säärase ettevõtete ülemineku määruste kohaselt esitatavasse nimekirja ettevaatamatus tõttu jättis kandmata mõne võõrandatava ettevõtte võlausaldaja või tähendas selles nimekirjas mõnele võlausaldajale kuuluva võlasumma tõelisest vähemana, kui sellest järgnes kahju võlausaldajaile, karistatakse:

rahatrühviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 573³. Süüdlast selles, et ta tööstus- või kaubandusettevõtte võõrandamisel säärase ettevõtete ülemineku määruste kohaselt esitatavasse nimekirja teadvalt valesti tähendas võõrandatava ettevõtte võlausaldajate elukoha või asukoha, kui sellest järgnes kahju võlausaldajaile, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

§ 82. Ostu-müügileping peab peale kõigi muude tingimuste sisaldama ostja kohustuse, et ta täidab kõik ostetava krediitasutise kohus-

tused täiel määral. Lepingu tingimused kinnitatakse ostva ja müüva krediitasutise peakoosolekute poolt. Pärast kinnitamist esitatakse ärakiri lepingust krediitasutiste inspektori kaudu Majanduseministrile ühes loasaamise (§ 81) palvega. RT 31 — 32.

§ 83. Ostu-müügileping astub jõusse pärast loa saamist Majanduseministrilt, millest ostja kuulutab Riigi Teatajas ja vähemalt ühes ajalehes mõlema panga asukohas ning päevalehes, milles avaldatakse kohtulikud kuulutused. Kuulutuse ilmumise päevast Riigi Teatajas ostev pank saab müüja õiguste ja kohustuste kandjaks § 81 kohaselt. RT 31 — 32.

§ 84. Juhul, kui müüakse krediitasutise kõik aktivad ja passivad, kuulub müüv krediitasutis likvideerimisele. RT 31 — 32.

§ 85. Müüja peab müügist ja likvideerimisest saadud summad hoidma ühe aasta jooksul, arvates kuulutuse ilmumisest Riigi Teatajas, Majanduseministri poolt määratud krediitasutises ja saab nad kätte, kui selle aja jooksul ei ole esitatud nõudeid §§ 86 ja 87 korras. RT 31 — 32.

§ 86. Ühe aasta jooksul, arvates kuulutuse ilmumisest Riigi Teatajas, ostev krediitasutis on kohustatud, vaatamata hoiumsummade tähtajale, tasuma hoiumsummade omanikkudele ülevõetud kohustused ühes intressidega kuni tasumise päevani, kui need nähtud ette lepingus. RT 31 — 32.

Paragrahvi uus redaktsioon ei pea mitte seda tähendama, nagu oleks krediitasutis kohustatud hoiumsummad nende omanikkudele kätte muretsema, vaid selle paragrahvi eeskirja tuleb üldise tsiviilseaduse põhimõtte järgi nii mõista, et hoiumsumma omanik peab ise hoiumumma järele panka ilmuma. Ü. s.

§ 87. Ostuloo andmisel Majanduseministril on õigus nõuda, et ostev krediitasutis kindlustaks müüja kreditoride nõuded § 86 nimetatud aasta kestel, kas vastava summa deponeerimise või mõnel teisel teel.

Müüja vastutab tähendatud kohustuste eest siis, kui ostja selle aja jooksul jääb maksujõuetuks või tema poolt deponeeritud summast ei jätku müüja kreditoride rahuldamiseks.

Aasta möödumisel, arvates kuulutuse ilmumise päevast Riigi Teatajas, lõpeb müüja vastutus kõigi kohustuste eest, kui müüja vastu ei ole esitatud kohtulikke nõudeid. RT 31 — 32.

2. jagu.

Krediitasutiste liitumine.

§ 88. Majanduseministri loal kommerts pangal on õigus liituda kommerts pangaga, ühistegelikul krediitasutisel sama liigi ühistegeliku krediitasutisega ning hoiu- ja laenukassal ühis pangaga. RT 31 -- 32.

Krediitasutiste liitumist käsitlevad §§ 88—94. Liitumise juures kaob liituja krediitasutis täielikult (§ 89) ja jääb teotsema ainult liitja krediitasutis oma endise nime all, kuid suurendatud kapitaliga (§ 92). Vahe ostu ja liitmise vahel seisab

selles, et esimesel juhul aktsiaseltsid jäävad iseseisvaks, kuna teisel juhul liituvad ka aktsiaseltsid (§ 92). Kreditooride huvid on kindlustatud samuti kui ostu puhul. V. s.

§ 89. Liitumise teostamiseks sõlmitakse leping, mis peale muude tingimuste peab sisaldama tingimuse, et kõik liituva krediitasutise aktivad ja passivad lähevad üle liitvale krediitasutisele lepingu jõusseastumise päevast. Liitumisleping kinnitatakse nii liituva kui liitva krediitasutise peakoosolekute poolt. Pärast kinnitamist esitatakse ära kiri lepingust Majanduseministrile ühes loasaamise (§ 88) palvega. RT 31 — 32.

§ 90. Leping astub jõusse pärast loa saamist Majanduseministrilt, millest liitva krediitasutise juhatus kuulutab Riigi Teatajas ning § 83 tähendatud ajalehtedes. RT 31 — 32.

§ 91. Lepingu jõusseastumise päevast loetakse liitunud krediitasutis likvideerituks ja ta arveraamatud, asjatoimetused ning dokumendid antakse üle liitvale krediitasutisele. RT 31 — 32.

§ 92. Liituva kommertsponga aktsiad vahetatakse ümber liitva panga poolt kuue kuu jooksul, arvates liitumislepingu jõusseastumise päevast, liitva panga aktsiate vastu liitumislepingu tingimuste kohaselt.

Tähtajal väljavõtmata aktsiad liitev pank võib müüa ära enam-pakkumise teel aktsionääri arvel. Aktsionääril on õigus saada kätte temale kuuluvat summat liitunud panga aktsiate vastu kümne aasta jooksul, arvates aktsiate ümbervahetamise tähtpäevast. RT 31 — 32.

§ 93. Liitumislepingu jõusseastumise päevast loetakse kõik liitunud ühistegeliku krediitasutise liikmed liitva krediitasutise liikmeiks ja nende lisavastutuse kohustused üleantuks ning maksvaks täiel määral liitva krediitasutise kohustuste eest. Lisavastutuse kohustust ei või liitva krediitasutise poolt vähendada enne ühe aasta möödumist, arvates liitumislepingu jõusseastumise päevast.

Liitunud ja liitva krediitasutise liikmete osamaksud ja liikmete lisavastutuste kohustused ühtlustatakse vastavalt liitva krediitasutise põhikirjale ja peakoosoleku otsusele hiljemalt kahe aasta jooksul, arvates liitumislepingu jõusseastumise päevast. RT 31 — 32.

§ 94. Liitunud ühistegeliku krediitasutise liikmetega, kes ei ole päri liitumisotsusega ega soovi jääda liitva ühingu liikmeks, lõpetatakse vahetult liitunud ühingu põhikirja alusel, kui nad oma lahkumissovist teatavad kuue kuu kestel pärast liitumislepingu jõusseastumist; pärast kuue kuu möödumist aga — liitva ühingu põhikirja alusel. RT 31 — 32.

3. jagu.

Krediitasutiste ühinemine.

§ 95. Kaks või rohkem kommertsponka või ühistegelikku krediitasutist võivad ühineda Majanduseministri loal uue nime all uueks kommertspongaks või ühistegelikuks krediitasutiseks lepingu alusel, mille on kinnitanud ühinevate krediitasutiste peakoosolekud. RT 31 — 32.

Krediitasutiste ühinemist käsitlevad seaduse §§ 95—103. Ühinemise juures luuakse uus krediitasutis (§ 95), millele lähevad üle ühinevate krediitasutiste kõik varad, nõudeõigused ja kohustused vastavalt lepingu tingimustele. Ühinemise leping on sunduslik kõikidele krediitasutise aktsionääridele või osanikkudele (§§ 99 ja 100) ja viimased võivad astuda välja ainult põhikirjas ettenähtud korras — kui nad oma soovist teatavad kuue kuu kestel, pärast uue krediitasutise tegevuse algamist, siis vana põhikirjas ettenähtud korras, kui aga hiljem, siis uue krediitasutise põhikirja kohaselt (§ 101).

Aktsionäärid aga kaotavad oma õigused, kui nad määratud tähtajaks ei vaheta oma endiseid aktsiaid uute vastu (§ 99). Kreditooride kindlustuseks on nähtud ette, et: a) ühinemise tingimuste kinnitamine sünnib ühinevate krediitasutiste peakoosolekute poolt (§ 100), b) peab olema Majanduseministri luba (§ 96), c) uue krediitasutise asutajaks on isikud, kes volitatud selleks ühinevate krediitasutiste peakoosolekute poolt (§ 96), d) kõik ühinevate krediitasutiste aktivad ja passivad lähevad üle uuele krediitasutisele (§ 98).

Selle peatüki eeskirjad võimaldavad lihtsamas korras võtta ette samme meie krediitasutiste tervendamise alal sääraselt, et ei kannataks kreditooride huvid ega tuleks ette takistusi normaalses töös. V. s.

§ 96. Ühinevad krediitasutised esitavad Majanduseministrile palve ühinemisloa saamiseks ühes uue krediitasutise põhikirjaga, mille võtnud vastu ühinevate krediitasutiste peakoosolekud ja millel kirjutatud alla nende poolt volitatud isikud. Uus krediitasutis kuulub registreerimisele harilikus korras pärast loa saamist Majanduseministrilt. RT 31 — 32.

§ 97. Krediitasutiste ühinemisest ja uue krediitasutise tegevuse algusest kuulutab uue krediitasutise juhatus Riigi Teatajas ja § 83 tähendatud ajalehtedes. RT 31 — 32.

§ 98. Uue krediitasutise tegevuse algamisega loetakse ühinevad krediitasutised likvideerituks ja nende aktivad ja passivad ülelainuks uuele krediitasutisele, kellele antakse üle ka nende arveraamatud, asjatoimetused ning dokumendid. RT 31 — 32.

§ 99. Ühinenud kommertspankade aktsiad vahetatakse ümber uue kommertspanga poolt ta aktsiate vastu kuue kuu jooksul ühinemislepingu tingimuste kohaselt. Tähtajal väljavõtmata aktsiaid uus kommertspank võib müüa ära enampakkumise teel aktsionääri arvel. Aktsionääril on õigus saada kätte temale kuuluva summa ühinenud panga aktsiate vastu kümne aasta jooksul, arvates aktsiate ümbervahetamise tähtpäevast. RT 31 — 32.

§ 100. Ühinenud ühistegelikkude krediitasutiste liikmed arvatakse uue krediitasutise liikmeiks ning nende lisavastutuse kohustused maksvaks uue asutise kohta vastavalt ühinemise tingimustele, mitte aga üle lisavastutuse määra, mille kohta allkiri antud. Lisavastutuse kohustust uus krediitasutis ei või vähendada enne ühe aasta möödumist, arvates tema tegevuse algusest.

Ühinenud krediitasutiste liikmete osamaksud ja liikmete lisavastutuse kohustused ühtlustatakse vastavalt uuele põhikirjale hiljemalt kahe aasta jooksul, arvates ühinemise päevast. RT 31 — 32.

§ 101. Ühinenud ühistegelikkude krediitasutiste liikmetega, kes ei ole päri ühinemisotsusega ega soovi jääda uue krediitasutise liikmeks, lõpetatakse vahekord ühinenud krediitasutiste põhikirjade alusel, kui

nad oma lahkumissoovist teatavad kuue kuu kestel, arvates pärast uue krediitatusitise tegevuse algamist; pärast kuue kuu möödumist aga — uue krediitatusitise põhikirja alusel. RT 31 — 32.

§ 102. Krediitatusitiste ostu-müügi, liitumise ja ühinemise lepingute põhjal õiguste ja kohustuste üleminek toimub ilma pealkirja tegemata üleantavale dokumendile ning eriliste teadaanneteta ametikohtadele, kohtuile või eraisikuile. RT 31 — 32.

§ 103. Käesoleva peatüki eeskirjade kohaselt võidakse ka linna-panku osta, müüa, liita ja ühendada, samuti võivad ka linnapangad osta teisi krediitatusitisi. RT 31 — 32.

7. peatükk.

Krediitatusitiste järevalve.

§ 104. Krediitatusitiste tegevuse järevalvet teostab Majanduseministeerium krediitatusitiste inspektori kaudu, kes allub vahenditult Majanduseministrile. Krediitatusitiste inspektori kinnitab ametisse Vabariigi Valitsus Majanduseministri ettepanekul; teenistuse alal on ta võrdne ministeeriumi osakonna direktoriga.

Krediitatusitiste inspektorile võidakse määrata abi ja vastavad ametnikud, kusjuures nende koosseisud määratakse koosseisude seadusega.

Krediitatusitiste inspektori tegevuse juhtnöörid kinnitab Vabariigi Valitsus Majanduseministri ettepanekul. RT 31 — 32.

Krediitatusitiste järevalve korralduse küsimus on leidnud väga mitmesuguseid lahendusi üksikute maade seadusandluses nii pankade isetegevuse kui ka valitsusorganite kontrolli suunas. Pärast pikemaid kaalutlusi jäädi peatuma siiski põhimõttele, et järevalvet peab teostama valitsusasutus.

Järevalve teostamiseks tuleb Majanduseministeeriumi kindlustuse ja krediitatusitiste inspeksioon, mis praegu allub Rahanduseosakonna direktorile, muuta iseseisvaks inspeksiooniks. Inspeksiooni juhatab krediitatusitiste inspektor, kes allub vahetult Majanduseministrile ja kelle ametisse määrab Vabariigi Valitsus Majanduseministri ettepanekul. V. s.

§ 105. Järevalve kulude katteks maksavad erakapitalidega töötavad pikaajalise laenu pangad, kommertspangad ja linnapangad igal eelarveaastal krediitatusitiste inspektori deposiiti summa, mis nähtud ette selleks riigi eelarves. Selle summa jaotab krediitatusitiste inspektor krediitatusitiste vahel proportsionaalselt nende tuludele viimase peakoosoleku poolt kinnitatud aruande alusel ja jaotuse kinnitab Majandusminister. Deposiidist kantakse summad riigituludesse kulutatud krediidi piirides. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Käesolevas seaduses on nähtud ette, et Majanduseministeerium teostab krediitatusitiste inspektori kaudu järjekindlat järevalvet pikajaliste laenupankade, kommertspankade ja linnapankade üle.

Praeguse ühistegeliste asutiste välisrevisjoni korra juures on nähtud ette, et revideerimise kulud kannavad revideeritavad asutised ise.

Samuti on selles seaduses nähtud ette, et järevalve alla kuuluvad asutised peavad kandma järevalve asutise kulud sellel teel, et maksavad riigi eelarves selleks otstarbeks ettenähtud summa. V. s.

2. Senini tasusid kommertspangad järevalve kulude katteks proportsionaalselt nende põhi- ja tagavarakapitalile. Kuna aga kulude jagamine proportsionaalselt vastavalt pankade brutto tuludele, millised on otsekohehes seoses pankade operatsioonide läbikäikudega, on õiglasem, siis on muudetud Kred. sead. § 105.

Kuna krediitasutised on kohustatud tasuma summasid järevalvega seotud kulude katteks, kulud aga selguvad pärast nende tegemist, siis on otstarbekohasem esialgselt kanda sissetulnud maksud deposiidi arvele ja sealt ülekanada tarviduse järgi tegelikkude kulude ulatuses riigituludesse. Sellest on tingitud vastavad muudatused Kred. sead. §§ 105 ja 108. V. s.

§ 106. Kõik krediitasutised on kohustatud esitama krediitasutiste inspektorile § 78 ettenähtud tähtaegadel oma arvete seisud ettekirjutatud vormi järgi.

Kui on tekkinud olukord, mis ei vasta seaduse ja krediitasutise põhikirja nõudeile, siis sellest, samuti ka seadusliku olukorra jaluleseadmiseks käsitusele võetud abinõudest tuleb viivitamata teatada krediitasutiste inspektorile.

Inspektoril on õigus nõuda seletusi krediitasutise üksikute arvete kohta.

Paragrahvis 1 loendatud asutised on kohustatud andma teateid omavalitsuste järevalve asutustele nende nõudmisel omavalitsuste arvel olevate hoisummade kohta. RT 31 — 32.

Paragrahv on täiendatud eeskirjaga, mille järgi krediitasutised on kohustatud andma teateid omavalitsuse järevalveasutistele omavalitsuste arvel olevate hoisummade kohta. See eeskiri on mõeldud kui erand üldisest panga operatsioonide saladuse põhimõttest ning sellepärast ei kuulu see eeskiri laiendavale tõlgitsemisele. Ü. s.

§ 107. Krediitasutiste inspektor või tema poolt volitatud ametnikud on kohustatud vähemalt kord aastas revideerima iga pikaajalise laenupanga, arvatud välja Pikalaenu pank ja Eesti maapank, kommertspanga ja linnapanga asjaajamist. RT 31 — 32.

Pankade revideerimine väliste võimude poolt, kui see ei sünni mitte korrapäraselt, võib tekitada kõiksugu kuulujutte, mis revideeritavatele pankadele kahju võivad sünnitada. Sellepärast on peetud tarvilikuks krediitasutiste inspektorit mitte üksi õigustada, vaid ka kohustada panku iga aasta revideerima. V. s.

§ 108. Krediitasutiste inspektoril või ta poolt volitatud ametnikudel on õigus revideerida tarvidust mõõda ka ühistegelikke krediitasutisi, likvideerimisel olevaid krediitasutisi, rahavahetusekassasid ja pandimaju, pannes revideerimise kulud revideeritavale asutisele Majanduseministri poolt määratud normide alusel. Need maksud kantakse krediitasutiste inspektori deposiiti. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Peaks inspektor leidma, et välisrevisjoni tulemused mõne ühistegeliku krediitasutise kohta ei anna täit selgust tema seisukorrast, siis on ta õigustatud seda asutist ise revideerima. Ka on nähtud ette võimalus revideerida rahavahetusekassasid ja pandimajasid. V. s.

2. Vaata seletus 2 § 105 juure.

§ 109. Käesoleva seaduse §§ 105 ja 108 tähendatud maksude tasumise tähtpäevad määrab Majanduseminister. Tähtajal tasumata jäänud maksud nõutakse sisse administratiivkorras. RT 31 — 32.

§ 110. Krediiditasutiste inspektor või ta poolt volitatud ametnikud, ilmudes revideerimisele, on kohustatud esitama oma volitused revideeritava krediiditasutise esimehele või, ta äraolekul, kohal viibivale juhataise liikmele.

Krediiditasutised on kohustatud andma revideerijaile vastavad ruumid, määrama revisjoni juurde oma esindaja, kes näitab ette revideerijaile kõik krediiditasutise arveraamatud, dokumendid ja varad ning annab tarvilikke seletusi raamatupidamisse ja asjaajamisse puutuvais küsimisis. Samuti krediiditasutised peavad abiks olema revideerijaile ja viimaste nõudmisel andma nende korraldusse tarviliku arvu abijõude. RT 31 — 32.

§ 111. Revideerimise ja selle tulemuste kohta revideerijad koostavad akti. Aktile kirjutavad alla revideerivad ametnikud, krediiditasutise juhatus ja revideerimise juures olnud krediiditasutise esindaja. Kui mõni tähendatud isikuist ei kirjuta alla aktile, tehakse vastav märkus akti lõpus.

Revideerimisaktist krediiditasutiste inspektor annab ära kirja revideeritud krediiditasutise juhataisele. RT 31 — 32.

§ 112. Kui inspektor leiab revideerimisel krediiditasutise juhataise või nõukogu poolt seaduserikkumisi niisuguses ulatuses, et need organid ei ole usaldusväärsed jätkama panga juhtimist, võib Majanduseminister krediiditasutise inspektori ettepanekul kõrvaldada krediiditasutise juhtimisest kas kõiki või üksikuid juhataise ning nõukogu liikmeid ja määrata nende asemel teisi isikuid kuni uue juhataise või nõukogu valimiseni põhikirja korras. Viimased saavad tasu Majanduseministri määramisel sama krediiditasutise arvel, kuid mitte suuremal määral kui kõrvaldatud juhataise või nõukogu liikmed.

Asjaajamises ja arvepidamises leiduvate korratuste mittekõrvaldamise puhul krediiditasutiste inspektori poolt määratud tähtajaks, võib Majanduseminister krediiditasutiste inspektori ettepanekul nõuda krediiditasutise juhatuselt, et see kõrvaldaks panga ametnikke, kes on süüdi korratustes. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Pangad on oma iseloomu poolest praeguses ühiskonnas pool-avalikõiguslikud asutised ja sellepärast tuleb anda valitsusvõimule õigus hädakordadel ennast ajutiselt nende juhtimisse segada. V. s.

2. § 112 on muudetud vastavalt Riigikogu poolt 16. märtsil 1934 vastuvõetud sooviavaldusele, et Majanduseministrile tuleb ühispankade suhtes anda suuremaid võimalusi maksta panna puuduste kõrvaldamiseks oma nõudmisi ja vajaduse korral tagandada ametist peale valitud ka palgatud pangategelasi, kes on süüdi korratustes. V. s.

§ 113. Kõik inspektori asjaajamine pankadega on salajane ja sellest ei anna tema ja tema poolt volitatud isikud teateid välja muudele kui oma ülemusele, vastava panga juhataisele ja nõukogule ning kohtuvõimudele seaduses ettenähtud korras. RT 31 — 32.

— § 114. Kõik järelevalvele alluvate krediiditasutiste asjaajamine Majanduseministriga toimub krediiditasutiste inspektori kaudu. RT 31 — 32.

Moratooriumist.

§ 115. Kui krediitasutis on sattunud seisukorda, kus ta ei suuda täita oma jooksvaid kohustusi, juhatus peab viivitusega teatama sellest Majanduseministrile, ühes aruandega krediitasutise seisukorrast ja seletustega selle kohta, millest on tekkinud raskused jooksvate kohustuste täitmiseks ja milliseid abinõusid juhatus on võtnud tarvitusele nende maksuraskuste kõrvaldamiseks. Kui Majanduseminister leiab, et krediitasutise raskused kannavad ajutist iseloomu või ei ole küllaldased selleks, et teda tunnustada maksujõuetuks, võib ta anda krediitasutisele moratooriumi kuni kolmekuulise tähtajaga. Moratooriumi võib minister tarbekorral pikendada, kuid üldvältuses mitte üle ühe aasta. Majanduseministri määrus moratooriumist avaldatakse teadmiseks Riigi Teatajas ja ühes kohalikus ajalehes krediitasutise arvel. Vabariigi Valitsusel on õigus Majanduseministri ettepanekul pikendada moratooriumi kuni kahe aastani. RT 31 — 32.

1. Uususega on nähtud ette ka eeskirjad moratooriumist, mis võimaldavad Majanduseministrile panna seisma teatud ajaks, kuid mitte rohkem kui üheks aastaks, krediitasutiste kohustuste täitmist ja anda neile võimalust realiseerida aktiivseid nende kohustuste täitmiseks juhtudel, kui krediitasutistel on olemas vastavad aktiivid, kuid ei ole võimalik nii kiirelt realiseerida, kui seda nõuab kohustuste täitmine. Praegu maksev kord näeb ette säärasel juhul maksujõuetuseks tunnustamise. Oleks aga ülekohtune kuulutada krediitasutis maksujõuetuks ajutise iseloomuga raskuste tõttu.

Et mitte seadida mõnda kreditoori eesõigustatud seisukorda teiste kreditooride ees, on pandud seisma igasuguste kreditooride nõudmised (§ 117) ja endiste nõudmiste sunniviisil teostamine (§ 119).

Kuna Majanduseministril lasub moratooriumi andmisega suur vastutus kreditooride ees, peab ta kindel olema krediitasutise juhatuse ja nõukogu korralikus asjaajamises, mille tõttu on nähtud ette, et Majanduseministril on õigus moratooriumi kestvusel kõrvaldada krediitasutiste juhtimisest kas kõiki või üksikuid juhatuse ja nõukogu liikmeid (§ 116).

Et mitte halvata panga tegevust, on võimaldatud moratooriumi kestvusel uute passiivoperatsioonide piirides toimida ka uusi aktiivoperatsioone (§ 117).

Kreditooride huvides peab Majanduseminister otsustama, kas suudab krediitasutis pärast moratooriumi lõpetamist iseseisvalt teetseda või tuleb ta määrata likvideerimisele (§ 120).

Kui aga krediitasutise seisukord selgub enne moratooriumi lõppu, on nähtud ette võimalus lõpetada moratooriumi enne tähtaega, kas krediitasutise edasiteotsemiseks või likvideerimiseks (§ 121). V. s.

2. Moratooriumi kestus piirati üldkomisjoni poolt 2-aastase tähtajaga, millist tähtaega valitsus peaks andma krediitasutistele ainult erakorralistel juhtudel, kuna harilikudel kordadel ei peaks see tähtaeg mitte ületama üht aastat. Moratoorium on abinõu selleks, et krediitasutist üle avitada raskest ajast ning sellepärast ei peaks ebamäärane seisukord, mis valitseb moratooriumi ajal, mitte liiga kaua kestma. Ü. s.

§ 116. Moratooriumi kestuseks võib Majandusminister krediitasutiste inspektori ettepanekul krediitasutiste võlausaldajate huvides kõrvaldada krediitasutise juhtimisest kas kõik või üksikuid juhatuse ja nõukogu liikmeid ja määrata nende asemele teisi isikuid. Viimased saavad tasu Majanduseministri määramisel krediitasutise arvel, kuid mitte suuremal määral kui kõrvaldatud juhatuse või nõukogu liikmed.

Majandusminister võib, jättes ametisse krediitasutise juhatuse ja nõukogu liikmed, määrata nende juurde usaldusmehe, kel on õigus teos-

tada järelevalvet juhatus tegevuse üle ning keelata vajalikkudel juhtudel juhatus või nõukogu otsuse täitmist. Vaeielused juhatus ja usaldusmehe vahel lahendab Majanduseminister oma otsusega.

Majanduseminister määrab tema poolt nimetatud usaldusmehele tasu krediitasutise arvel, kuid mitte suuremal määral kui juhatus esimehe pool palka. RT 31 — 32.

§ 117. Krediitasutis ei tohi moratooriumi kestusel täita rahalisi kohustusi, mis tekkinud enne moratooriumi maksmahakkamist, peab realiseerima aktiivaid ja mahutama realiseeritud summad Majanduseministri poolt määratud krediitasutistesse, kusjuures vajaduse korral, Majanduseministri poolt määratud alustel, krediitasutis võib pikendada ja uuendada realiseeritavaid nõudeid. Erandina sellest Majanduseminister võib lubada krediitasutisele täita osaliselt oma rahalisi kohustusi Majanduseministri poolt määratud proportsioonis või lubada rahuldada mõnd üksikut liiki kohustusi täies ulatuses või osaliselt kas teatavas proportsioonis selle liigi kohustustest või võrdsetes osades. Samuti võib Majanduseminister muuta moratooriumi tingimusi. RT 31 — 32.

§ 118. Eelmise (117) paragrahvi nõudeile ei allu:

1) uued põhikirjapärased operatsioonid, mida toimetatakse moratooriumi kestusel;

2) hüpotekaarnõudmised;

3) käsipantide realiseerimine kreditoride poolt, kusjuures krediitasutis võib osta välja panditud asju kreditoridelt. RT 31 — 32.

Selle paragrahvi nimetuse all: „hüpotekaarnõudmised“ ei tule mõista panga nõudmisi oma klientide vastu, vaid kolmandate isikute nõudmisi panga vastu. Samuti tulevad mõista ka teised selles paragrahvis nimetatud nõudmised. Ü. s.

§ 119. Moratooriumi kestusel kreditoridel ei ole õigust:

1) pöörduda kohtu poole nõuetega, mis panga poolt tunnustatud;

2) teostada sund-sissenõudmisi nende kohustuste järgi, mis tekkinud panga vastu enne moratooriumi maksmahakkamist, samuti ka moratooriumi kestusel pikendatud ja uuendatud nõuete järgi ja vekslite järgi, mis on antud välja moratooriumi kestusel enne moratooriumi tekkinud vekslivõla katteks. Neile kitsendustele ei allu riigi ja omavalitsuste avalikõiguslikud nõuded. RT 31 — 32.

§ 120. Moratooriumi kestel krediitasutise juhatus peab jõudma selgusele, kas krediitasutis pärast moratooriumi lõppemist suudab teosteda edasi või kuulub ta likvideerimisele. Vastavalt sellele otsustab Majanduseministri krediitasutiste inspektori ettekandel, kas pärast moratooriumi lõppemist lubada krediitasutisele teosteda edasi või nõuda kohtult krediitasutise likvideerimisele määramist. RT 31 — 32.

§ 121. Krediitasutise juhatus võib paluda Majanduseministrilt moratooriumi lõpetamist enne määratud tähtaega kas selleks, et täita oma kohustusi täiel määral, või selleks, et likvideerida krediitasutist. RT 31 — 32.

9. peatükk.

Krediitasutiste likvideerimise kord.

1. jagu.

Vabatahtlik likvideerumine.

§ 122. Krediitasutis võib oma tegevuse lõpetada ja likvideeruda korras ja viisil, nagu see nähtud ette ta põhikirjas ja seadustes, teatades vastavast otsusest krediitasutiste inspektorile. RT 31 — 32.

Selles peatükis on peetud võimalust mööda kinni senise krediitiseaduse vastavatest normdest. V. s.

§ 123. Krediitasutise likvideerimise otsustab peakoosolek ning valib likvideerimiskomisjoni.

Likvideerimiskomisjon asendab krediitasutise juhatust ja nõukogu, kellelt võtab üle asjaajamise, esineb nõudjana ja kostjana kohtus, toimetab summade vastuvõtmist, laenude sissenõudmist ja tarbekorral nende pikendamist ning uuendamist, tasub kohustusi ja realiseerib varasid, kuid ei toimetata krediitasutise uusi operatsioone.

Likvideerimiskomisjon võib müüa krediitasutisele kuuluvaid kinnisvarasid kokkulepitud hinnaga ainult peakoosoleku või linnavolikogu nõusolekul. RT 31 — 32.

§ 124. Likvideerimisele asumisest likvideerimiskomisjon kuulutab Riigi Teatajas korras, mis nähtud ette Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1400 märkus III lisa § 8, kutsudes üles kreditore avaldama oma nõudeid nelja kuu jooksul, arvates kuulutuse ilmumise päevast Riigi Teatajas.

Kreditoride õigused, kes ei ole avaldanud oma nõudeid määratud tähtajal, tehakse kindlaks ja rahuldatakse krediitasutise raamatute ja dokumentide alusel. RT 31—32.

§ 125. Krediitasutise vabatahtlikul likvideerumisel rahuldatakse võlausaldajad vaatamata maksmiste tähtaegadele ja hoitakse tagavaraks summad:

- 1) tehingute tasuks, milliste kohta lõpparve ei ole tehtud;
- 2) vaidlusealuste võlgade katteks;
- 3) kreditoride poolt väljavõtmata summad. RT 31 — 32.

§ 126. Summad, mis eelmise (125) paragrahvi järgi jäetud tagavaradesse, deponeeritakse Eesti Panka või selle osakonda.

Vabaks jäänud summad jaotatakse aktsionääride või osanikkude vahel ühe aasta möödumisel, arvates likvideerimise lõpetamise kuulutuse ilmumisest Riigi Teatajas, linnapankades aga määratakse põhikirjas ettenähtud otstarbeks. Kui põhikiri ei sisalda sellekohaseid määrusi, läheb ülejääk linna üldtuludesse. RT. 31 — 32.

§ 127. Likvideerimiskomisjoni aasta- ning lõpparuanded, mis revisjonikomisjon vaadanud läbi, kinnitab peakoosolek, kelle kutsub kokku likvideerimiskomisjon krediitasutise põhikirjas ettenähtud korras.

Likvideerimiskomisjon esitab ja avaldab kinnitatud aastaaruanded, igakuulised arvete seisud ning oma tegevuse lõpetamisel lõpparuande § 78 ettenähtud korras.

Teade krediitasutise likvideerimise lõpetamise kohta avaldatakse Riigi Teatajas.

Likvideerunud krediitasutise raamatud ja dokumendid viimase kümne aasta eest, arvates likvideerimise lõpetamisest, antakse üle Kohtu- ja siseministriumile, kus nad hoitakse alal kümne aasta jooksul, arvates nende lõpetamise päevast. RT 31 — 32.

§ 128. Likvideerimiskomisjon peab viivitusega pöörduma vastava kohtu poole palvega tunnustada krediitasutis maksujõuetuks, kui likvideerimisel tuleb ilmsiks maksujõuetuse tunnuseid. RT 31 — 32.

§ 129. Likvideerimiskomisjoni liikmed vastutavad solidaarselt kahjude eest, mis võivad tekkida §§ 123—129 eeskirjade rikkumisest või täitmata jätmisest. RT. 31 — 32.

2. jagu.

Sundlikvideerimine.

§ 130. Krediitasutis kuulub sundlikvideerimisele:

1) kui ta on kahjude tagajärjel kaotanud põhi- või osakapitalist niisuguse summa, et järelejääv osa ei vasta käesoleva seaduse § 6 ettenähtud normile;

2) kui krediitasutis kahjude tagajärjel on kaotanud oma põhi- või osakapitalist ühe kolmandiku, kui põhikiri ei näe ette vähemat kaotussummat;

3) kui ühistegeliku krediitasutise liikmete arv on langenud alla käesoleva seaduse § 56 ettenähtud normi. RT 31 — 32.

1. Pankade sunniviisiline likvideerimine, olgu likvideerimise või konkursi korras, usaldatakse kava järgi likvideerimise valitsuse kätte, kelle määrab Majanduseminister. Majanduseministri poolt määratud likvidaatorid täidavad ühtlasi ka hooldajate kohuseid, nii et hooldajate instituut, kui niisugune, krediitasutiste likvideerimisel ära jääks. V. s.

2. §§ 130—136 mõtte järgi kuuluvad krediitasutised sundlikvideerimisele formaalsete tunnismärkide järgi, mis tähendatud § 130 ning sundlikvideerimise aluseks ei tarvitse olla krediitasutise maksujõuetus. Kui säärased tunnismärgid on olemas, on Majanduseministril õigus kohtult nõuda krediitasutise likvideerimisele määramist ning kohus on kohustatud säärase määrase tegema. Ü. s.

§ 131. Kui juhatusele selgub, et on leidnud aset mõni eelmises (130) paragrahvis tähendatud asjaolu, peab ta seitsme päeva jooksul saatma kutsed peakoosolekule ilmumiseks, linnapankades aga saatma teate sellest linnavalitsusele linnavolikogu kokkukutsumiseks. Peakoosoleku või linnavolikogu kokkuastumiseks määratakse kõige lühem aeg, mis nähtud ette krediitasutise põhikirjas või seaduses.

Peakoosolek või linnavolikogu peab niisugusel korral otsustama krediitasutise likvideerimisele asumise ja valima likvideerimiskomisjoni, kui ta ei otsusta tekkinud puudujääki katta hiljemalt ühe kuu jooksul pärast vastava otsuse tegemist või kui ühistegeliku krediitasutise liikmete arv vahepeal ei ole tõusnud seadusliku normini. Majanduseministril on õigus erakordsetel juhtudel pikendada ühekuulist kahjude katmise tähtaega.

Krediitasutise põhi- või osakapitali täiendamise lähemad tingimused ja tähtaja määrab krediitasutise peakoosolek või linnavolikogu ning kuulutab need viivitamata välja Riigi Teatajas ja vähemalt ühes kohalikus ajalehes. Kapitali täiendamise tähtaeg ei või olla lühem kui seitse päeva, arvates kuulutamise päevast Riigi Teatajas. Juhul, kui mõni aktsionär ei täienda määratud tähtajal temale langevat kapitali osa, tühistatakse ta aktsiad. Tühistatud aktsiate asemel lastakse müügile uued ja nende eest saadud summast makstakse tühistatud aktsiate eest panga põhi- ja tagavarakapitali osa, mis neile langenud enne kapitali täiendamist.

Ühistegelikkude krediitasutiste peakoosolekuil on õigus kahjude katteks nõuda sisse oma liikmeilt täiendusmaksu vastutussumma piires. RT 31 — 32 ja 104 — 34.

1. Käesolev paragrahv sisaldab üldiselt seniseid seaduse norme. Põhikapitali täiendamine on aktsiapankadele ja ühistegelikkudele krediitasutistele võimaldatud ühe kuu jooksul endise seitme päeva asemel. Ühtlasi on ette nähtud kord, kuidas talitada nende aktsionääridega ja ühistegelikkude krediitasutiste liikmetega, kes nende peale langevat põhikapitali osa ei täienda. V. s.

2. Käesoleva paragrahvi teise lõike eeskirjade kohaselt peab krediitasutis katma tekkinud puudujäägi ühe kuu jooksul, arvates peakoosoleku otsuse tegemisest. See eeskiri võib üksikutel juhtudel tekitada raskusi, mille tõttu tuleb Majanduseministrile anda võimalus erakordsetel juhtudel pikendada seda tähtaega. V. s.

§ 132. Kui krediitasutise revideerimisel tuleb avalikuks mõni asjaolu, mis nimetatud § 130, Majanduseminister võib inspektori ettekandel nõuda asutise juhatuselt § 131 eeskirjade täitmist. Kui juhatus ei täida seda nõudmist või kui peakoosolek või linnavolikogu ei ole nõus likvideerima krediitasutist või kapitali täiendama, teatab Majanduseminister revideerimise tagajärgedest kohtule. RT 31 — 32.

§ 133. Kohus, saanud Majanduseministri teadaande, talitab §§ 140 ja 141 ettenähtud korras. RT 31 — 32.

§ 134. Peale § 132 ettenähtud juhu võib Majanduseminister veel omal äranägemisel paluda kohtult krediitasutise likvideerimisele määramist, kui krediitasutis rikub korduvalt käesoleva seaduse eeskirju. RT 31 — 32.

See paragrahv sisaldab sanktsiooni käesoleva seaduse rikkumise puhul, mis puudus senises Vene krediidi-seaduses. V. s.

§ 135. Sundlikvideerimine toimub §§ 123—129 ettenähtud korras. RT 31 — 32.

§ 136. Juhul, kui peakoosolek ei vali või ei saa valida likvideerimiskomisjoni, määratakse likvideerimisvalitsus § 141 ettenähtud korras. RT 31 — 32.

3. jagu.

Likvideerimine maksujõuetuse korral.

§ 137. Krediitasutis kuulub likvideerimisele maksujõuetuse pärast korras, mis nähtud ette konkursiprotsessis maksujõuetuse kohta kaubanduslikul alal ja alljärgnevais paragrahvides. RT 31 — 32.

§ 138. Krediiditasutis tunnustatakse maksujõuetuks peale juhtude, mis nähtud ette konkursiprotsessis maksujõuetuse kohta kaubanduse alal, veel juhul, kui ta lõpetab maksmised. Maksmised peab krediiditasutis viivituseeta lõpetama kõigile, kui ta mõnd üksikut õigustatud maksunõuet ei suuda rahuldada sel tööpäeval, mil nõue esitatud. RT 31 — 32.

See par. vormuleerib täpsemalt maksmiste lõpetamise tunnuse ja teeb seadusevastaseks prakside, mille järgi meil on taltiatud, kus pank rahaldas mõnda klienti ja samal ajal keeldus teistele maksmistest. V. s.

§ 139. Krediiditasutise maksujõuetuks tunnustamise küsimuse võtab kohus üles, peale konkursiprotsessis ettenähtud juhtude, ka Majanduseministri või likvideerimiskomisjoni teadaande põhjal. RT 31 — 32.

§ 140. Krediiditasutiste maksujõuetuse asjus kohus määrab nende esindajaile kohtusse ilmumiseks kõige lühema aja ja teatab sellest viivitamata krediiditasutiste inspektorile, tarviduse korral ka telegraafi teel.

Kohus võib, võttes arutusele krediiditasutise maksujõuetuse küsimuse, enne otsuse tegemist maksujõuetuse kohta võtta tarvitusele abinõusid varatombu kaitsmiseks, pannes arestid summadele, mis kolmandate isikute käes, ja vallasvarale ning keelumärgused kinnisvadele. RT 31 — 32.

§ 141. Kui kohus veendub tingimuste olemasolus, mis nõuavad krediiditasutiste maksujõuetuks tunnustamist, tunnustab ta selle maksujõuetuks, nimetamata vannutatud hooldajaid, kuulutab seaduses ettenähtud korras ja saadab ära kirja oma määrusest viivitamata krediiditasutiste inspektorile.

Selle otsuse põhjal Majandusminister määrab kolm likvidaatorit: esimehe riigiametnikkude või isikute hulgast, kel on kogemusi pangasajanduse alal või kel on juriidiline haridus, ning kaks liiget: pikalaenupankade kommertspankade või linnapankade likvideerimisel — kaubandus-tööstuskoja poolt esitatud kandidaatide hulgast, ühistegelikkude krediiditasutiste likvideerimisel aga — vastava revisjoniliidu poolt esitatud kandidaatide hulgast.

Majanduseminister võib panna krediiditasutiste likvideerimise ka teisele krediiditasutisele või omavalitsusele, krediiditasutise nõukogu või omavalitsuse volikogu otsuse kohaselt sõlmitava kokkuleppe alusel. Sel juhul täidab krediiditasutise juhatus või omavalitsuse valitsus likvidatsioonivalitsuse ülesandeid. Krediiditasutis või omavalitsus, kellele pandud likvideerimine, ei vastuta oma varaga likvideeritava asutise kahjude ega likvidatsioonil tekkivate kahjude eest.

Likvidaatoreist moodustatud likvidatsioonivalitsus, samuti likvideerimist toimiv krediiditasutise juhatus või omavalitsuse valitsus teotseb eeskirjade järgi, mis nähtud ette konkursiprotsessi seadustes konkursivalitsuse kohta niivõrd, kuivõrd need eeskirjad ei ole muudetud või täiendatud käesoleva seaduse eeskirjadega. RT 31 — 32 ja 55 — 34.

§ 142. Kohus ei tee kindlaks krediitasutise maksujõuetuse iseloomu. Kui likvidatsioonivalitsus leiab süüteo tunnuseid isikute tegevuses, kes juhtisid krediitasutist, teatab ta sellest prokuröridele. RT 31 — 32.

§ 143. Likvidatsioonivalitsuse sisemise asjaajamise kord määratakse Majanduseministri juhatuskirjaga, mis antakse kokkuleppel Kohtu- ja siseministriga. RT 31 — 32.

§ 144. Likvidatsioonivalitsuse asutamisest, samuti ka ta tööde lõpetamisest Majanduseminister teatab Kohtu- ja siseministrile ning vastavale kohtule. RT 31 — 32.

§ 145. Likvidatsioonivalitsus võtab viivitusega üle krediitasutise asjaajamise ja asub krediitasutise likvideerimisele. RT 31 — 32.

§ 146. Edasikaebus kohtu otsuste peale krediitasutise maksujõuetuks tunnustamise asjus ei peata likvidatsioonivalitsuse tegevust. RT 31 — 32.

§ 147. Maksujõuetuks tunnustamisest kuulutatakse Riigi Teatajas korras, mis nähtud ette Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1400 märkuse III lisa § 8, kutsudes üles võlausaldajaid avaldama oma nõudeid nelja kuu jooksul, arvates kuulutuse ilmumise päevast Riigi Teatajas.

Kreeditoride õigused, kes ei ole avaldanud oma nõudeid määratud tähtajal, tehakse kindlaks ja rahuldatakse krediitasutiste raamatute ning dokumentide alusel. RT 31 — 32.

§ 148. Kui võlausaldajad ei ilmu isiklikult või oma volinikkude kaudu likvidatsioonivalitsuselt võtma vastu otsuste ära kirju nende nõuete liikidesse arvamise kohta, siis loetakse need teatavaks tehtuiks kuu aja pärast arvates, viimase sellekohase kuulutuse ilmumisest Riigi Teatajas. RT 31 — 32.

§ 149. Peale nende nõuete, mis loendatud Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1899 lisa § 36, arvatakse sama § 36 p. 5 järgi esimese järgu võlgadeks hoiusummadest ja jooksvate arvete saldodest koostatult kakssada krooni ühe isiku kohta ja summad alla selle tervelt. RT 31 — 32.

Hoiusummade ja jooksvate arvete saldod üldsummas 200 krooni ühe isiku kohta kuuluvad rahuldamisele eesõigustatud korras Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1899 lisa § 36 p. 5 järgi. Ühenduses § 153 määruuse eeskirjaga võib Majanduseminister ka need summad lubada välja maksta enne seda, kui likvideerimine täielikult lõpetatud või ka enne seda, kui krediitasutise likvidatsioonimass kindlaks on tehtud. Ü. s.

§ 150. Kokkulepped kreeditoridega, mis nähtud ette Vene Kaubandusliku kohtupidamise seaduse § 542, ei ole lubatud maksujõuetuks tunnustatud krediitasutisele. RT 31 — 32.

§ 151. Likvidatsioonivalitsusel on õigus vabal kokkuleppel võõrandada likvideeritava krediitasutise vallasvara, samuti ka sõlmida kokkuleppeid krediitasutise võlgnikkudega neilt nõutava võla suuruse ja tasumise viisi kohta. RT 31 — 32.

See paragrahv võimaldab likvidatsiooni valitsusele muu seas kokkuleppeid sõlmida krediitاسutise võlgnikkudega neilt nõuetava võla suuruse ja tasumise viisi kohta. Need kokkulepped kuuluvad aga § 152 järgi kinnitamisele Majanduseministri poolt, samuti nagu kinnisvarade võõrandamise otsused. Et krediitاسutiste põhikirja järgi kuulub kinnisvarade võõrandamine peakoosoleku võimkonda ja et see võimkond krediitاسutise maksujõuetuse tõttu on oma maksvuse kaotanud, siis võib peakoosolekut asendav likvidatsioonivalitsus kinnisvarade võõrandamist otsustada, milised otsused kuuluvad Majandusministri kinnitamisele (§ 153). Ü. s.

§ 152. Likvidatsioonivalitsus võib oma kassas pidada kuni viisi tuhat krooni. Muud summad, mida ei ole tarvis otsekohesteks maksmisteks, hoitakse Eesti Pangas, selle osakondades, riigi hoiukassades või Majanduseministri loal muis krediitاسutistes. RT 31 — 32.

§ 153. Otsused, mis kuuluvad konkursiprotsessi seaduste eeskirjade järgi kreditoride üldkoosoleku võimkonda, samuti ka kokkulepete kavad krediitاسutiste võlgnikkudega neilt nõuetava võla suuruse ja tasumise viisi kohta, tehakse likvidatsioonivalitsuse poolt ning kuuluvad Majanduseministri kinnitamisele. RT 31 — 32.

Kuna likvidatsioonivalitsus moodustatakse kohtu sellekohase teadaande põhjal Majanduseministri poolt, siis on arvatud otstarbekohaseks, et täiskogu võimkonda kuuluvad küsimused kohtu asemel otsustaks Majandusminister. Ü. s.

§ 154. Majanduseminister võib lubada likvidatsioonivalitsusele maksta välja kreditoridele summasid osaliselt ka enne seda, kui likvideerimine täielikult lõpetatud.

Lubatud maksmisest kuulutab likvidatsioonivalitsus Riigi Teatajas. RT 31 — 32.

§ 155. Likvidatsioonivalitsuse liikmed saavad tasu Majanduseministri poolt määratud suuruses, kuid üldsummas mitte rohkem, kui 2% likvideerimisel realiseeritud vara väärtusest. RT 31 — 32.

§ 156. Likvidatsioonivalitsus esitab Majanduseministrile:

1) likvidatsiooni kestusel aruanded Majanduseministri poolt määratud tähtaegadel;

2) pärast oma töö lõpetamist täieliku aruande oma tegevusest. RT 31 — 32.

§ 157. Majanduseminister võib oma äranägemisel lõpetada likvidatsioonivalitsuse tegevuse ka enne kõigi likvideerimistööde lõppu, pannes likvideerimise lõpuleviimise Pikalaenu Pangale või mõnele teisele krediitاسutisele või omavalitsusele (§ 141). RT 31 — 32 ja 55 — 34.

Vene krediitاسeadus nägi ette selle kohuse panemist riigipanga peale. Meil on nende ülesannete täitmine kõige loomulikum panna Pikalaenu Panga peale. V. s.

10. peatükk.

Seaduse elluviimine.

§ 158. Käesolev seadus pannakse maksma eriseadusega.

Krediitاسutiste seaduse elluviimise seadus (RT 31 — 32).

Majandusministri määrus krediidasutiste aruandmise ja arvepidamise kohta.

(R. T. 36 — 1935.)

1. peatükk.

Aruandmine.

§ 1.

Aasta-aruanne.

1. Kõik krediidasutised on kohustatud koostama aasta-aruande ja esitama selle krediidasutiste inspektorile ühes eksemplaris hiljemalt 15. päeval, arvates peakoosoleku päevast, millisel on kinnitatud aruanne.

2. Aasta-aruanne koosneb:

- äriseisust aruande aasta viimasel päeval (31. detsembril);
- pearaamatu läbikäikude aruandest aruande aasta eest; §. 4
- kulude ja tulude aruandest aruande aasta eest;
- statistilistest andmetest;

e) väljavõttest peakoosoleku protokollist aruande kinnitamise, puhaskasu jaotamise ja juhtivate organite valimise kohta.

3. Vastavalt Krediidasutiste seaduse § 78 nõuetele kuuluvad avaldamisele Riigi Teatajas ja vähemalt ühes kohalikus ajalehes juurdelisatud vormide nr.nr. 2 ja 4 järgi (lisad nr.nr. 3 ja 4):

- äriseis aruande aasta lõpuks (31. detsembril);
- kulude ja tulude aruanne.

Avaldamisele kuuluv äriseisu vorm nr. 2 ja kulude-tulude aruande vorm nr. 4 sisaldavad minimaalnõudeid. Äriseisu ja kulude-tulude aruannet võib avaldada ka laiemas ulatuses, täiendades antud vormides üksikuid liike alajaotustega.

§ 2.

Äriseis.

1. Äriseis koostatakse juurdelisatud vorm nr. 1 järgi (lisa nr. 2).

2. Krediidasutised, kellel olemas osakonnad, esitavad krediidasutiste inspektorile äriseisu, milles näidatud eraldi peapanga ja osakondade äriseisud ja üldkokkuvõte.

Näit.:

Aktiva osad	Peapank	Tartu osak.	Pärnu osak.	Kokku

Passiva samuti.

3. Äriseisu punktid, mis ei ole maksvad teatud liigi krediidasutiste kohta, võivad need krediidasutised, kelle kohta need ei ole maksvad, oma äriseisudest ära jätta.

Nii võivad jääda ära krediidasutiste inspektorile esitatavast äriseisust:

1) kommertspankade äriseisudest:

a) aktivast — p. 7 lit. c ja b) passivast — p. 14 lit. a alajaotus ee;

2) linnapankade äriseisudest:

- a) passivast — p. 14 lit. a alajaotused dd ja ee;
 3) ühispankade ja ühistegeliste keskpankade äriseisudest:
 a) aktivast — p. 7 lit. c;
 4) hoiu- ja laenukassade äriseisudest:
 a) aktivast — pp. 4 lit. a ja c, 5, 6, 7 lit. c, 9, 10, 11, 12, 16, 17 lit c ja
 b) passivast — pp. 5 lit. c, 6, 9, 10, 11, 12, 14 lit. a alljaotus cc.
 Samuti võivad ära jääda avaldamisele kuuluva äriseisu ja kulude-tulude aruande vormidest üksikud punktid, mis käivad operatsioonide kohta, milliseid krediidasutis ei toimeta.

4. Äriseisu juurde tulevad valmistada järgmises paragrahvis loetletud lisad, millised tulevad esitada ühes aasta-aruandega revideerivale krediidasutiste inspeksiooni ametnikule revideerimise korral.

Lisad võib täiendada ka muude andmetega, kui see krediidasutise seisukohalt tarvilik.

§ 3.

Lisad äriseisule.

1. Hoiuarvete alal tuleb teha üksikute arvete väljakirjutus, näidates rööbiti saldod panga raamatute järgi ja hoiuasutiste poolt teatatud saldod 31. XII. Kui saldod ei ühtu, siis seletada vahed. Väljakirjutise vorm on järgmine:

Hoiuasutis ja arve nr.	Saldo 31. XII.		Märkused
	Pangas	Hoiuasutises	
Näiteks:			
Eesti Pank nr. 398 .	50.000.—	50.000.—	Vahe 1.000 kr. on tekkinud sellest, et 31. XII. 32. väljaantud tsekk nr. 13100 1.000 kr. on E. P. välja makstud 2. I. 33.
„ „ nr. 760 .	10.000.—	11.000.—	
„ „ j.n.e.			

2. Väärtpaberite alal tuleb koostada nimestik alljärgneva vormi järgi, milles loetletud üksikute liikide järgi kõik portfellis olevad väärtpaberid:

Nimetus	Kurss	V ä ä r t u s			
		nominaal	kursi- või ostu	kupongid	bilansi

Väärtpaberid tuleb näidata hinnaga, mis nende eest makstud. Kui aga väärtpaberite ostjate börsihind bilansi koostamisel 31. detsembril oli madalam ostuhinnast, siis tuleb nende väärtus näidata börsi ostjate hinnaga.

Nimekirjas tuleb märkida 1) riigi ja riigi poolt garanteeritud väärtpaberid üksikute väärtpaberite liikide järgi ja kokkuvõte.

2) sisemaa eraväärtpaberid üksikute liikide järgi, samuti osamaksud teistes asutustes ja kokkuvõte.

3) Krediiditasutiste seadusele mittevastavad väärtpaberid üksikute liikide järgi ja kokkuvõte.

Lõpuks kõigi väärtpaberite summa.

3. Väärtuste alal tuleb koostada alljärgnevad nimekirjad:

a) välisraha alal tuleb nimestikus näidata, mis maa valuuta, kui suur summa, missuguse kursiga arvestatud ja kursi ning bilansi väärtus alljärgneva vormi järgi:

Välismaa nimetus	Summa välisvaluutas	Kurss	Kursi- või ostu väärtus Ekr.

Välisraha tuleb näidata äriseisu koostamise päeva börsi ostjate hinnaga;

b) tsekkide ja maksukäskude alal tuleb koostada nimestik, näidates ära, kelle peale tsekk või maksukäsk välja antud, nr. ja summa;

c) kulla alal tuleb koostada inventarnimekiri, milles näidatud kulla brutokaal, proov, netokaal, hind ja summa.

4. Diskonteeritud vekslite alal tuleb koostada aruanne, milles näidata vekslid summaliselt nende asukoha järgi 31. detsembril: a) kui suure summa eest portfelligi, b) kui suure summa eest rediskonteeritud üksikute pankade järgi, c) kui suure summa eest deponeeritud üksikute deponentide järgi, d) kui suure summa eest inkassos üksikute korrespondentide järgi, e) kui suure summa eest notari juures j.n.e.

Aruande vorm on järgmine:

	S i s e m a a			V ä l i s m a a			Kokku
	mis vastab Kred. s. nõuetele	mis ei vasta Kred. s. nõuetele	Kokku	mis vastab Kred. s. nõuetele	mis ei vasta Kred. s. nõuetele	Kokku	
1. Portfelliis.							
2. Rediskonteeritud:							
a)							
b)							
c)							
j.n.e.							
3. Deponeeritud teistele krediitiasutistele:							
a)							
b)							
c)							
j.n.e.							
4. Korrespondent. juures:							
a)							
b)							
c)							
5. Notari käes.							
6.							
7.							
Kokku:							

Krediidasutistel, kellel puuduvad välisvekslid, jääb ära aruande välisvekslite osa.

5. Tähtajaliste laenude alal tuleb koostada üksikute laenude nimestikud vastavalt aruande alajaotustele, koondades neid laenajate järgi, näidates laenaja nimi, laenu summa ja thp. alljärgneva vormi järgi:

Laenaja nimi	Laenu summa	Tähtpäev	Märkused

Tähtajaliste laenude nimestikkude koostamisel vastavalt aruande alajaotusele, tuleb näidata eraldi kokku võetuna nimekirjas laenud:

- a) mitmesugustel kindlustustel,
- b) hüpoteekide kindlustusel,
- c) laenud linna omavalitsustele,
- d) mis ei vasta krediitasutiste seaduse nõuetele.

6. Riiklikkude laenude alal talitada täpselt samuti kui tähtajaliste laenude alal.

7. Kontokorrent laenude alal koostada nimestikud vastavalt aruande alajaotustele, näidates neis laenaja nimi, arve deebet saldo 31. detsembril ja avatud krediidi ülemmäär alljärgneva vormi järgi:

Arve nr.	Kelle arve	Deebet saldo 31. XII.	Krediidi ülem- määr	Märkused

8. Korrespondentide arvete alal deebet saldodega koostada neli nimekirja vastavalt aruande alajaotustele alljärgneva vormi järgi, näidates rööbiti saldo raamatu järgi ja vastavalt korrespondendi poolt teatatud saldo. Kui saldod ei ühtu, siis seletada vahed, kas nimekirja märkuste lahtris või erilisadel.

Korrespondendi nimetus	Saldo 31. XII.		Märkused
	Pangas	Korrespondendil	

9. Garantii deebitoride kohta koostada nimestikud vastavalt aruande alajaotustele vormi järgi, mis toodud selle paragrahvi p. 5 all.

10. Mitmesuguste deebitoride alal koostada nimestikud vastavalt aruande alajaotustele vormi järgi, mis toodud sama paragrahvi p. 5 all.

11. Kinnisvarade alal koostada kinnisvarade nimekiri vastavalt aruande alajaotustele, näidates kinnisvara alghind ja amortiseeritud osa alljärgneva vormi järgi:

Kinnisvara kirjeldus ja asukoht	Algväärtus	Amortiseeritud	Märkused

Kinnisvarade kohta, mis omandatud Krediidiasutiste seaduse § 16 alusel, tuleb ära tähendada ka omandamise aeg.

12. Osakondade alal tuleb koostada deebetsaldode kohta nimestik, milles näidatud rööbiti iga osakonna arve deebetsaldo peapanga raamatute järgi ja osakonna aruande järgi, kusjuures tekkinud vahed tulevad selgitada. Nimekirja vorm on järgmine:

Osakonna nimetus	Saldo panga raamatute järgi	Saldo osakonna aruande järgi	Märkused

13. Tuleva aasta kulude all tuleb näidata kõik kulud, mis tehtud järgmise aruande-aasta arvel.

14. Muude aktivate alal tuleb koostada:

- nimekiri deebetsaldodega üleminevate summade kohta; *siin võib lisada ka krediidisaldod*
- nimekiri tagasimaksetavate kulude kohta, ära tähendades iga isiku arvel olevad summad, millal ja mis eest need maksetud;
- nimekiri protestitud vekslite kohta, mis Krediidiasutiste seaduse § 77 kohaselt nõukogu ja revisjonikomisjoni poolt kindlaks arvatud, ära tähendades vekslit nr., väljaandja, vastutajad, thp., algsumma, bilansi summa ja protestikulud, kui viimaseid ei ole arvestatud tagasimaksetavate kulude arve kaudu.

15. Hoiusummade alal tuleb koostada nimekirjad vastavalt üksikutele liikidele ning % määrale, mis maksev 31. detsembril, näidates hoiusumma omaniku nime või arve nr. ja summa. *Siin võib märkida ka teatud aja jooksul hoiusummade välja maksmata % nimestiku.*

Näide:

Jooksvate arvete nimestik.

Arve nr. või nimi	Saldo 31. XII.				Märkused
	3%	4%	5%		

16. Võlgade alal teistes krediidiasutistes tuleb koostada nimestik, näidates ära üksikult kui suured summad ja missugusele krediidiasutisele pank võlgneb, vastavalt vormile, mis toodud sama paragrahvi p. 1.

17. Riiklikkude laenude kohta Pikalaenu Pangas ja teistes krediidiasutistes tuleb koostada nimekiri laenude liikide järgi.

18. Korrespondentide arvete kreditsaldode alal talitada vastavalt selle paragrahvi p. 8 eeskirjadele. *4 nimekirja* *4 nimekirja (nagu eelalolev)*

19. Osakondade arvete kreditsaldode alal talitada vastavalt selle paragrahvi p. 12 eeskirjadele. *osari aruande ja peasuure ja aamõh aruand.*

20. Tuleva aasta tulude all tuleb näidata kõik tulud, mis saadud järgmise aruande aasta arvel.

21. Muude passivate alal tuleb koostada:

a) nimekiri üleminevate summade arvete kreditsaldodele, mida võib ka ühendada p. 14 lit. a tähendatud nimekirjaga; *deh saloode nimekirjaga.*

b) tähtjaliste hoiusummade väljamaksmata % nimestiku, mida võib ühendada käesolevas paragrahvis p. 15 tähendatud tähtjaliste hoiusummade nimekirjaga;

c) nimekiri väljamaksmata maksukäskude kohta, ära tähendades kellele ja kui suur summa välja maksmata;

d) nimekiri väljamaksmata dividendi kohta, üksikute aastate järgi; ühistegelistes krediidasutistes tuleb koostada nimekiri üksikute isikute järgi osakapitali, lisavastutuse ja väljamaksmata osakasu kohta;

e) nimekiri tagasimaksetavate osamaksude kohta, ära tähendades isiku nime, kellele osamaks tagasimaksmisele kuulub, summa ja millal kuulub osamaks väljamaksmisele.

§ 4.

Pearaamatu läbikäikude aruanne.

1. Pearaamatu arvete läbikäikude aruanne koostatakse alljärgneva vormi järgi:

Arve nimetus	Saldo 1. I.		Läbikäigid		Saldo 31. XII.	
	D-t	K-t	D-t	K-t	D-t	K-t

2. Aruandes loetletakse kõik pearaamatu arved, mitte arvestades äriseisu vormiga, kusjuures läbikäikude näitamisel ei võeta arvesse stornosid (Krediitasutiste seaduse § 76 p. 2).

§ 5.

Kulude ja tulude aruanne.

1. Kulude ja tulude aruanne koostatakse vorm 3 järgi (lisa nr. 5). *2.10.10/5*

2. Kulude ja tulude aruandele peab vastama pearaamatus kahjude ja kasude arve, milline avatakse aruande-aasta lõpul ja millisele kogutakse aastased tulemused vastavatel resultaat arvetel.

Neto tulemus, kas puhaskasu või puhaskahju kantakse vastava nime-tusega arvele ja näidatakse aasta äriseisus: puhaskahju — aktiva poolel p. 18 all, ning puhaskasu — passiva poolel p. 15 all.

3. Riigimaksude tasumisel puhaskasust tuleb vastav osa puhaskasust kanda tulude arvele ja vastava riigimaksu summaga debiteerida kulude arvet.

§ 6.

Valitsemise kulud.

1. Tasu juhatusetele all näidatakse igasugused tasud juhatuseliikmetele, nagu palgad, tantjeemid, erakorralised tasud.

Ühistegelikkudes krediidasutistes juhatuseliikmete kes tegutsevad krediit-asutistes elukutseliselt s.o. asjaajajana, laekahoidjana jne., tasu arvutamisel tuleb teha vahet tasu vahel, mida need isikud saavad juhatuseliikmete kohustuste täitmise eest ja palga vahel, mida nad saavad palgaliste ametnikkudena. Esimene tasu tuleb näidata § 1 p. 1. all, kuna teine — § 2 p. 1. all. See on maksev ka tasude kohta nõukogu liikmetele.

2. Samuti näidatakse ka tasu nõukogule ning revisjonikomisjonile.

3. Esinduse ja muude valitsemise kulude all näidatakse kulud, mis seotud juhatusete esindusega krediidasutiste nimel, igasugused juubelid ja muud kulud, mis on seotud krediidasutise valitsemisega.

§ 7.

Tasud ametnikkudele ja teenijatele.

1. Tasu all ametnikkudele, teenijatele ja ajutistele tööjõududele näidatakse ainult kindlad palgad 12 kuu piirides.

2. Pensionide ja maksude all ametnikkude ning teenijate toetuskapitalidesse näidatakse pensionid ja igasugused toetused krediidasutise teenistusest lahkunud ametnikele ja teenijaile ning sissemaksud ametnikkude ja teenijate toetuskapitalidesse, kui sarnased on moodustatud krediidasutise juures peakoosoleku otsusega.

3. Muude tasude all ametnikkudele ja teenijatele näidatakse kõik selles paragrahvis eelpool nimetatud jäänud kulud, millised sisuliselt moodustavad tasu ametnikkudele ja teenijatele, nagu tantjeemid, lisatasud pühadeks, tasud ületunnitööde eest, erakorralised ja autasud üksikutele ametnikkudele, arstiabi ja toetused ametisolevatele ametnikele ja teenijaile.

Samuti näidatakse selle punkti all ka ametnikkudele antud korterid, küte ja valgustus tegelikkude kulude piirides.

§ 8.

Asjaajamise kulud.

1. Asjaajamise kuludeks loetakse sarnased kulud, mis on seotud panga operatsioonidega või mis on paratamatud asjaajamise juures.

2. Kulud arveraamatute trükkimise, köitmise, samuti ka blankettide trükkimise, kirjutustarvete, nagu paberi, tindid, kirjutusmasinate tarvete ja igasuguse kantseleimaterjali, samuti ka trükitööde, nagu raamatute, ajalehtede j.n.e. muretsemise alal näidatakse aruandes „raamatud, blanketid ja kirjutustarbed“ all.

3. Telefonikulud arvestatakse brutona, s.o. näidatakse terves summas kõik kulud, mis on seotud telefoni ülesseadmisega ja tarvitamisega. Igasuguseid makse, mida krediidasutis on saanud telefoni kasutamise eest klientidelt, ei arvata maha kuludest. Sarnased tagasimaksud näidatakse aruandes tuludena tulude osas.

Samuti kui telefonikulu, näidatakse aruandes ka kulu telegraafi ja posti alal.

4. Kuulutuste kulude all näidatakse kõik kulud kuulutuste alal, mis on mahutatud trükitoodetes kas krediidasutise reklameerimiseks või seaduse eeskirjade täitmiseks (nagu arvete seisude ja aruannete avaldamine). Siia kuuluvad ka igasugused reklaamikulud, nagu plakatite trükkimine, nende levitamise kulud j.n.e.

Juriidilise abi ja kohtukulude all näidatakse ainult need kulud, mis krediidasutis on teinud omal ülesandel ja arvel, või kui juhatus on otsustanud kirjalikult vastavaid kuluarveid panga kanda võtta panga huvide kaitseks tehutud kulutuste piirides.

5. Sõidu- ja päevarahade all näidatakse ametnikkude ja teenijate sõidu- ja päevarahad, kui need sõidud olid tingitud krediidasutise asjaajamise nõuetest. Samuti näidatakse selle punkti all ka juhatuse, nõukogu ja revisjoni-komisjoni liikmete sõidukulud.

Selle punkti all näidatakse ka juhatuse, nõukogu ja revisjonikomisjoni päevarahad. Üldised sõidu ja päevarahade normid tulevad pangas kindlaks määrata ette, nii valitsevate organite liikmete, kui ka ametnikkude ja teenijate kohta.

6. Muude asjaajamiskulude all näidatakse kõik selles paragrahvis nimetatata kulud, kui need on seotud krediidasutise asjaajamisega.

§ 9.

M a j a n d u s l i k u d k u l u d .

1. Majanduslikkude kulude all näidatakse igasugused kulud, mis on seotud krediidasutise ruumide soetamisega ja korrashoiuga.

2. Üüri all näidatakse kulud, mis on seotud ainult krediidasutise operatsioonideks tarvisminevate ruumide üürimiseks, nagu panga operatsiooni ruumid ja laod kindlustuste hoidmiseks. Üür juhatuseliikmete korterite eest, kui seda tasub krediidasutis, näidatakse tasu all juhatusele. Kui krediidasutis asub oma majas, siis arvestatakse üür ikkagi aruandes, näidates vastav summa tuluna kinnisvaraa kasutamise all.

Kütte kuludeks arvatakse kulud, mis on kulutatud eelmises punktis tähendatud ruumide kütteks, samuti ka valgustuse ja ruumide korrashoiu kulud. Viimaste alla kuuluvad akende pesemine, põrandate pesemine, poonimine j.n.e. Koristajate palgad näidatakse ametnikkude ja teenijate palkade all. Ainult päevatöölise tasu näidatakse vastava kulu liigi all.

3. Remontide all näidatakse vallasvara remondid, samuti ka ruumide remondid, kui need on kohustatud tegema üürnik. Remondid, mida on kohustatud tegema majaperemees, näidatakse kinnisvara kasutamise kulude all.

4. Muude majanduslikkude kulude all näidatakse kulud, millised ei ole nähtud ette eelmistes punktides.

§ 10.

M a k s u d .

1. Tempelmaks arvestatakse brutona, s.o. näidatakse terves summas kõik kulud. Tempelmaksu arvel tagasimaksud näidatakse tuludena tulude osas.

2. Riigimaksude all näidatakse kõik riigimaksud, nagu põhiarimaks, kapitalimaks, kapitaliprotsentide maks, kasuprotsendimaks, tulumaks j.n.e.

3. Omavalitsuse maksude all näidatakse maksud, mis makstakse linnavalitsustele, maavalitsustele ja vallavalitsustele.

4. Muude maksude all näidatakse tasud, mida kommertspangad, linnapangad ja pikaajalised krediidasutised maksvad Krediitasutiste seaduse § 105 ja ühistegelised krediidasutised sama seaduse § 108 põhjal riigituludesse ning välisrevisjoni maksud järelevalve liitudele ja muud sunduslikud maksud avalikõiguslike asutiste heaks, nagu maks kaubandus-tööstuskolale j.n.e.

§ 11.

Makstud protsendid, komisjon ja porto.

1. Makstud protsendid, komisjon ja porto näidatakse bruto alusel, s.o. ei arvata maha saadud protsente, komisjoni ja portot.

Maksetavate %/0 ülemmäära kohta vaata „Kokkuleppe-protsentide määra seadus“ (R. T. 7 — 1932).

2. Tähtajaliste hoisusummade protsentide alal näidatakse eraldi: a) aasta jooksul välja makstud protsendid ja b) aasta lõpuks arvestatud, kuid väljamaksmata protsendid.

§ 12.

Kinnisvarade kasutamise kulud.

1. Valitsemise kulude all näidatakse majavalitseja ja kojamehe palk, sõidurahad j.n.e.

2. Tulekindlustuse all näidatakse aruande-aasta eest makstud preemiad.

3. Hüpoteek protsentide all näidatakse aasta jooksul tasutud ja aasta lõpul välja arvestatud protsendid.

4. Amortisatsioon näidatakse eraldi kinnisvaradele, mis krediidasutise enese käes kasutada ja millised vastavad Krediitasutiste seaduse § 15 nõuetele ning eraldi kinnisvaradele, mis ostetud Krediitasutiste seaduse § 16 alusel.

5. Riigi ja omavalitsuste maksude all näidatakse maksud, milliste maksustamise objektideks on kinnisvarad.

6. Muude kulude all näidatakse kõik eelpoolnimetatud kulud, millised on seotud kinnisvarade kasutamisega.

§ 13.

Mitmesugused kulud.

1. Mahakirjutused näidatakse aruandes eraldi üksikute aktiva osade järgi, millistest tehtud mahakirjutused.

2. Kursikahjud näidatakse brutona, s.o. kogu kahjude summa aasta eest, kuna brutotulud näidatakse tulude all.

3. Muude mitmesuguste kulude all näidatakse kulud, mis ei ole nimetatud eelpool.

§ 14.

Saadud %/0, komisjon ja porto.

Saadud protsendid, komisjon ja porto näidatakse bruto alusel, s.o. ei arvata maha makstud protsente, komisjoni ja portot.

Protsentide ülemmäära kohta vaata „Kokkuleppe-protsentide määra seadus“ (R. T. 7 — 1932).

Komisjoni ja porto ülemmäärade kohta vaata Majandusministri määrus 29.I.1932. (R. T. 9 — 1932).

§ 15.

Tulud kinnisvara kasutamisest.

Tulude all kinnisvara kasutamisest näidatakse üürid kinnisvaradest, kui need krediidasutise enese poolt eksploateeritavad või rendid, kui need välja renditud.

§ 16.

Mitmesugused tulud.

Mitmesugused tulud näidatakse samuti kui mitmesugused kulud. Muude tulude all näidatakse eelpoolnimetatama tulud, nagu üür seifidest j.n.e.

§ 17.

Lisad kulude ja tulude aruandele.

1. Kulude ja tulude aruandele tulevad valmistada järgmistes punktides loetletud lisad, millised tulevad esitada ühes aasta-aruandega revideerijale krediidasutiste inspeksiooni ametnikule revideerimise korral.

2. Kinnisvarade kasutamise alal tuleb koostada kinnisvara kasutamise arved eraldi igale kinnisvarale kulude ja tulude aruande vormi kohaselt.

3. Mahakirjutuste alal tuleb koostada aktive nimestik, mis jäänud püsima eelmistest aastatest, samuti ka kirjutatud maha aruande-aastal ja koostada aruanne alljärgneva vormi järgi:

Kelle vastu püsib nõudmine	Nõude-summa aasta algul	Maha kirjutatud aruande-aastal	Tasutud aruande-aastal	Kustutatud aruande-aastal	Jääb püsima nõudmisi aruande-aasta lõpul	Märkused

Lahtis „Kustutatud aruande aastal“ näidatakse kõik nõudeõigused, mis kustunud kas aegumise või vastava kokkuleppe järgi.

§ 18.

Statistilised andmed.

Statistilised andmed peavad sisaldama:

1. Juhatuse (ühes arvatud esimees), nõukogu ja revisjonikomisjoni koosseis aruande-aasta lõpul, ühes volituste tähtaegade äratähendamiseega. Pankadelt, kus Krediitasutiste seaduse §§ 32 ja 51 eeskirjade kohaselt nõutakse kindlustuste esitamist, tulevad ära tähendada ka viimased alljärgneva vormi järgi:

Nimi	Amet	Volituste tähtaeg (aasta)	Kindlustuse summa	Missuguste väärtus- tega kindlustatud

2. Andmeid tähtsamate äriseisu osade ning operatsioonide kohta vastavate aasta-aruannete järgi viimase 10 a. eest alljärgneva vormi järgi:

Aasta lõpul	A k t i v a							Äriseis	P a s s i v a						
	Kassa	Väärtpaberid ja väärtused	Kinnis- ja vallasvarad	Laenuid ja diskont	Avaal deebitor.	Muud aktivad	Kahju		Omakapitalid	Amorts. kapit.	Hoiusummad	Võlad teistes pankades	Avaalid	Muud passivad	Kasu

Kassa all näidatakse kassa ja hoiuarved kokku (äriseisu p.p. 1 ja 2).

Laenuid ja diskonti all näidatakse äriseisu p.p. 5—10.

Avaal deebitoride all näidatakse garantii deebitorid ja mitmesugused deebitorid (äriseisu p.p. 11 ja 12).

Muude aktivite all näidatakse tuleva aasta kulud, osakonnad ja muud aktivad (äriseisu p.p. 15, 16 ja 17).

Omakapitalide all näidatakse põhi-, tagavara- ja erikapitalid (arvete seisu p.p. 1—3).

Võlgade all teistele krediidasutistele näidatakse vekslite rediskont, võlad teistes krediidasutistes, riiklikud laenuid ja korrespondendid (äriseisu p.p. 6—9).

Avaalide all näidatakse väljaantud garantiid ja mitmesugused kreditorid (äriseisu p.p. 10 ja 11).

Muude passivate all näidatakse tuleva aasta tulud, osakonnad ja muud passivad (äriseisu p.p. 12, 13 ja 14).

3. Andmeid kulude ja tulude kohta alljärgneva vormi järgi viimase 10 aasta eest:

Aasta	K u l u d					K o k k u	T u l u d				
	Vahtsemise- ja ärikulud	Makstud %/%, komisjon ja porto	Kinnisvarade kasutamine	Mitmesugused kulud	Puhaskasu		Saadud %/%, komisjon ja porto	Tulud kinnisvarade kasutamisesest	Mitmesugused tulud	Puhaskahju	

2. peatükk.

Arvepidamine.

§ 19.

Arvete seis.

1. Arvete seisud koostatakse vorm nr. 5 (lisa nr. 6) järgi ja tulevad esitada krediitasutiste inspektorile vastavalt Krediitasutiste seaduse § 78 hiljemalt iga kuu 15. päevaks eelmise kuu viimase päeva lõpu kohta.

Krediidasutised on kohustatud esitama arvete seisud ühes eksemplaris ühise nomenklatuuri järgi.

2. Arvete seisu punktid, mis ei ole maksvad teatud liigi krediidasutiste kohta, võivad need krediidasutised, kelle kohta need ei ole maksvad, oma arvete seisudest jätta ära.

Nii võivad jääda ära:

- 1) kommertspankade arvete seisudest: a) aktivast p. 7 lit. c ja b) passivast p. 14 lit. a alljaotus ee;
- 2) linnapankade arveteseisudest:
  - a) passivast p. 14 lit. a alljaotused dd ja ee;
- 3) ühispankade ja ühistegeliste keskpankade arveteseisudest: a) aktivast p. 7 lit. c;
- 4) hoiu-laenukassade arvete seisudest:
  - a) aktivast — pp. 4 lit. a ja c, 5, 6, 7 lit. c, 9, 10, 11, 12, 16, 17 lit. c ja
  - b) passivast — pp. 5 lit. c, 6, 9, 10, 11, 12, 14 lit. a alljaotus cc.

Samuti võivad krediidasutised jätta ära need arvete seisu punktid, mis käivad operatsioonide kohta, mida krediidasutis üldse ei toimetata.

3. Mõnede eelpooltähendatud punktide ärajätmisel arveteseisudest ei ole aga lubatav muuta üksikute punktide numeratsiooni.

4. Arvete seisud, mida krediidasutised on kohustatud avaldama Krediitasutiste seaduse § 78 kohaselt, tulevad avaldada juurdelisel vorm nr. 6 järgi (lisa nr. 7).

§ 20.

K a s s a.

1. Arveteseisu p. 1 all näitavad kõik krediidasutised kassas oleva sularaha Eesti seaduslikes maksuvahendeis: Sularaha hulka ei loeta postmarke, tempelmarke, veksliblankette, tsekke, maksukäske, kulda rahas ja kangides, välisraha ja muid dokumente.

2. Postmarkide, tempelmarkide, veksliblankettide ostmiseks tulevad avansina eraldada kindlad summad vastavatele ametnikele ja arvestada neid eraldi üleminevate summade all. Näit. „postmarkide kassa“, „tempelmarkide kassa“.

Kui krediitasutises postmargid, tempelmargid ja veksliplanketid on korraldatud ühe ametniku kätte, siis on lubatud avansina eraldada kindel summa vastava ametniku kätte, arvestades üleminevate summade arvel ühise avansikassa nimetuse all: „post-tempelmarkide ja veksliplankettide kassa“.

3. Tsekid, maksukäsud, kuld, välisraha, kupongid j.n.e. arvestatakse arvete seisu p. 4 all.

4. Kassas tuleb pidada kassa käsiraamat, milles arvestatakse kõik operatsioonid vastavate dokumentide alusel ja milline saldeeritakse iga päev pärast kassa operatsioonide lõppu. Saldo tunnistatakse õigeks iga päev laekahoidja ja juhatuse poolt selleks volitatud isiku poolt.

5. Pearaamatus peetakse „kassa arve“.

Kassa reservide kohta on maksvad Kred. Sead. järgmised §§: kommerts-pankadele § 20; ühispankadele ja ühistegelikele keskpankadele § 73 ning hoiu- ja laenukassadele § 71.

Kassareservide kohta vaata sel. § 20p. 3. juure.

§ 21.

Hoiuarved.

1. Hoiuarveteks loetakse igasuguseid krediidasutiste hoiusummasid teistes krediidasutistes, nagu jooksva ja tähtajalisel arvel ning kontokorrent arvete deebet saldod ja samuti ka posti jooksva arvel.

2. Jooksvate arvete deebet saldod Eesti Pangas ja tema osakondades näidatakse arveteseisu p. 2 lit. a all. Need summad arvatakse kassatagavarade hulka Krediitasutiste seaduse §§ 20, 71 ja 73 põhjal. Neile arvetele tuleb pidada pearaamatus eri arve „jooksvad arved Eesti Pangas“. Kassatagavaradeks loetakse ka Eesti Pangas avatud kontokorrent arvete deebet saldod. Kuna need arved kujutavad laenu arveid kredit saldoga, võib siiski tulla ette, et mõnikord saldo läheb deebetisse. Selle tõttu tuleb ka kontokorrent arvetele Eesti Pangas ja tema osakondades pidada pearaamatus eraldi arve „kontokorrent arved Eesti Pangas“. Arvete seisus näidatakse kontokorrent arvete deebet saldod p. 2 lit. b all.

3. Arvete seisu p. 2 lit. c bb all näitavad kommerts- ja linnapan- gad hoiuarvete saldod muudes krediidasutistes (arvatud välja E.P.). Ühistegelised krediidasutised, kellel on Majandusministri poolt lubatud kassatagavarasid hoida erakrediidasutistes Krediitasutiste seaduse §§ 71 ja 73 alusel, näitavad kassatagavaradeks loetavad summad eraldi arvete seisu p. 2 lit. c aa all, kuna ülejäänud hoiusummad teistes krediidasutistes p. 2 lit. c bb all ja post jooksva arvel p. 2 d all. Pearaamatus võib neid arvestada ühe arve kaudu

Hoiu- ja laenukassadel on Kred. Sead. § 71. järele lubatud hoida kassatagavarasid oma äranägemisel kas jooksva arvel Eesti Pangas, viimase osakondades või riigihoiukassas. Majandusministri loal on lubatud kassatagavarasid hoida ka teistes krediitasutistes.

Ühispankadel ja ühistegelistel keskpankadel on Kred. Sead. §§ 20. ja 73. järele lubatud kassatagavarasid hoida jooksva arvel Eesti Pangas ja viimase osakondades. Majandusministri loal võib hoida kassatagavarasid ka jooksva arvel teistes krediitasutistes kuni 25 000 kr.

Ülaltähendatud nõuded on maksvad nende kassatagavarade kohta, mis moodustavad seadusepärast kassatagavara ühes kassas oleva sularahaga. Peale selle on igal krediitasutisel lubatud hoida kassareservisid oma äranägemisel nõukogu otsusel Kred. Sead. § 9 p. 9. kohaselt teistes krediitasutistes.

Loa saamiseks seadusepäraste kassatagavarade hoidmiseks teistes krediitasutistes tuleb pöörata tempelmaksustatud avaldusega Majandusministri poole krediitasutiste inspektori kaudu, ära tähendades avalduses: 1) kui palju soovitakse hoida igas krediitasutises, 2) kas nõukogu on Kred. Sead. § 9 p. 9 korras määranud kindlaks ülemmäära, mida pank võib pidada hoiul neis krediitasutistes. Majandusminister annab tähtajalised load, millised kaotavad maksvuse tähtpäeval, kui neid ei uuendata. Load tulevad aegsasti uuendada, et hoida pangal seaduse nõuete kohaseid kassatagavarasid ja ei tuleks ette krediitasutiste seaduse § 20. kolmanda lõike ja § 71. teise ja kolmanda lõike tunnuseid.

4. Hoiuarvete alal tuleb pidada abiraamatut sarnaselt, et oleks võimalik igal ajal teha kindlaks krediidasutise vahekorda iga üksiku krediidasutisega, milles on summad hoiul.

Hoiuarvete abiraamatu vorm võib olla järgmine:

A e g	S I S U	L ä b i k ä i k		S A L D O
		Debet	Kredit	

Abiraamatu asemel võib kasutada vastavate krediitasutiste poolt väljaantavaid jooksva arve raamatuid. Viimasel juhul tuleb pidada posti jooksva arve alal eraldi abiraamat.

§ 22.

Väärtpaberid.

1. Arvete seisuga p. 3 lit. a all näidatakse väärtpaberid, mis nähtud ette Krediitasutiste seaduse § 9 p. 7.

Praegusel ajal on ringkäigus järgmised riigi, ja riigi poolt garanteeritud väärtpaberid:

1) riigi väärtpaberid:

a) Eesti Vabariigi 1927. a. 7% välislaenu obligatsioonid nom. \$ 500 ja 1000 ning £ 100, 500 ja 1000 .

b) Riigikassa pantkirjad võõrandatud maade eest tasu maksmiseks seeria A, B, C (55 a.) 2,66%.

c) Majandusministeeriumi Rahandusosakonna pantkirjad:

seeria D (20 a.) 2,66%
 „ E (20 a.) 2,66%
 „ F (9 a.) 2,66%

2) riigi poolt garanteeritud väärtpaberid:

a) Pikalaenu Panga pantkirjad:

seeria E 7 % kustub 1. VII 1967
 „ R 4¹/₂% „ 1. I 1937
 „ T 7 % „ 1. VII 1967

b) Eesti Maapanga pantkirjad:

I seeria 6%
 II „ 6%
 III „ 6%
 IV „ 4%
 V „ 6%
 VI „ 8%

c) 4% asunduskapitali võlakirjad.

2. Arveteseisu p. 3 lit. b all näidatakse väärtpaberid, mis nähtud ette Krediitasutiste seaduse § 9 p. 8.

Siia hulka arvatakse ka ühistegeliste krediidasutiste osad teistes asutistes.

Ühistegelistel krediitasutistel väärtpaberite abiraamatus sisemaa eraväärt-paberite osas tuleb avada arved osadele teistes asutistes, kusjuures tuleb pidada-iga asutisele eriarve, näit. osamaks „Eesti Rahvapangas“, osamaks „Põllumeeste Keskpangas“ jne.

3. Arveteseisu p. 3 lit. c all näidatakse väärtpaberid, mida krediidi-asutis oli sunnitud omandama laenude kindlustuste realiseerimisel, nagu hüpo-teek-obligatsioonid (Krediitasutiste seaduse § 13), panga enese aktsiad (Krediit-asutiste seaduse § 14), samuti ka väärtpaberid, mis on omandatud varemalt, kuid ei vasta Krediitasutiste seaduse nõuetele.

4. Väärtpaberite arvestamiseks peetakse abiraamat, mis jaotatud 3 ossa :
 a) riigi ja riigi poolt garanteeritud väärtpaberid, b) sisemaa eraväärtpaberid ja
 c) Krediitasutiste seaduse mittevastavad väärtpaberid. Arvestamine peab sündi-ma sarnaselt, et igal ajal on võimalik näha iga üksiku väärtpaberi liigi seisu. Pearaamatus võib avada üks „väärtpaberite arve“.

Väärtpaberite raamatu vorm võib olla järgmine:

(väärtpaberi nimetus)

Sissetulek					A e g	S I S U	Väljaminek				
Nom.	Kurss	Kursi	Ku- pon- gid	Kokku			Nom.	Kurss	Kursi	Kup.	Kokku
		väärt.					väärt.				

või

(väärtpaberi nimetus)

A e g	S I S U	Kurs	Sissetulek				Väljaminek				Saldo							
			Nom.	Kursi v.	Kupong.	Kokku	Nom.	Kursi v.	Kupong.	Kokku	Nom.	Kursi v.	Kupong.	Kokku				

Tulud kupongidest arvestatakse väärtpaberite arve kaudu. Aasta lõpul kantakse: a) tulud kupongidelt „saadud protsentide, komisjoni ja porto arvele“; b) kursikasud „mitmesuguste tulude arvele“, ja c) kursikahjud „mitmesuguste kulude arvele“.

Jooksvate kupongide väärtus aasta lõpul näidatakse „väärtpaberite arvel“.

§ 23.

Väärtused.

1. Arveteseisu p. 4 lit. a all näidatakse välisraha. Välisrahaks loetakse kõik välismaksuvahendid, kuivõrt need kannavad vastaval maal raha iseloomu. Siia hulka arvatakse ka metallraha, kui need liiguvad vastaval maal sundusliku maksuvahendina. Kuldmündid, nagu end. Vene kuldrahad ja muud maksuvahenditena mittetarvitatavad kuldrahad näidatakse arveteseisu p. 4 lit. c all. Välisvaluuta alal peetakse „välisvaluuta raamat“, milles arvestatakse kõik välisraha ostud ja müügid tegeliku kursi väärtusega. Raamat tuleb pidada sarnaselt, et igal ajal on võimalik näha iga üksiku välisraha sordi seisu. Pearaamatus tuleb avada „välisraha arve“.

1. Välisraha ja väärtmetallide liikumise kohta on maksvad järgmisel seadused ja määrused:

1) Riigikogu poolt 18. nov. 1931. a. vastu võetud välismaksuvahendite ja väärtmetallide liikumise korraldamise seadus. (R. R. 95 — 1931).

2) Riigikogu poolt 19. det. 1931. vastu võetud välismaksuvahendite liikumise seadus. (R. T. 112 — 1931).

3) Riigikogu poolt 20. jaan. 1932. vastu võetud sisemaksuvahendite liikumise korraldamise seadus. (R. T. 6 — 1932).

2. Välisvaluuta raamatut võib pidada alljärgnevate vormide järgi:

Sissetulek						A e g	S i s u	Väljaminek							
Inglise £	Saksa Rm.	Soome Mk.	Läti Ls	Leedu Lit	j.n.e.			Kurs	Kr.	Inglise £	Saksa Rm.	Soome Mk.	Läti Ls.	j.n.e.	Kurs

A e g	Inglise £		Saksa Rm.		Soome Mk.		Läti Ls		j.n.e.	Kurs	Kr.	
	Dt	Kt	Dt	Kt	Dt	Kt	Dt	Kt			Dt	Kt

Kui välisvaluuta raamatut peetakse kaartidel, siis määratakse iga välisvaluuta sordile erikaart alljärgneva vormi järgi:

.....(välisvaluuta nimetus.....)

A e g	S i s u	Välisvaluutas			Kurs	Kr.		
		Dt	Kt	S-do		Dt	Kt	S-do

2. Arveteseisu p. 4 lit. b all näidatakse sise- ja välismaa tsekid ning maksukäskud, mis on vastu võetud krediidasutise poolt. PEARAAMATUS AVATAKSE tsekkide ja maksukäskude arvestamiseks „tsekkide ja maksukäskude arve“.

Peale selle peetakse tsekkide ja maksukäskude arvestamiseks „tsekkide ja maksukäskude raamat“.

Tsekkisid võib võtta vastu päeva jooksul ka kassasse, kusjuures aga need tulevad päeva lõpul eraldada kassa saldo hulgast, kandes need kas arvekoja, tsekimaksja või tsekkide ja maksukäskude arvele.

Tsekkide ja maksukäskude raamatut võib pidada analoogiliselt välisvaluuta raamatule, mille vormid toodud sel. 2. § 4. p. 1. juures,

3. Arvete seisu p. 4 lit. c all näidatakse kuld. Siia kuuluvad ka sarnased kuldmündid, mis ei ole maksvad rahana. PEARAAMATUS AVATAKSE „kulla arve“. Peale selle peetakse „kulla arveraamat“, milles arvestatakse kõik kulla sissetulekud ja väljaminekud brutokaaluga, näidatakse proov ja puhaskulla kaal ja väärtus tegeliku ostu-müügihindadega. Kuldmüntisid võib arvestada ka ainult puhaskulla kaaluga, kui see on nendel tähendatud.

Tegevusaasta lõpul näidatakse kuld äriseisu tegeliku ostuhinnaga või börsiostjate hinnaga kui see on madalam ostuhinnast.

Kulla arveraamatut võib pidada alljärgnevate vormide järgi:

Sissetulek					A e g	S i s u	Väljaminek				
Kaal			Väärtus				Kaal			Väärtus	
Brutto	Proov	Netto	Hind	Ostu summ.			Brutto	Proov	Netto	Hind	Müügi summ.

Aeg	S i s u	K a a l							Väärtus				
		Brutto			Proov	Netto			Hind	Debet	Kredit	Saldo	
		Sissetul.	Väljam.	Saldo		Sissetul.	Väljam.	Saldo					

§ 24.

Diskonteeritud vekslid.

1. Diskonteeritud vekslitele avatakse pearaamatus „diskonteeritud sisemaa vekslite arve“ ja „diskonteeritud välismaa vekslite arve“. Diskonteeritud vekslite portfell tuleb korraldada eraldi sise- ja välismaa vekslitele ja arvete seisus tulevad nad näidata eraldi, eraldades Kreditaasutiste seaduse nõuetele mittevastavad vekslid.

Sisemaa veksliteks loetakse kõik vekslid maksukohaga sisemaal, kuigi nende summa on kirjutatud välisvaluutas. Välismaa vekslid on vekslid, milliste maksukoht välismaal, kuigi nende summa on kirjutatud eesti valuutas.

2. Diskonteeritud vekslite arvestamine tuleb korraldada sarnaselt, et oleks võimalik igal ajal näha sise- ja välismaa vekslite seisu: a) portfellis, b) teistes krediidasutistes laetude kindlustuseks, c) rediskonteeritud, d) notari käes protestimiseks, e) korrespondentide käes sissenõudmisel.

3. Protestitud vekslid tulevad hiljemalt kuu viimasel päeval kanda üle diskonteeritud vekslite arvelt protestitud vekslite arvele.

4. Diskonteeritud sise- kui ka välismaa vekslitele peetakse järgmised raamatud: 1) register, milles registreeritakse kõik diskonteeritud vekslite rekvisiidid, 2) raamat vekslitele, mis võla kindlustuseks teistes krediidasutistes sarnaselt, et oleks igal ajal näha kui suure summa eest ja missugustes krediidasutistes vekslid asuvad, 3) rediskonteeritud vekslitele samuti nagu eelmine, 4) raamat vekslitele, mis antud notarile protestimiseks ja peetakse sarnaselt, et oleks näha igal ajal kui suure summa eest on vekslid notari käes, 5) raamat vekslitele korrespondentide käes, mis peetakse sarnaselt, et oleks näha vahekord iga üksiku korrespondendiga, 6) obligo, mis peetakse vähemalt diskontokrediidi kasutajale, kellele avatud krediit ja 7) tähtpäevade raamat, mida peetakse sarnaselt, et oleks võimalik jälgida iga vekslit tasumise tähtaega ja milles märgitakse vähemalt vekslit nr., vekslit väljaandja nimi ja summa; sise- ja välismaa diskonteeritud vekslite kohta võib pidada ühist tähtpäevade raamatut.

1. Obligo tuleb pidada vähemalt vekslit väljaandjale ja diskonteerijale. On tarvilik, et obligo kaart annaks pildi iga üksiku panga kliendile avatud krediidi kasutamise üle. Neil arvetel, kus vekslit väljaandja või diskonteerija lahtrid ei näita krediidi kasutamise seisu, on soovitatav pidada veel eraldi obligo lahter krediidi kasutamise kohta.

2. Diskonteeritud vekslite alal peetavate raamatute vormid võivad olla järgmised:

1) register

Sissetulek								Väljaminek			Märkused		
Aeg	Veksli järjekorra nr.	Veksli väljajaandja	Girandid	Maksukoht	Tähtpäev	Summa		Märkus veksliväljam. kohta	Aeg	Nr.		Summa	Saldo
						Välisval	Kr.						

2) raamat vekslitele millised deponeeritud teistesse krediitasutistesse
 .....(krediitasutise nimetus.....)

Saadetud			Märkus tagasi saamise kohta	Tagasi saadud			Saldo
Aeg	Nr.	Summa		Aeg	Nr.	Summa	

Selles raamatus on avatud eriarve igale krediitasutisele kellele vekslid deponeeritud.

3) rediskonteeritud vekslitele võib pidada samasugune raamat nagu eelminegi.

4) raamat notari käes olevatele vekslitele

Saadetud				Märkus tagasi saatmise üle	Tagasi saadud			
Aeg	Veksli nr.	Summa	Allkiri vastuvõtmise üle		Aeg	Veksli nr.	Summa	Kas tasutult või protestitult

5) inkassoks saadetud vekslite raamat, milles avatud eraldi arve igale korrespondendile, on analoogiline p. 2. toodud raamatule vekslitele, millised deponeeritud teistesse krediitasutistesse.

6) obligo alal on soovitatav pidada kartoteek, kus peetakse kaart igale isikule, kellel on avatud diskonto krediit. Kuna praeguses panga tegevuses tuleb ette juhuseid, millistele tuleb vaadata kui erakorralistele, et diskonteeritakse ka finantsveksleid, millede järgi saavad raha veksliväljaandjad, siis võiks olla obligo kaardi vorm järgmine:

Avatud krediit Kr. ....

(krediidi kasutaja nimi)

Aeg	Veksli nr.	Veksli väljaandja	Girandid	Veksli tähtpäev	Millaal õiendatud	Kasutatud krediit			Kohustused väljaspool avatud krediiti						Märkused				
						Debet	Kredit	Saldo	Veksli väljandjana			Girandina							
									Deb.	Kred.	Saldo	Deb.	Kred.	Saldo					

7) Tähtpäevade jälgimiseks on otstarbekohasem tarvitada kaarte, kus juures igale kuupäevale tuleb võtta tarvitusele eri kaart.

(kuupäev, kuu ja aasta)

Veksli nr. nr.	Veksli väljaandja	Maksu koht	S u m m a		Märkused
			Välisvalutas	Kr.	

5. Diskonteeritud sise- kui ka välismaa vekslite kohta, mis ei vasta Krediitasutiste seaduse nõuetele, tuleb koostada iga kuu lõpul nimekirjad.

§ 25.

Diskonteeritud jooksvad kupongid ja kustutusele määratud protsentpaberid.

Arveteiseisu p. 6 all näidatakse diskonteeritud väärtpaberite jooksvad kupongid ja tiražeeritud protsentpaberid, mille väljalunastamise tähtpäev ei ole jõudnud kätte. Peeraamatus avatakse nende arvestamiseks „diskonteeritud jooksvate kupongide ja kustutusele määratud protsentpaberite arve“. Peetakse abiraamat, milles arvestatakse jooksvate kupongide ja protsentpaberite sissetulek ja väljaminek nende nimesväärtusega sarnaselt, et igal ajal oleks võimalik näha nende seis.

Tähtajalised laenud.

1. Tähtajalisteks laenudeks loetakse sarnased, mis antakse tähtajaga mitte üle ühe aasta võlakohustuste või solovekslite vastu Krediidatutiste seaduse § 9 p. 2 loetletud kindlustustel.

2. Arveteseisu p. 7 lit. a all näidatakse laenud, mis antud:

a) kulla kindlustusel mitte üle 95% börsihinnast, kindlustuseks võib olla kuld kangides ja end. Vene kuldraha; samuti võib vastu võtta kullast teoseid kui need ei ole ühendatud muude lisandustega, nagu kalliskivid, email ilustused j.n.e.; maksvat välisriikide kuldraha võib vastu võtta kui sularahas tehtud sisemaksu, pidades silmas Välismaksuvahendite kohta maksvaid seadusi ja määrusi; kindlustuseks antud kuld peab olema proovitud ja kindlaks tehtud puhaskulla kaal; kindlustuseks võetud kuldmüntide väärtust võib arvestada neil tähendatud puhaskulla kaalu järgi;

b) vekslite kindlustusel, kui nende järgi vastutavad vähemalt kaks maksujõulist isikut; kindlustuseks vastuvõetavate vekslite tähtaegu võib tähendada igasugusel veksliseaduses ettenähtud kujul; kindlustuseks võib võtta ka vekseid, mis varustatud käenduspealkirjadega; kindlustusvekslite tähtajad ei või olla üle ühe aasta, arvates vekslite vastuvõtmise päevast; solovekseid ei loeta kindlustuseks; abikaasade pealkirjadega vekseid, kui naisel ei ole era vara, ei saa lugeda kahe maksujõulise isiku pealkirjadega veksliteks; täisühingu vekseid, mis varustatud ka täisühinglase pealkirjaga, samuti ka usaldusühingu vekseid, mis varustatud täisosaniku pealkirjaga, ei saa võtta vastu kindlustuseks;

c) börsil koteeritavate riigi ja riigi poolt garanteeritud ning omavalituste protsentpaberite kindlustusel mitte üle 90% nende börsihinnast, kusjuures aluseks võetakse börsi „ostjate“ hind viimase börsi kursi noteeringu järgi;

d) sisemaa börsidel koteeritavate eraseltside aktsiate, osatähtede ja võla- või pantkirjade kindlustusel mitte üle 75% nende börsihinnast, kusjuures on maksvad käesoleva punkti lit. c nõuded;

e) kaossamente ning teisi kaubaveotunnistusi ja kaubaladude hoiutunnistuste kindlustusel, mis antud välja Kaub.-seaduse § 785 (SK XI k. 2. j.) korras, mitte üle 75% kauba turuhinnast; neile dokumentidele peavad olema juurde lisatud originaalfaktuurad, millest täpselt näha kauba hulka ja kvaliteeti, mille järgi on võimalik hinnata kaupa; kaubad tulevad hinnata faktuurajärgi ja kui võimalik ladudes kohapeal panga juhatuse või viimase poolt volitatud asjatundjate poolt;

f) kaupade kindlustusel mitte üle 75% nende turuhinnast; kaupadeks loetakse likviidseid varasid, milliseid võimalik regulaarselt realiseerida turu- või börsihinna alusel; panditud kaubad hoitakse krediidiasutise ladudes või kolmandate isikute käes, kes seisavad Majandusministri poolt kinnitatud nimekirjas; kaubad tulevad hinnata ja kindlustada tuleõnnetuse vastu; hindamise akt, milles tähendatud kauba hulka, hinnad ja väärtus ning tulekindlustuse poliis tulevad hoida krediidiasutises pantimise avaldise juures;

g) teiste krediidiasutiste poolt väljaantud garantiikirjade kindlustusel;

h) tähtajaliste hoiusummade hoiutähtede ja jooksvail arveil suletud summade kindlustusel, kusjuures tähtajaliste hoiusummade hoiutähted peavad olema üle antud pangale vastavate pealkirjadega nende omanikkude

poolt; summade sulgemise kohta jooksvatel arvetel tuleb teha vastav krediidasutise juhatuse otsus jooksva arve omaniku sellekohase kirjaliku avalduse põhjal;

i) ühistegelikkude krediidasutiste poolt võlakohustuste vastu vastutusvõimeliste käemeeste ja vallasvara kindlustusel.

3. Arvete seisu p. 7 lit. b all näidatakse laenud, mis antud kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonide kindlustusel, kui selle obligatsiooni eel ei ole kinnisvarale kinnistatud eesõigustatud nõudeid enam kui kaks kolmandikku kinnisvara väärtusest panga hindamise järgi, või kui nende eesõigustatud nõuete summa ei ületa $\frac{1}{5}$ panga põhi- ja tagavarakapitalist. Enne laenu väljaandmist tuleb kinnisvara hinnata panga juhatuse või tema poolt volitatud asjatundja poolt. Kinnisvarade ja laevade kohta tuleb nõutada tulekindlustuste poliisid ja väljavõtted kinnistusraamatust, kinnisvara või laeva võlakoormatuse üle.

4. Arvete seisu p. 7 lit. c all näidatakse laenud, mis antud linnapankade poolt linnavalitsustele Krediidiasutiste seaduse § 46 alusel.

5. Arvete seisu p. 7 lit. d all näidatakse laenud, millised ise või milliste kindlustused ei vasta Krediidiasutiste seaduse nõuetele ja millised laenud kuuluvad likvideerimisele Krediidiasutiste seaduse elluviimise seaduse §§ 4 ja 7 ette nähtud korras.

6. Kindlustuste arvestamiseks peetakse kindlustuste raamat, milles avatud eraldi arved igale kliendile, milles tähendatakse ära kliendile avatud krediitide määrad üksikute laenude liikide järgi ning arvestatakse kõik pangale antud kindlustuste sarnaselt, et igal ajal oleks näha üksikute kindlustuste seis ja nende väärtus vastavalt Krediidiasutiste seaduse nõuetele. Panditavaid kindlustusi pank võtab vastu vastava avaldise juures. Avaldis ja ärakiri pandi tunnistusest hoitakse laenulepingu juures. Kindlustuste edasipantimise kohta tehakse vastav märkus kindlustuste raamatusse. Laenude kindlustuseks panditud vekslitele peetakse samasugused raamatud kui diskonteeritud vekslitele (§ 24 p. 4), arvatud välja obligo.

Suurema kindlustuste arvu ja suuremate läbikäikude juures võib arvestada kindlustuste raamatus saadud ja väljaantud kindlustused kogusummas, kuid siis tuleb pidada neile kindlustustele vastavate liikide järgi eraldi abiraamatud:

a) panditud vekslitele raamat obligo eeskujul, milles igale deebitorile avatud eraldi arve;

b) panditud väärtpaberitele raamat, milles igale deebitorile avatud eraldi arve. Raamatus näidatakse panditud väärtpaberi nominaalväärtus, kursiväärtus, pandiväärtus krediidasutise hindamisel ja pandi asukoht;

c) panditud kaupadele raamat eraldi igale deebitorile, milles avatud eraldi arve iga kauba sordile. Raamatus arvestatakse panditud kaupade hulk ja selle liikumine ning märgitakse nende üksuste turuhind;

d) panditud obligatsioonidele, konossamentidele, teiste kaubaveo- ja hoiutunnistustele abiraamatud, milles avatud eraldi arved igale deebitorile ning arvestatakse pantide nominaal-, hinde- ja kindlustusväärtused. Tähendatud pantisid võib arvestada ka ühises abiraamatus.

Üldise kindlustuste raamatu asemel võib arvestada kindlustusi ka iga laenu arve juures vastavas reskontros; kui aga kindlustused on ühised mitme laenuliigi kohta, siis tuleb iga laenu arve juures ära tähendada, missugune osa ühisest kindlustusest on ühe või teise laenuliigi kindlustuseks.

Kindlustuste raamatus arvestatakse kindlustused kronoloogiliselt. Tarviduse korral võib arvestada kindlustusi süstemaatiliselt laiendades selleks raamatut sarnaselt et iga kindlustuse liigile nagu vekslid, obligatsioonid jne. oleks eraldi arvestamine.

2. Suurema kindlustuste arvu ja läbikäikude juures tuleb kindlustuste raamatus arvestada saadud kindlustused kogusummas ja iga kindlustuse liigi all pidada abiraamatuid. Sarnasel korral tuleb pidada eraldi arvestamine väljaantud kindlustustele ja p. 1 ettenähtud raamatu vorm võib olla järgmine:

Sissetulek					Väljaminek					Märkused	Nagu eelpool p. 1.
Pandi vastuvõtmise aeg	Nimetus	Kindlustuse			Millal edasipanditud	Aeg	Nimetus	Kindlustuse			
		Nominaal hind	Hinnatud väärtus	Pandi vastu avatud krediit				Nominaal hind	Hinnatud väärtus	Pandi vastu avatud krediit	

Iga kindlustuse liigi alal tuleb pidada eraldi abiraamatuid:

- 1) panditud vekslitele peetakse samasugused raamatud kui diskonteeritud vekslitele (§ 24 p. 4) ja peale selle kartoteek pantijate järgi.
- 2) panditud väärtpaberitele peetakse raamat mille vorm võib olla alljärgnev ja milles igale debitorile avatud eraldi arve.

Sissetulek						Väljaminek							
Aeg	Väärtpaberi nimetus	Väärtus			Pandi asukoht	Märkus pandi tagasiantamise kohta	Märkused	Aeg	Väärtpaberi nimetus	Väärtus			Märkused
		Nominaal	Hinnatud	Kindlustus						Nominaal	Hinnatud	Kindlustus	

- 3) panditud kullale peetakse raamat alljärgneva vormi järgi, milles avatud igale debitorile eraldi arve.

Sissetulek						Väljaminek						
Aeg	Kulla kaal		Kulla väärtus		Pandi asukoht	Märkused	Aeg	Kullakaal		Kulla väärtus		Märkused
	Brutto	Netto	Hinnatud	Kindlustus				Brutto	Netto	Hinnatud	Kindlustus	

4) panditud kaupadele võib pidada raamat järgneva vormi järgi igale debitorile eraldi, milles avatud arved igale kauba sordile.

Kauba nimetus..... Asukoht.....

Aeg	Sissetulek			Väljaminek			Saldo			Märkused
	Hulk	Turuvaartus	Kindlustusväärtus	Hulk	Turuvaartus	Kindlustusväärtus	Hulk	Turuvaartus	Kindlustusväärtus	

5) panditud obligatsioonidele, konossamentidele, teistele kaubaveo ja hoiutunnistustele ning teiste krediitasutiste garantiikirjadele võib pidada ühist raamatut alljärgneva vormi järgi, milles avatud eraldi arve igale debitorile.

Sissetulek						Märkus dokumendi väljamineku kohta	Märkused
Aeg	Dokumendi nimetus	Dokumendi väärtus			Asukoht		
		Nominal	Hinnatud	Kindlustus			

7. Tähtajaliste laenude alal peetakse järgmised raamatud: 1) reskontro, milles igale laenajale avatud eri arve, mis peetakse sarnaselt, et igal ajal oleks näha võla suurus; reskontros arved on liigitatud vastavalt käesoleva § p.p. 2, 3, 4 ja 5; 2) tähtpäevade raamat, mis võib olla ka ühine diskonteeritud vekslitega. Pearaamatus avatakse üldine arve „tähtajalised laenud“.

Arvete liigitamiseks vastavalt arveteseisule sarnaselt, et iga liik laenusid oleks peetud reskontros eraldi, on soovitatav jagada reskontrot nelja osasse, märkides reskontro esimesel lehel vastavad lehekülje numbrid. Suuremates pankades on soovitatav pidada eri reskontrod.

§ 27.

Riiklikud laenud.

1. Arvete seisuga p. 8 all näidatakse laenud, mis antud välja Krediiduasutiste seaduse § 69 p. 5 alusel, kusjuures näidatakse kõik laenud liigitatult. Abiraamatud tulevad laenu liikide järgi korraldada sarnaselt, et oleks näha vahet iga üksiku kliendiga.

2. Arvete seisuga p. 8 lit. e all näidatakse laenud, mis ei ole kooskõlas Krediiduasutiste seaduse nõuetega.

§ 28.

Kontokorrent laenud.

1. Kontokorrent laenude all tulevad mõista vastava lepingu alusel avatud tähtajata krediidid kontokorrent arvete kujul, ülesütlemise õigusega hiljemalt ühe kuu jooksul kindlustuste vastu, mis loetletud Krediiduasutiste seaduse § 9 p. 2.

2. Arveteseisuga p. 9 lit. a all näidatakse laenud, mis on antud väärt-paberite kindlustusel, kusjuures on maksvad § 26 p. 2 eeskirjad.

Riigi- ja riigi poolt garanteeritud väärt-paberid vaata seletus § 22 p. 1. juurde.

3. Arveteseisuga p. 9 lit. b all näidatakse laenud, mis antud kulla, vekslite, tähtajaliste äri- ja kohustuste, kaupade ning kaubaveo- ja hoiudokumentide ning teiste krediidiasutiste garantiikirjade kindlustusel, kusjuures on maksvad § 26 p. 2 eeskirjad.

4. Arveteseisuga p. 9 lit. c all näidatakse laenud, mis antud kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonide kindlustusel, kusjuures on maksvad § 26 p. 3 eeskirjad.

5. Arveteseisuga p. 9 lit. d all näidatakse laenud, millised ise või milliste kindlustused ei vasta Krediiduasutiste seaduse nõuetele ja millised laenud kuuluvad likvideerimisele Krediiduasutiste seaduse elluviimise seaduse §§ 4 ja 7 korras.

6. Kindlustused arvestatakse raamatus, mis nähtud ette § 26 p. 6.

Pantide arvestamise kohta vaata seletus § 26 p. 6 juure.

7. Kontokorrent laenude alal peetakse abiraamatut laenu liikide järgi, milles igale kliendile avatud eriarve; välisrahas sõlmitud tehingute sissekandmisel arvestatakse need pävakursiga.

1. Arvete liigituse kohta vaata seletus § 26 p. 7 juure.

2. Kontokorrent reskontrot võib pidada ka alljärgnevate vormide järgi ühekülgsena.

Aeg	S i s u	Läbikäigud		Saldo		Tähtpäev	Päevade arv	% N N	
		Debt	Kred.	Debt.	Kred.			Debt.	Kred.

või

Aeg	S i s u	Läbikäigud		D/K	Saldo	Tähtpäev	Päevade arv	% N N	
		Debt.	Kredt					Debt.	Kred.

3. Portot kontokorrentarvetelt on lubatud võtta igalt operatsioonilt, mille kohta saadetud kliendile kiri, arvatud välja inkasso, krediitkirjad ja akkreditiiivid — 15 senti ja arve väljavõttelt — 50 senti (Majanduseministri määrus 29. jaan. 1932. Nr. 3256/J. R. T. 9 — 1932.)

§ 29.

Korrespondendid.

1. Arveteseisus näidatakse eraldi sise- ja väiskorrespondentide arvete deebet saldod, liigitatult „Loro“ ja „Nostro“ arved eraldi.

2. Pearaamatus tuleb pidada eraldi sisemaa korrespondentide „Loro“ ja „Nostro“ ning välismaa korrespondentide „Loro“ ja „Nostro“ arved.

3. Abiraamatud peetakse igale korrespondentide liigile eraldi sarnaselt, et igal ajal oleks näha vahakord iga üksiku korrespondendiga.

Välisvaluutas peetavate arvete juures tulevad tehingud arvestada välisvaluutas ja vastava kursiga eesti valuutas .

4. Väljakirjutused võrreldakse iga perioodi lõpul raamatu saldodega. Lahkuminekute puhul seletatakse vahed väljakirjutustel või abiraamatus kirjalikult.

1. Väljakirjutuseks loetakse Nostro korrespondentidelt saadavad arvete väljakirjutused arvetest.

2. Korrespondent arvetelt võib võtta portot igalt operatsioonilt, mille kohta saadetud kliendile kiri, välja arvatud inkasso, krediitkirjad ja akkrediitivid — 15 senti ja arve väljavõttelt — 50 senti. (Majandusmin. määruss 29.I.32 nr. 3256/J R. T. 9 — 1932).

§ 30.

Garantii deebitorid.

1. Garantii deebitoride all tulevad mõista isikud, kellele on vastava kirjaliku avaldise põhjal antud laenu garantiikirjade näol vastavate kindlustuste vastu, mis loetletud Krediitasutiste seaduse § 9 p. 2. Garantii kirjade tähtpäev, arvates selle väljaandmise päevast, ei tohi ületada üht aastat. Garantii kirjade tähtpäevaks, milliste järgi on võimaldatud esineda nõudmisega veel kolme päeva jooksul peale garantiikirjas tähendatud tähtpäeva, loetakse kolmas päev, arvates garantiikirjas tähendatud tähtpäevast.

Peale krediitasutuste seaduse § 9 p. 2 loetletud kindlustuste vastu on garantiikirjade andimine lubatud sama seaduse § 9 p. 4 järele ka sularahas tehtud sissemaksude kindlustusel, kusjuures peab olema kirjalik avaldus sularaha sissemaksja arve omanikult või selle volinikult. Avalduses tuleb täpselt märkida misuguste garantiid eest surarahas sissemaks vastutab ja et pangal on õigus garantiid väljamaksu korral sissemaksu kohe kanda garantiid katteks. Garantii kindlustuseks sularahas sissemaksu võib arvestada tähtajalisel hoiuarvel, jooksva arvel ja k./k. arvete kredit saldona või üleminevate summade arvel, kusjuures tuleb teha arve märkus, et see arve on suletud väljamakseteks garantiid kindlustuse tõttu.

Arve osalise sulgemise korral on soovitatav juba vastav summa garantiid kindlustuseks eraldada eriarvele.

2. Arveteseisu p. 11 lit. a all näidatakse garantiilaenuid, mis antud kulla, vekslite, tähtajaliste äriliste kohustuste, väärtpaperite, kaupade ning kaubaveo- ja hoiudokumentide ning teiste krediidasutiste garantiid kirjade kindlustusel, kusjuures on maksvad § 26 p. 2 eeskirjad.

Arveteseisu p. 11. lit. a all näidatakse ka garantiilaenuid mis on antud sularahas tehtud sissemaksude kindlustusel.

3. Arveteseisu p. 11 lit. b all näidatakse garantiilaenuid, mis antud kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonide kindlustusel, kusjuures on maksvad § 26 p. 3 eeskirjad.

4. Arveteseisu p. 11 lit. c all näidatakse laenud, millised ise või milliste kindlustused ei vasta Krediitasutiste seaduse nõuetele ja millised laenud kuuluvad likvideerimisele Krediitasutiste seaduse elluviimise seaduse §§ 4 ja 7 ettenähtud korras.

5. Garantii deebitoridele peetakse abiraamat, milles avatakse igale deebitorile eraldi arve, millise saldo näitab igal ajal kui suure summa eest garantiikirju on antud sellele kliendile.

Garantii deebitorite reskontro võib olla äjrgmise vormi järgi.

.....(deebitori nimi ja adress).....

D E B E T							Märkus välja- mineku kohta	K R E D I T		
Aeg	Nr.	Kelle eest välja antud	Kellele antud (kreditor)	Summa				Aeg	Nr.	Summa
				Välis- raha	Kurss	Kr thp				

6. Kindlustused arvestatakse raamatus, mis nähtud ette § 26 p. 6.

§ 31.

Mitmesugused deebitorid.

1. Mitmesuguste deebitoride all tuleb mõista isikud, kellel on aktspteeritud vekslid, antud vastutuspealkirja vekslitele ja akkreditiive kindlustuste vastu, mis nähtud ette Kred. sead. § 9 p. 2. Kõik muud deebitorid, mis on tekkinud erakorralistest operatsioonidest, nagu varade müügist, kindlustuste realiseerimisel j.n.e., arvestatakse eraldi arve kaudu ja näidatakse arvete seisus muude aktivate all.

2. Arveteseisu p. 12 lit. a all näidatakse laenud, mis antud § 26 p. 2 ettenähtud kindlustuste vastu samas loetletud eeskirjade kohaselt.

3. Arveteseisu p. 12 lit. b all näidatakse laenud, mis antud kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonide kindlustusel, kusjuures on maksvad § 26 p. 3 eeskirjad.

4. Arveteseisu p. 12 lit. c all näidatakse laenud, millised ise või milliste kindlustused ei vasta Krediitasutiste seaduse nõuetele ja millised laenud kuuluvad likvideerimisele Krediitasutiste seaduse elluviimise seaduse §§ 4 ja 7 ette nähtud korras.

5. Mitmesugustele deebitoridele peetakse abiraamat, mis on jaotatud arveteseisu aktiva p. 12 tähendatud laenude liikide järgi, ja milles avatakse iga deebitorile eraldi arve, millise saldo näitab igal ajal kui suure summa see isik võlgneb.

6. Kindlustused arvestatakse raamatus, mis nähtud ette § 26 p. 6.

§ 32.

Vallasvara.

1. Vallasvara näidatakse arvete seisu p. 13 all tema algväärtuses.
2. Vallasvara arvestatakse vallasvara raamatus sarnaselt, et saaks näha igal ajal vallasvara esialgset väärtust ja amortiseeritud osa. Amortiseeritud osa võib näidata ka protsentides.

1. Vallasvara raamatus võib arvestada ka vallasvara ämortsätsiooni. Sel juhul on soovitatav pidada raamatut alljärgneva vormi järgi:

Ostu aeg	Vallasvara kirjeld.	Ostusumma *	19....a.	19....a.	19.. .a.	19....a.	19....a.	19....a.	19....a	19.. .a.	19. .a.	19....a.	Märkused
			Amortiseeritud	Väljaläänud	Amortiseeritud	Väljaläänud	Amortiseeritud	Väljaläänud					
									jne.	jne.			

Väljamineku lahtrist kantakse läbi vastaval real vallasvara amortiseerimata väärtus vallasvara hävinemise või müügi puhul.

Vallasvara tuleb kanda abiraamatusse ostu hinnaga.

Amortiseeritud osa võib näidata ka protsentides samaselt, et raamatu lõpul jäetakse paar lehekülge igaaastaste amortiseerimise protsentide näitamiseks järgmisel kujul:

Vallasvara amortiseerimine

näit:	1925 aastal	10 ⁰ / ₀
	1926 "	10 ⁰ / ₀
	1927 "	10 ⁰ / ₀
	1933 "	5 ⁰ / ₀

§ 33.

Kinnisvara.

1. Arveteseisu p. 14 lit. a all näidatakse kinnisvara, mis vastab Krediiditasutiste seaduse § 15 nõuetele. Peeraamatus peetakse eraldi arve.

2. Arveteseisu p. 14 lit. b all näidatakse kinnisvara, mis omandatud Krediiditasutiste seaduse § 16 ettenähtud korras.

1. Krediidiasutiste seaduse § 16 ettenähtud korras omandatud kinnisvarad kantakse arvepidamises kinnisvara arvele siis kui kinnisvara müügi toiming on astunud seaduslikkuse jõusse.

2. Krediidiasutiste seaduse § 16 ettenähtud korras omandatud kinnisvarasid tuleb amortiseerida kahel esimesel aastal harilikus korras, kuid peale kahe aasta möödumise juba vähemalt 10% ostuhinnast.

3. Kinnisvarade arvestamiseks peetakse kinnisvarade raamat, milles on avatud igale kinnisvarale eri arve.

Kinnisvara raamatus võib arvestada ka amortisatsioon ja kinnisvara koormamine hüpoteekidega. Sel juhul oleks kinnisvara raamatu vorm järgmine:

(kinnisvara adress ja kinnistu nr.) .....

Väärtus				Amortisatsiooni kapital				Hüpoteegid			Märkused	
Aeg	Kinnisvara kirjeldus ja järgnevate tehingute sisu.	Ostuhind ja väärtuse suurenemine	Väärtuse vähenemised	Aeg	Arvatud kapital	Vähendatud kapitali	Saldo	Aeg	Tehtud hüpoteekide Summa	Kustutatud hüpoteegid		Saldo

Kui kinnisvaradele peetakse raamat selle vormi järele, siis tuleb pidada amortisatsiooni kapitali raamatus ainult kollektiiv arve kinnisvarade amortisatsiooni kapitalile.

§ 34.

Kulud.

1. Arveteseisu p. 15 all näidatakse kulud liigitatult. Kulude alal tuleb pidada pearaamatus eraldi: „valitsemise- ja ärikulude arve“, „makstud protsentide, komisjoni ja porto arve“, „kinnisvarade kasutamise arve“ ja „mitmesuguste kulude arve“.

2. Kulude alal peetakse abiraamatud: 1) valitsemise- ja ärikulude raamat, 2) makstud protsentide ja komisjoni raamat, 3) kinnisvara kasutamise raamat ja 4) mitmesuguste kulude raamat.

Valitsemise- ja ärikulude raamatus arvestatakse kulud liigitatult sarnaselt, et oleks näha järgmised kulud eraldi: 1) tasud juhatusele, 2) tasud nõukogule ja revisjonikomisjonile, 3) esinduse- ja muud valitsemisekulud, 4) tasu ametnikele ja teenijatele, 5) pensionid ja maksud ametnikkude ja teenijate toetuskapitalidesse, 6) muud tasud ametnikele ja teenijatele, 7) raamatud, blanketid ja kirjutustarbed, 8) telefon, telegraaf ja post, 9) kuulutused,

Kinnisvara kasutamise raamatus arvestatakse kulud liigitatult iga kinnisvara kohta eraldi: 1) kinnisvara valitsemine, 2) kütte, valgustus, vesi, 3) jooksev remont, 4) tänavate ja muud korrashoiu kulud, 5) tulekindlustus, 6) hüpoteekide protsendid, 7) amortisatsioon, 8) riigi- ja omavalitsusemaksud ja 9) mitmesugused kulud kinnisvara kasutamise alal.

Kinnisvarade kasutamise alal võib pidada raamatut alljärgneva vormi järgi, kusjuures igale kinnisvarale avatakse eri arve.

(kinnisvara nimetus ja asukoht)

K U L U D										T U L U D				
Kinnisvara valitsemine	Küte, valgustus, vesi	Jooksev remont	Tänavate ja muud korrashoiu kulud	Tulekindlustus	Hüpoteekide 0,00,00	Amortisatsioon	Riigi ja omavalitsuse maksud	Mitmesugused	Kokku	Aeg	Sisu	Üür	Muud	Kokku

Mitmesuguste kulude raamatutes arvestatakse eraldi: 1) mahakirjutused protestitud vekslitelt, 2) mahakirjutused tähtajalistelt laenudelt, 3) mahakirjutused kontokorrent laenudelt, 4) mahakirjutused muudelt aktiiva osadelt, 5) kursikahjud, 6) vallasvara amortisatsioon, 7) annetused heategevaks otstarbeks ja 8) muud mitmesugused kulud.

Mitmesuguste kulude raamatut võib pidada alljärgneva vormi järgi:

Aeg	S i s u	Mahakirjutused				Kursikahjud	Vallasvara amortisatsioon	Annetused heategevaks otstarbeks	Muud mitmesugused kulud	Kokku
		Protestitud vekslitelt	Tähtajalistelt laenudelt	K k. laenudelt	Muudelt aktiiva osadelt					

3. Mahakirjutatud nõudeõiguste alal peetakse eraldi raamat, milles avatakse eraldi arve igale mahakirjutatud summale, debiteerides arvet mahakirjutatud summaga ja krediiteerides kättesaadud ning kustutatud summadega.

Mahakirjutatud nõudeõiguste arvestumise alal peetav raamat peetakse väljaspool üldist arvepidamise süsteemi. Seda raamatut võib pidada alljärgneva vormi järgi:

D E B E T			K R E D I T				
Aeg	Kelle otsuse põhjal ja missuguselt arvelt mahakirjutatud	Summa	Aeg	Sisu	Kustutatud	Tasutud	Kokku

§ 35.

O s a k o n n a d.

Arveteseisu p. 16 aktivas ja p. 12 passivas on määratud krediidiastutistele, kellel on osakonnad. Arveteseisus aktivas tuleb näidata nende osakondade arvete deebet saldode kogusumma, kes on võlgnikud peapanga vastu; passivas tuleb näidata nende osakondade krediid saldode kogusumma, kes on peapanga suhtes kreditorideks.

Pearaamatus peetakse „osakondade arve“.

§ 36.

M u u d a k t i v a d.

1. Muude aktivite all näidatakse kõikide eelpool tähendamata pearaamatu arvete deebet saldod üksikute arvete järgi.

2. Üleminevad summad näidatakse arvete seisus kõikide üksikute arvete deebet saldode summa. Üleminevate summade alal peetakse abiraamat, milles peetakse igale üleminevale summale või isikule eraldi arve. Pearaamatus peetakse eraldi arve „Üleminevad summad“.

3. Arveteseisu p. 17 lit. c all näidatakse protestitud vekslid, mis asuvad krediidiastutise portfellis, samuti ka vekslid, millised asuvad kohtus otsuse tegemiseks või milliste järgi on asutud sissenõudmisele ja on kas volinikkude, kohtupristavite, politsei j.n.e. käes.

4. Protestitud vekslitele peetakse abiraamat, millest oleks näha protestitud vekslite esialgne väärtus ja bilansi väärtus. Eriraamat peetakse veel vekslitele sissenõudmisel, milles on avatud eriarve igale isikule, kellele vekslid on antud sissenõudmisele. Debiteeritakse neid arveid sissenõudmiseks antud vekslite summaga ja krediteeritakse sissenõutud ja krediidiastutise valdamisele saadud summadega.

5. Arveteseisu p. 17 lit. d all näidatud ettemakstud protsendid ja komisjoni võib arvestada kas aasta kestel või aasta lõpul.

§ 37.

Põhikapital.

1. Arveteseisu passivas p. 1 all näitavad kommerts pangad aktsiakapitali, linnapangad — linnavolikogu poolt määratud tegevuskapitali ja ühistegelised krediidasutised osakapitali.

2. Kommerts pangad on kohustatud pidama aktsiate raamatuid vastavalt Aktsiaseltside seaduse § 2166 nõuetele, millistest oleks näha aktsiakapitali sissemaksmine.

3. Ühistegelised krediidasutised on kohustatud pidama osamaksude raamatut, milles avatud eraldi arve igale panga liikmele ja mis näitab iga liikme osamaksu ja lisavastutuse seisu.

§ 38.

Tagavarakapitalid.

1. Arveteseisu passivas p. 2 lit. a all näidatakse seaduses ettenähtud tagavarakapital.

2. Arveteseisu passivas p. 2 lit. b all näidatakse erilised tagavarakapitalid, nagu erifond, mis moodustatud Krediitasutiste seaduse elluviimise seaduse § 8 alusel, delkredere kapital j.n.e.

3. Tagavarakapitalide alal peetakse abiraamat, milles igale kapitalile avatud eriarve.

§ 39.

Erikapitalid.

1. Arvete seisu passivas p. 3 all näidatakse eralisteks ülesanneteks moodustatud kapitalid, nagu pensionikapital, ametnikkude abiandmise kapital j.n.e. Nende kapitalide seis näidatakse arveteseisus eraldi iga kapitali kohta.

2. Erikapitalidele peetakse abiraamat, milles igale kapitalile avatud eriarve.

§ 40.

Amortisatsioonikapital.

Amortisatsioonikapitalile peetakse abiraamat, milles avatud eraldi arved järgmistele amortisatsioonikapitali osadele, mis moodustatud: a) valdasvara, b) Krediitasutiste seaduse § 15 vastavatele kinnisvaradele ja c) Krediitasutiste seaduse § 16 alusel omandatud kinnisvarade amortiseerimisest. Need üksikud osad näidatakse arvete seisu passivas p. 4 vastava lit. all.

§ 41.

Hoiusummad.

1. Arveteseisu passivas p. 5 lit. a all näidatakse tähtajalised summad, mis on antud krediidasutisele hoiule kindla tähtajaga mitte alla 3 kuu. Tähtajaliste hoiusummade all näidatakse ka hoiu- ja laenukassade osanikkude poolt sissemakstud sundhoiused, kui nende summade väljamaksmise tingimustes on ette nähtud tähtaeg üle 3 kuu.

2. Tähtajalistele hoiusummadele peetakse abiraamat, milles avatud igale hoiusummale eriarve, millest näha raha hoiuleandja nimi, hoiusumma suurus, protsendimäär ja tähtaeg. Peale selle märgitakse, kas antud välja hoiutäht või hoiuraamat ja mis nr. all.

3. Arveteseisu passivas p. 5 lit. b all näidatakse jooksvate arvete krediidit saldode kogusumma, kuna jooksvate arvete deebet saldod, kui sarnased peaks tekkima, näidatakse aktivas mitmesuguste aktive all. Jooksvate arvete all näidatakse ka n.n. „hoiukassa arved“.

4. Jooksvatele arvetele peetakse abiraamat, milles avatud eraldi arve igale jooksva arve omanikule, millest näha igal ajal arve seis.

5. Arveteseisu passivas p. 5 lit. c all näidatakse kontokorrent arvete krediidit saldode summa.

§ 42.

Vekslite rediskont.

1. Arveteseisu passivas p. 6 lit. a all näidatakse sisemaal edasi diskonteeritud vekslite summa eraldi Eesti Pangas ning tema osakondades ja teistes krediidasutistes.

2. Arveteseisu passivas p. 6 lit. b all näidatakse välismaal edasi diskonteeritud vekslite summa.

3. Rediskonteeritud vekslite kohta peetakse abiraamat, millest näha, kui suure summa eest ja missuguses krediidasutises vekslid edasi diskonteeritud.

§ 43.

Võlad teistes krediidasutistes.

1. Arveteseisu passivas p. 7 lit. a all näidatakse krediidasutise võlgade seis teistes sisemaa krediidasutistes eraldi aa) Eesti Pangas ja tema osakondades kontokorrent arvel, bb) Pikalaenu Pangas ja cc) teistes sisemaa krediidasutistes.

2. Arveteseisu passivas p. 7 lit. b all näidatakse krediidasutise võlgade seis välismaa krediidasutistes.

3. Võlgade alal teistes krediidasutistes peetakse abiraamat (arvatud välja kontokorrent arve E. Pangas, millele peetakse pearaamatus eraldi arve), millest näha, kui suure summa ja kellele krediidasutis võlgneb.

§ 44.

Riiklikud laenud.

1. Arveteseisu passivas p. 8 all krediidasutised näitavad riiklikkude laenude summa, mida nad on saanud väljaandmiseks eraldi: a) Pikalaenu Pangast, b) teistest krediidasutistest.

2. Riiklikkude laenude alal peetakse abiraamat, millest oleks näha, kellelt ja kui suur summa laenu saadud väljajagamiseks.

§ 45.

Korrespondendid.

Arveteseisu passivas p. 9 all näidatakse korrespondentide arvete krediidit saldod vastavalt § 29 nõuetele.

§ 46.

Väljaantud garantiid.

1. Arveteseisu passivas p. 10 all näidatakse väljaantud garantiide summa.

2. Väljaantud garantiide alal peetakse register, millesse kantakse kõik väljaantud garantiid nr.nr. järjekorras ja milline näitab ka väljaantud ning maksvate garantiide seisu.

Väljaantud garantiide registrit võib pidada alljärgneva vormi järgi:

Väljaantud garantii							Kustunud garantiid			Märkused
Aeg Nr.	Kreditor (kellele väljaan- tud)	Debitor (kelle eest väljaan- tud)	Tähtaeg	Summa		Millaal kus- tunud	Aeg	Nr.	Summa kr.	
				Välis- valuuta	Kr.					

§ 47.

Mitmesugused kreditorid.

1. Mitmesuguste kreditoride all näidatakse arvete seisu passivas p. 11 all eraldi: a) aktseptid ja vastutuspealkirjad, b) akkrediivid.
2. Eelmises punktis nimetatud operatsioonidele peetakse eraldi registrid ja vastavad obligod.

§ 48.

Tulud.

1. Tulude alal tuleb pidada pearaamatus eraldi „saadud protsentide, komisjoni ja porto arve“, „kinnisvarade kasutamise arve“ ja „mitmesuguste tulude arve“.
2. Abiraamatutena peetakse: 1) saadud %/0 raamat, 2) saadud komisjoni raamat, 3) kinnisvarade kasutamise raamat ja 4) mitmesuguste tulude raamat.
3. Saadud %/0 raamatus arvestatakse eraldi: 1) protsendid sisevekslite diskonteerimisest, 2) protsendid välisvekslite diskonteerimisest, 3) protsendid tähtajalistelt laenudelt, 4) protsendid riiklikudelt laenudelt, 5) protsendid kontokorrent laenudelt, 6) protsendid sisemaa korrespondentidelt „Loro“, 7) protsendid sisemaa korrespondentidelt „Nostro“, 8) protsendid välismaa korrespondentidelt „Loro“, 9) protsendid välismaa korrespondentidelt „Nostro“, 10) protsendid hoisummadelt teistes krediidasutistes, 11) protsendid väärtpaperitelt, 12) mitmesugused protsendid.

Saadud %/0 raamatut võib pidada alljärgneva vormi järgi:

Aeg	S i s u	Sisevekslite diskont.	Välisvekslite diskont.	Tähtajalistelt laenuidelt	Riiklikudelt laenuidelt	Konto-korrent laenuidelt	Korrespondentidelt				Hoiumadelt teistes krediit-asutistes	Väärtpaperifelt	Mitmesugused	K o k k u
							Sisemaa		Välismaa					
							Loro	Nostro	Loro	Nostro				

4. Saadud komisjoni raamatus arvestatakse eraldi komisjonid ja porto: 1) inkassolt, 2) garantiidelt ja 3) muudelt operatsioonidelt.

Saadud komisjoni raamatu vorm võib olla alljärgnev:

Aeg	Sisu	Saadud komisjon ja porto			
		Inkassolt	Garantiidelt	Muudelt operatsioonidelt	Kokku

Tarbekorral võib pidada differentseeritud komisjoni ja porto raamatut alljärgneva vormi järgi:

Aeg	S i s u	Saadud komisjon											Kokku		
		Sisemaa inkassolt	Välismaa inkassolt	Maksukäskudel ja transfertidelt	Garantiidelt	Aktseptidelt	Akkreditiividelt	Hoiu operatsioonidelt	Korrespondent arvetelt	Diskontolt	Tähtajalistelt laenuidelt	Konto-korrent laenuidelt		Mitmesugustelt operatsioonidelt	

5. Kinnisvara kasutamise raamatus arvestatakse tulud kinnisvarade kasutamisest eraldi igalt kinnisvaralt: 1) saadud üürid või rent, 2) muud tulud.

Kinnisvarade kasutamise raamatu vorm on toodud § 34 p. 2 all.

6. Mitmesuguste tulude raamatus arvestatakse eraldi: 1) eelmiste aastate kustutuste arvel saadud maksud, 2) kursikasud, 3) tagasisaadud telefoni, telegraafi ja postikulud, 4) tagasisaadud tempelmaks, 5) muud tulud.

Mitmesuguste tulude raamatut võib pidada alljärgneva vormi järgi:

Aeg	S i s u	S A A D U D					
		Eelmiste aastate mahakirj. arve	Kursikasud	Telefoni, telegraafi ja posti kulude arvel tagasi	Tempelmaksu arvel tagasi	Muud tulud	Kokku

§ 49.

Muud passivad.

1. Muude passivate all näidatakse kõikide eelpool nimetatata pearaamatu arvete krediid saldod.
2. Üleminevate summade kohta on maksvad § 36 p. 2 eeskirjad.
3. Arvete seisu p. 14 lit. a bb, cc, dd, ee ja ff all tähendatud kreditoridele tuleb pidada pearaamatus eriarved ja neile vastavad abiraamatud.
4. Arvete seisu p. 14 lit. b ja c all näidatud arvetele tuleb pidada pearaamatus eraldi arved.

§ 50.

Statistilised andmed.

1. Peale arvete seisu vormis tähendatud andmete tulevad esitada arvete seisu vormi teisel küljel tähendatud statistilised andmed.

2. Andmed nõuetavate kassareservide kohta esitatakse vormi p. 1 ettenähtud kujul. Kui aga krediidasutise kohustuste kogusumma ületab 10 korda panga põhi- ja tagavarakapitali, siis tuleb näidata p. 1 all järgmiselt arvatud kassareservide alammäär:

- a) 4% tähtjalistest hoiusummadest . . . . . Kr. ....
- b) 12% jooksvatest arvetest ja kontokorrent arvete krediid saldodest . . . . . „ .....
- c) 12% passiva ja aktiva korrespondentide vahest . . „ .....

Kokku Kr. ....

3. Kassareservide suurus p. 2 all tuleb näidata kassareservide kogusumma, mis koosneb sularahast, jooksva arve seisust ja kontokorrent arve deebet saldost E. Pangas ja tema osakondades, posti jooksva arve seisust ning ühistegelistel krediidasutistel, peale selle ka hoiuarved teistes krediidasutistes, kui see neil lubatud.

Hoiu- ja laenu kassadel loetakse kassa reserviks jooksvad arved riigihoiukassas.

4. Väärtpaberite seis p. 3 näidatakse kogusummas ning protsendilises vahekorras põhi- ja tagavarakapitaliga.

5. Kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonide kindlustustel antud laenude vahekorra väljaarvamisel laenude kogusummaga võetakse aluseks tähtajalised laenud, kontokorrent laenud, riiklikud laenud, garantii laenud ja mitmesugused deebitorid.

6. Maksvad ei ole:

a) kommertspankade kohta — pp. 8, 14, 15, 16, 20, 24 ja 25;

b) linnapankade kohta — pp. 14, 15, 16, 20, 24 ja 25;

c) ühispankade ja ühistegeliste keskpankade kohta — p. 8;

d) hoiu-laenukassade kohta — pp. 5, 6, 7, 8, 11 lit. b ja c, 12, 17 ja 21.

7. Inkasso alal peetakse register vekslitele ja muudele dokumentidele ja peale selle tähtajalistele dokumentidele tähtpäevade raamat ja raamat inkasso vekslite ja dokumentide kohta korrespondentide juures samal kujul kui nähtud ette diskonteeritud vekslitele § 24. Inkasso vekslid ja dokumente pearaamatus ei arvestata.

P. 13 all on märgitud deponeeritud väärtused. Selle punkti all tuleb näidata kõik väärtused mis on antud panka hoiule ja kui hoiule andmise avalduses on märgitud väärtuse summa.

§ 51.

Ühistegelikkude krediidiasutiste arvepidamisest.

Ühistegelistel krediidiasutistel, kellel on äriseisus alla 1 milj. krooni, on lubatud kombineeritud päeva- ja pearaamatus pidada koos järgmised arved:

1) arvete seisus aktivas p. 2 all näidatud hoiuarved — jooksev arve E. Pangas, hoiuarved teistes krediidiasutistes ja posti jooksev arve;

2) arvete seisus aktivas p.p. 3, 4 ja 6 all näidatud — väärtpaberite, väärtuste, diskonteeritud jooksvate kupongide ja kustutusele määratud protsentpaberite arved;

3) arvete seisus aktivas p.p. 13 ja 14 all näidatud kinnisvara ja vallasvara arved;

4) arvete seisus aktivas p. 15 all näidatud kulude arvel valitsemise- ja ärikulude ning mitmesuguste kulude arved;

5) arvete seisus aktivas p. 17 ja passivas p. 14 all näidatud muud aktivad ja muud passivad;

6) arvete seisus passivas p.p. 2, 3 ja 4 all näidatud tagavara-, eritaga- vara- ja amortisatsioonikapitali arved.

Samadele pearaamatu arvetele võib pidada abiraamatuid ühises raamatus, kuid eriosadesse jaotatult.

§ 52.

Käesoleva määruse avaldamisega kaotavad maksvuse Majandusministri ringkirjad 20. detsembrist 1932 nr. 3301/J ja 18. detsembrist 1933 nr. 3483/J.

25. märtsil 1935.

Majandusminister K. Selter.
Krediitasutiste inspektor Ed. Vendelin.

Ä r i s e i s

31. detsembril 19.... a.

1. Kassa		
2. Hoiuarved:		
a) jooksvad arved E.P.		
b) kontokorrent arvete deebet saldod E.F.		
c) hoiuarved teistes krediidasutistes:		
aa) mis loetakse kassatagavaradeks	Kr.	
bb) muud	"	
d) posti jooksvad arvel		
3. Väärtpaberid:		
a) riigi ja riigi poolt garanteeritud		
b) sisemaalised eraväärtpaberid		
c) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele		
4. Väärtused:		
a) välisraha		
b) tsekid ja maksukäsud		
c) kuld		
5. Diskonteeritud vekslid:		
a) sisemaa:		
aa) mis vastavad Kred. seaduse nõuetele	Kr.	
bb) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele	"	
b) välismaa:		
aa) mis vastavad Kred. seaduse nõuetele	Kr.	
bb) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele	"	
6. Diskonteeritud jooksvad kupongid ja kustutusele määratud protsentpaberid		
7. Tähtajalised laenud:		
a) mitmesugustel kindlustustel		
b) hüpoteekide kindlustustel		
c) laenud linnaomavalitsustele		
d) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele		
8. Riiklikud laenud:		
a) seemnevilja- ja väetisainete laenud		
b) ikalduslaenud		
c) asunikude inventari laenud		
d) kalameeste laenud		
e) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele		
f)		
9. Kontokorrent laenud:		
a) väärtpaberite kindlustusel		
b) mitmesugustel kindlustustel		
c) hüpoteekide kindlustusel		
d) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele		
10. Korrespondendid:		
a) sisemaa: aa) Loro	Kr.	
bb) Nostro	"	
b) välismaa: aa) Loro	Kr.	
bb) Nostro	"	
11. Garantii deebitorid:		
a) mitmesugustel kindlustustel		
b) hüpoteekide kindlustustel		
c) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele		

1. Põhikapital (aktsia- või osakapital)	
2. Tagavarakapitalid:	
a) harilik tagavarakapital	
b) eri-tagavarakapital	
3. Erikapitalid:	
a)	
b)	
c)	
4. Amortisatsioonikapital:	
a) vallasvara	
b) panga kinnisvarad	
c) panga kinnisvarad Kred. seaduse § 16 alusel omandatud	
5. Hoiusummad:	
a) tähtajalised	
b) jooksvad arvel	
c) kontokorrent arvete krediid saldod	
6. Vekslite rediskont:	
a) sisemaal:	
aa) Eesti Panga	Kr.
bb) teistes krediitiasutistes	
b) välismaal	
7. Võlad teistes krediitiasutistes:	
a) sisemaal:	
aa) Eesti Panga kontokorrent arvel	Kr.
bb) Pikalaenu Panga	„
cc) teistes krediitiasutistes	„
b) välismaal	
8. Riiklikud laenud:	
a) Pikalaenu Panga	
b) teistes krediitiasutistes	
9. Korrespondendid:	
a) sisemaa: aa) Loro	Kr.
bb) Nostro	„
b) välismaa: aa) Loro	Kr.
bb) Nostro	„
10. Väljaantud garantiid	
11. Mitmesugused kreditorid:	
a) väljaantud aktseptid ja vastutuspealkirjad	
b) väljaantud akkrediitivid	
12. Osakonnad	
13. Tuleva aasta tulud:	
a) saadud protsendid, komisjon ja porto	
b) kinnisvarade kasutamine	
c) mitmesugused tulud	

12. Mitmesugused deebitorid:		
a) mitmesugustel kindlustustel		
b) hüpoteekide kindlustustel		
c) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele		
13. Vallasvara		
14. Kinnisvara:		
a) mis vastab Kred. seaduse § 15 nõuetele		
b) mis omandatud Kred. seaduse § 16 korras		
15. Tuleva aasta kulud:		
a) valitsemise- ja ärikskulud		
b) makstud protsendid, komisjon ja porto		
c) kinnisvara kasutamise arve		
d) mitmesugused kulud		
16. Osakonnad		
17. Muud aktivad:		
a) üleminevad summad		
b) tagasimaksetavad kulud		
c) protestitud vekslid		
d)		
e)		
f)		
18. Puhaskahju		

Kokku:

Raamatupidaja:

14. Muud passivad:

a) kreditorid:

- aa) üleminevad summad . . . . . Kr.
- bb) tähtajaliste hojussummade väljamaksmata protsendid „
- cc) väljamaksmata maksukäsud . . . . . „
- dd) väljamaksmata dividendid (osakasu) . . . . . „
- ee) tagasimaksetavad osamaksud . . . . . „
- ff) riigimaksud . . . . . „

- b) eelmiste aastate kasu . . . . .
- c) .....
- d) .....
- e) .....
- f) .....
- g) .....
- h) .....

15. Puhaskasu . . . . .

Kokku:

Juhatus.

Aktiva.	Äriseis 31. detsembril 19.... a.	Passiva.
Kassa		Põhikapital (aktsia- või osakapital)
Hoiuarved		Tagavarakapitalid . . . . .
Väärtpaberid		Erikapitalid . . . . .
Väärtused		Amortisatsioonikapital . . . . .
Diskonteeritud vekslid		Hoiusummad . . . . .
Diskonteeritud jooksvad kupon- gid ja kustutusele määratud prot- sentpaberid		Vekslite rediskont . . . . .
Tähtajalised laenud		Võlad teistes krediidasutistes . . . . .
Riiklikud laenud		Riiklikud laenud . . . . .
Kontokorrent laenud		Korrespondendid . . . . .
Korrespondendid		Väljaantud garantiid . . . . .
Garantii deebitorid		Mitmesugused kreditorid . . . . .
Mitmesugused deebitorid		Osakonnad . . . . .
Vallasvara		Tuleva aasta tulud . . . . .
Kinnisvara		Muud passivad . . . . .
Tuleva aasta kulud		Puhaskasu . . . . .
Osakonnad		
Muud aktivad		
Puhaskahju		
	Kokku:	Kokku:

Kulud.	Kulude ja tulude aruanne 19.... a. eest.	Tulud.
Valitsemise- ja ärikulud		Saadud %, komisjon ja porto
Makstud %, komisjon ja porto		Tulud kinnisvarade kasutamisest
Kinnisvara kasutamise kulud		Mitmesugused tulud . . . . .
Mitmesugused kulud		Puhaskahju . . . . .
Puhaskasu		
	Kokku:	Kokku:

Kulude-tulude aruanne

31. detsembril 19... a.

I. Valitsemise- ja ärikulud.

1. Valitsemisekulud:
  - Tasu juhatusle . . . . .
  - Tasu nõukogule ja revisjonikomisjonile . . . . .
  - Esinduskulud ja muud valitsemise kulud . . . . .
2. Tasu ametnikele ja teenijatele:
  - Palk ametnikele ja teenijatele . . . . .
  - Pensionid ja maksud ametnikkude ja teenijate toetuskapitalidesse . . . . .
  - Muud tasud ametnikele ja teenijatele . . . . .
3. Asjaajamise kulud:
  - Raamatud, blanketid ja kirjutustarbed . . . . .
  - Telefon, telegraaf ja post . . . . .
  - Kuulutused . . . . .
  - Juriidiline abi ja kohtukulud . . . . .
  - Sõidu- ja päevarahad . . . . .
  - Muud asjaajamise kulud . . . . .
4. Majanduslikud kulud:
  - Üür, küte, valgustus ja ruumide korrashoid . . . . .
  - Remondid . . . . .
  - Muud majanduslikud kulud . . . . .
5. Maksud:
  - Tempelmaks . . . . .
  - Teised riigimaksud . . . . .
  - Omaavalitsusmaksud . . . . .
  - Muud maksud . . . . .

II. Makstud %%, komisjon ja porto.

1. Tähtajaliste hoiummude protsendid:
  - Väljamaksetud . . . . .
  - Arvestatud aasta lõpul . . . . .
2. Jooksvate arvete protsendid
3. Kontokorrent arvete krediid saldode protsendid . . . . .
4. Korrespondentide arvete protsendid:
  - Sisemaa Loro . . . . .
  - „ Nostro . . . . .
  - Välismaa Loro . . . . .
  - „ Nostro . . . . .
5. Vekslite rediskont protsendid:
  - Sisevekslid . . . . .
  - Välisvekslid . . . . .
6. Protsendid võlgadelt teistest krediit. as. . . . .
7. Protsendid riiklikudelt laenudelt . . . . .
8. Mitmesugused protsendid . . . . .
9. Mitmesugune komisjon ja porto . . . . .

III. Kinnisvarade kasutamise kulud.

1. Kinnisvarade valitsemine . . . . .
2. Küte, valgus, vesi . . . . .
3. Jooksev remont . . . . .
4. Tänavate ja muud korrashoiu kulud . . . . .
5. Tulekindlustus . . . . .
6. Hüpeteekide protsendid . . . . .

I. Saadud %%, komisjon ja porto.		
1. Diskonto vekslite protsendid:		
Sisevekslid		
Välisvekslid		
2. Tähtajaliste laenude protsendid		
3. Riiklikkude laenude protsendid		
4. Kontokorrent laenude protsendid		
5. Korrespondentide arvete protsendid:		
Sisemaa Loro		
„ Nostro		
Välismaa Loro		
„ Nostro		
6. Hoiusummade protsendid teistelt krediidasutistelt		
7. Protsendid väärtpaberitelt		
8. Mitmesugused protsendid		
9. Komisjon ja porto inkassost		
0. Komisjon ja porto garantiidelt		
1. Komisjon ja porto muudelt operatsioonidelt		
II. Tulud kinnisvarade kasutamisest.		
1. Üür või rent		
2. Muud tulud		
III. Mitmesugused tulud.		
1. Sissetulekud eelmiste aastate mahakustutuste arvel		
2. Kursikasud		
3. Tagasisaadud telefoni-, telegraafi- ja postikulud		
4. Tagasisaadud tempelmaks		
5. Muud tulud		

7. Amortisatsioon:		
Kred. sead. § 15 vastavalt kinnisvaralt		
„ „ § 16 alusel ostetud kinnisvaralt		
8. Riigi- ja omaval. maksud		
9. Muud kulud		

IV. Mitmesugused kulud.

1. Mahakirjutused:		
Protestitud vekslid		
Tähtajalised laenud		
Kontokorrent laenud		
Muudelt aktiva osadelt		
2. Kursikahjud		
3. Vallasvara amortisatsioon		
4. Annetused heategevaks otstarbeks		
5. Muud mitmesugused kulud		

Puhaskasu

Kokku:

Raamatupidaja:

ARVETE SEIS

„ „ ..... 19..... a.

Juhatuse asukoht .....

Aktiva.

Arvete seis „

1. Kassa		
2. Hoiuarved:		
a) jooksvad arved E.P.		
b) kontokorrent arvete deebet saldod E.P.		
c) hoiuarved teistes krediidasutistes:		
aa) mis loetakse kassatagavaradeks	Kr.	
bb) muud	„	
d) posti jooksvad arvel		
3. Väärtpaberid:		
a) riigi ja riigi poolt garanteeritud		
b) sisemaalised eraväärtpaberid		
c) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele		
4. Väärtused:		
a) välisraha		
b) tsekid ja maksukäsud		
c) kuld		

Puhaskahju

Kokku:

Juhatus:

Lisa nr. 6.

Vorm nr. 5.

19.... a.

Passiva.

1. Põhikapital (aktsia- või osakapital) . . . . .
2. Tagavarakapitalid:
  - a) harilik tagavarakapital . . . . .
  - b) eri-tagavarakapital . . . . .
3. Erikapitalid:
  - a) . . . . .
  - b) . . . . .
  - c) . . . . .
4. Amortisatsioonikapital:
  - a) vallasvara . . . . .
  - b) panga kinnisvarad . . . . .
  - c) panga kinnisvarad Kred. sead. § 16 alusel omandatud . . . . .
5. Hoiusummad:
  - a) tähtajalised . . . . .
  - b) jooksva arvel . . . . .
  - c) kontokorrent arвете krediid saldod . . . . .

5. Diskonteeritud vekslid:		
a) sisemaa:		
aa) mis vastavad Kred. seaduse nõuetele	Kr.	
bb) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele	„	
b) välismaa:		
aa) mis vastavad Kred. seaduse nõuetele	Kr.	
bb) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele	„	
6. Diskonteeritud jooksvad kupongid ja kustutusele määratud protsentpaberid		
7. Tähtajalised laenud:		
a) mitmesugustel kindlustustel		
b) hüpoteekide kindlustustel		
c) laenud linnaomavalitsustele		
d) mis ei vasta Kred. sead. nõuetele		
8. Riiklikud laenud:		
a) seemnevilja- ja väetisainete laenud		
b) ikalduslaenud		
c) asunikude inventari laenud		
d) kalameeste laenud		
e) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele		
f)		
9. Kontokorrent laenud:		
a) väärtpaberite kindlustusel		
b) mitmesugustel kindlustustel		
c) hüpoteekide kindlustusel		
d) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele		
10. Korrespondendid:		
a) sisemaa: aa) Loro	Kr.	
bb) Nostro	„	
b) välismaa: aa) Loro	Kr.	
bb) Nostro	„	
11. Garantii deebitorid:		
a) mitmesugustel kindlustustel		
b) hüpoteekide kindlustustel		
c) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele		
12. Mitmesugused deebitorid:		
a) mitmesugustel kindlustustel		
b) hüpoteekide kindlustustel		
c) mis ei vasta Kred. seaduse nõuetele		
13. Vallasvara		
14. Kinnisvara:		
a) mis vastab Kred. sead. § 15 nõuetele		
b) mis omandatud Kred. seaduse § 16 korras		
15. Kulud:		
a) valitsemise- ja ärikulud		
b) makstud protsendid, komisjon ja porto		
c) kinnisvara kasutamise arve		
d) mitmesugused kulud		
16. Osakonnad		
17. Muud aktivad:		
a) üleminevad summad		
b) tagasimaksetavad kulud		
c) protestitud vekslid		
d) ettemakstud protsendid ja komisjon		
e)		
f)		
	Kokku:	

Raamatupidaja:

Statistilised andmed.

1. Nõuetav kassareservide alammäär vastavalt Kred. sead. §§ 20, 71 ja 73 nõuetele:
  - a) 3% tähtajalistest hoisummadest . . . . . Kr. ....
  - b) 10% jooksvatest arvetest ja kontokorrent ar-
vete krediidid saldodest . . . . . " .....
  - c) 10% passiva ja aktiva korrespondentide vahest " .....
2. Tegelik kassareservide seis vastavalt Kred. sead. §§ 20, 71 ja 73 nõuetele Kr. ....
3. Sisemaaliste väärtpaperite üldsumma Kr. .... moodustab ..... % põhi- ja tagav.-kapit., mille hulgas maa- ja linna hüpoteekpankade pantkirju Kr. ....
4. Kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonide kindlustusel antud laenude üldsumma Kr. .... moodustab ..... % kogu panga poolt väljaantud laenudest.
5. Garantiide summa, mis antud Kred. sead. § 9 p. 2 ettenähtud kindlustustel, arvatud välja sularahas tehtud sissemaksudega kindlustatud ja erandina väljaantud garantiid, Kr. .... moodustab .....% põhi- ja tagavarakapitalist.
6. Sularahas tehtud sissemaksudega kindlustatud, garantiide seis on Kr. ....
7. Panga nõukogu ühemeelse otsusel erandina erilistel juhtudel Kred. sead. § 9 p. 2 lit. a, c ja h kindlustustel väljaspool normi antud garantiide summa on Kr. ....
8. Linnale Kred. sead. § 46 kohaselt antud laenude üldsumma Kr. .... moodustab .....% põhi- ja tagavarakapitalist.
9. Määratud krediidi ülemmäär: a) füüsilisele isikule . . . . . Kr. ....
b) juriidilisele isikule . . . . . " .....
10. Tarvitatud krediidi ülemmäär: a) füüsilisele isikule . . . . . " .....
- b) juriidilisele isikule . . . . . " .....
11. Korraldamata laenud:
  - a) möödunud tähtpäevaga tähtajalised laenud . . . . . Kr. ....
  - b) ülesõeldud kontokorrent laenud . . . . . " .....
  - c) möödunud tähtaegade muud laenud . . . . . " .....
12. Inkasso dokumendid . . . . . " .....
13. Deponeeritud väärtused . . . . . " .....
14. Osamaksu alammäär ja peakoosoleku poolt kindlaks määratud osamaksu vahekorra alammäär väljaantava laenuga . . . . . " .....
15. Liikmete lisavastutuse kogusumma . . . . . " .....
16. Liikme lisavastutuse alammäär . . . . . " .....
17. Vaba krediit vekslite rediskondi arvel:
  - a) Eesti Pangas . . . . . Kr. ....
  - b) teistes krediidasutistes . . . . . " .....
18. Kindlustatud vaba krediit:
  - a) Eesti Pangas . . . . . Kr. ....
  - b) Pikalaenu Pangas . . . . . " .....
  - c) teistes krediidasutistes . . . . . " .....
19. Krediidasutiste kohustuste kogusumma Kr. .... ületab ..... korda põhi- ja tagavarakapitali.
20. Liikmete arv .....
21. Krediidasutise diskonto protsent ja komisjon ..... %.
22. Laenu protsent ja komisjon . . . . . %
23. Pank maksab hoisummadelt:
  - a) jooksvatelt arvetelt . . . . . %
  - b) tähtajalistelt hoisummadelt . . . . . %
24. Deponeeritud lisavastutuste summa . . . . . Kr. ....
25. Ühistegeline krediidasutis on viimati revideeritud .....

(aeg ja missuguse revisjoni liidu poolt)

Juhatus:

Raamatupidaja:

Aktiva.	Arvete seis „ ” ..... 19... a.	Passiva.
Kassa		Põhikapital (aktsia- või osakapital)
Hoiuarved		Tagavarakapitalid . . . . .
Väärtpaberid		Erikapitalid . . . . .
Väärtused		Amortisatsioonikapital . . . . .
Diskonteeritud vekslid		Hoiusummad . . . . .
Diskonteeritud jooksvad kupon- gid ja kustutusele määratud prot- sentpaberid		Vekslite rediskont . . . . .
Tähtajalised laenud		Võlad teistes krediidasutistes . . . . .
Riiklikud laenud		Riiklikud laenud . . . . .
Kontokorrent laenud		Korrespondendid . . . . .
Korrespondendid		Väljaantud garantiid . . . . .
Garantii deebitorid		Mitmesugused kreditorid . . . . .
Mitmesugused deebitorid		Osakonnad . . . . .
Vallasvara		Tulud . . . . .
Kinnisvara		Muud passivad . . . . .
Kulud		
Osakonnad		
Muud aktivad		
_____	Kokku: _____	Kokku: _____
_____	_____	_____

Juhatus.

Majandusministri määrus krediitasutiste vastutuskirjade vormi kohta riigi hangete alal.

Alus: Riigi hangete seaduse (RT 57 — 1934) § 25 p. 2.

Kinnitan riigi hangete lepingute täitmise kindlustamiseks antavate krediitasutiste vastutuskirjade (garantiikirjade) vormi järgmisel kujul:

Vorm nr. 1.

.....193..... a.
(väljaandmise koht ja aeg)

..... Pank,

Garantii nr. ....

.....
(kellele)

Käesolevaga tõendame, et ..... Pank on võtnud endale, kui pärisvõlgasele vastutuse Teie ees

Kr. ....

(.....) piirides .....

eest, tema poolt Teiega sõlmitavast hankelepingust nr. ....193..... a. sõlmitud

järelduvate igasuguste rahaliste ja rahale ümberarvatavate kohustuste (nende seas ka igasuguste kahjude, kulude ja protsentide) õigeajalise ja täpse täitmise eest.

..... Pank maksab Teile ilma Teie nõudmise sisulise kontrollimiseta ülalnimetatud võlgase eest Teie poolt nõutavad summad, kui need summad ei ületa kokku Kr. .... ja kui Teie poolt vastavad kirjalikud nõudmised esitatakse pangale käesoleva vastuse kestvuse tähtajal. Pank ütleb lahti kõigist vastuvaidlustest ja vastuväidetest, mis talle võiks kuuluda (BES § 4534).

Käesolev vastutus on maksev ainult ülalnimetatud kohustuste eest ja kestab kuni ..... 193..... a. kella 12. Pärast seda tähtaega esitatud nõudmiste eest pank ei kanna mingit vastutust.

Panga vastutuse kohta pole maksev ükski muu tingimus, kui ainult need, mis häesolevas vastutuskirjas ette nähtud.

Tempelmaks ..... makstud.

..... Pank

18. oktoobril 1934.

.....
(allkirjad)

Majandusminister K. Selter.

Krediitasutiste inspektor Ed. Vendelin.

Majandusministri määrus krediitasutiste vastutuskirjade vormi kohta riigi hangete alal.

Alus: Riigi hangete seaduse (RT 57 — 1934) § 25 p. 2.

Kinnitan riigi hangete lepingute täitmise kindlustamiseks antavate krediitasutiste vastutuskirjade (garantiikirjade) vormi järgmisel kujul:

Vorm nr. 2.

..... 193..... a,
(väljaandmise koht ja aeg)

..... Pank.

Garantii nr. ....

.....
(kellele)

Käesolevaga tõendame, et ..... Pank on võtnud endale, kui pärisvõlgasele vastutuse Teie ees

Kr. ....

(.....) piirides ..... eest, Teie poolt ..... 19..... a. korraldatava vähempakkumise tagatistrahvi (Riigi hangete seaduse § 15 p. 2) õigeajalise ja täpse tasumise eest.

..... Pank maksab Teile ilma Teie nõudmise sisulise kontrollimiseta ülalnimetatud võlgase eest Teie poolt nõutavad summad, kui need summad ei ületa kokku Kr. .... ja kui Teie poolt vastavad kirjalikud nõudmised esitatakse pangale käesoleva vastutuse kestvuse tähtajal. Pank ütleb lahti kõigist vastuvaidlustest ja vastuväidetest, mis talle võiks kuuluda (BES § 4534).

Käesolev vastutus on maksev ainult ülalnimetatud kohustuste eest ja kestab kuni ..... 193..... a. kella 12. Pärast seda tähtaega esitatud nõudmiste eest pank ei kanna mingisugust vastutust.

Panga vastutuse kohta pole maksev ükski muu tingimus, kui ainult need, mis käesolevas vastutuskirjas ette nähtud.

Tempelmaks ..... makstud.

..... Pank

.....
(allkirjad)

18. oktoobril 1934.

Majandusminister K. Selter.

Krediitasutiste inspektor Ed. Vendelin.

Majandusministri määrus krediitasutiste vastutuskirjade vormi kohta metsa ja metsamaterjali ostu-müügilepingute, nende tagatiste ja trahvide alal.

Alus: Metsaseaduse § 219 (RT 45 — 1934) ja Riigi hangete seaduse § 25 (RT 57 — 1934).

Kinnitan metsa ja metsamaterjali ostu-müügilepingute, nende tagatiste ja trahvide kindlustuseks antavate krediitasutiste vastutuskirjade vormi järgmisel kujul:

..... Pank Vorm nr. 3.
 Garantii nr. ....
 ..... 193.....
 (väljaandmise koht ja aeg)
 ..... metskonna metsaülemale.
 (kellele)

Käesolevaga tõendame, et ..... Pank on võtnud endale, kui pärisvõlgasele vastutuse Teie ees

Kr. ....
 (.....) piirides .....

eest, tema poolt Teiega sõlmi-^{tavast} metsa ..... ostu-müügilepingust
_{tud} metsamaterjalide

nr. .... „ „ ..... 193..... a. tagatise suhtes
 ..... ostu-müügihinna tasumise suhtes

järelduvate igasuguste rahaliste ja rahale ümberarvestavate kohustuste (nende seas ka igasuguste kahjude, kulude, protsentide ning trahvide) õigeajalise ja täpse täitmise eest.

..... Pank maksab Teile ilma Teie nõudmise sisulise kontrollimiseta ülalnimetatud võlgase eest Teie poolt nõutavad summad, kui need summad ei ületa kokku Kr. .... ja kui Teie või riigimaade ja metsade valitsuse ..... poolt vastavad kirjalikud nõudmised esitatakse pangale käesoleva vastutuse kestvuse tähtajal. Pank ütleb lahti kõigist vastuvaidlustest ja vastuväidetest, mis talle võiks kuuluda (BES § 4534).

Käesolev vastutus on maksev ainult ülalnimetatud kohustuste eest ja kestab kuni ..... 193..... a. kella 12. Pärast seda tähtaega esitatud nõudmiste eest Pank ei kannu mingit vastutust.

Panga vastutuse kohta pole maksev ükski muu tingimus, kui ainult need, mis käesolevas vastutuskirjas ette nähtud.

Tempelmaks ..... makstud.

..... Pank.

.....
 (allkirjad)

26. märtsil 1935.

Majandusminister K. Selter.

Krediitasutiste inspektor Ed. Vendelin.

Krediitasutiste nimestik.

(Numbrid panga nimetuse järgi näitavad kuulutuse lhk.)

Kesk pangad.

Eesti Pank, Tallinn, Vabaduspuiestee 3.

Riiklikud krediitasutised.

Pikalaenu Pank, Tallinn, Harju 33.

Eesti Maapank, Tallinn, Vabaduse pst. 1.

Riigi Hoiukassa, Tallinn, Vabaduse pst. 3.

Hüpoteegi pangad.

Eesti Hüpoteek Pank, Tartu, Promenaadi 5. (132)

Eesti Maakrediitselts, Tallinn, Vabaduse pst. 1. (144)

Tallinna linna liikumata varanduste omanikkude krediitühisus
Tallinn, Pikk 28.

Kommertspangad, linnapangad ja ühistegelikud krediitasutised.

A. Harjumaa.

I. Tallinn.

1. Kommertspangad.

- 1) A/S. Eesti Laenu Pank. (138)
- 2) A/S. Krediit Pank. (130)
- 3) A/S. Scheel ja Ko. (131)
- 4) A/S. Tallinna Aktsia Pank. (137)
- 5) A/S. Tartu Pank, (137)

2. Linnapangad.

- 1) Tallinna Linnapank. (138)

3. Ühistegelised keskpangad.

- 1) Ü/K. Eesti Rahvapank.
- 2) Põllumeeste Keskpank. (143)

4. Ühis pangad.

- 1) Eesti Õpetajate Ükispank.
- 2) Kaubanduse Ühispank.

- 3) Kinnisvaraomanikkude Ühispank Tallinnas.
- 4) Majaomanikkude Krediitpank, ü/p.
- 5) Põllupidajate Ühispank.
- 6) Tallinna Juudi Ühispank. (141)
- 7) Ühispank Tallinna Laenu- ja Hoiukassa asut. 1872.
- 8) Tallinna Majaomanikkude Pank, ü/p. (136)
- 9) Tallinna Tööliste Ühispank.
- 10) Tallinna Ühispank.
- 11) Teine Tallinna Ühispank.
- 12) Tolliametkonna Ühispank.

5. Hoiu ja laenukassad.

- 1) Eestimaa väike laenu ühisuse hoiu- ja laenukassa.
- 2) Eesti Maapanga ametn. hoiu-laenukassa.
- 3) Haridus- ja sotsiaalala teenijate hoiu- ja laenukassa.
- 4) Maksuametnikkude hoiu-laenukassa.
- 5) Majandusministeeriumi ametn. ja teen. hoiu-laenukassa.
- 6) Postivalitsuse teen. Hoiu-Laenukassa.
- 7) Postiteen. Hoiu-Laenu Kassa.
- 8) Põllutööministeeriumi Ametn. ja Teen. Hoiu-Laenukassa.
- 9) Riigitrükikoja teenijaskonna hoiu- ja laenukassa.
- 10) Riigi Statistika Keskbüroo ametn. hoiu-laenukassa.
- 11) Tallinna politseiametkonna hoiu-laenukassa.
- 12) Tallinna Linnakooli õpet. Hoiu- ja Laenukassa.
- 13) Tallinna linna omavalits. teen. hoiu- ja laenukassa „Hoiula“.
- 14) Tallinna vaksali posti-telegr.-telef. kontori teen. hoiu-laenukassa.
- 15) Topo-Hüdrograafia hoiu- ja laenukassa.
- 16) Veeteede Valitsuse ametn. hoiu- laenukassa.

II Nõ m m e.

1. Ü h i s p a n g a d.

- 1) Nõmme Majaomanikkude Panga ühispank. (142)
- 2) Tallinna Laenu- ja Hoiukassa Ühispank (osak.)
- 3) Tööstuse Ühispank.

III. P a l d i s k i.

1. Ü h i s p a n g a d.

- 1) Paldiski Ühispank.

IV. M a a k o n d.

V a l l a d.

1. Ü h i s p a n g a d.

- 1) Anija Ühispank.
- 2) Hageri Ühispank.
- 3) Juuru Ühispank.
- 4) Kernu Ühispank.
- 5) Kloostri Ühispank.

- 6) Kose Ühispank.
- 7) Kuusalu Ühispank.
- 8) Nissi Ühispank.
- 9) Raasiku Ühispank.
- 10) Rapla Ühispank.

B. Järvamaa.

I. Paide.

1. Ühispangad.

- 1) Järvamaa Ühispank.
- 2) Järva Ühine Laenu- ja Hoiukassa, ühispank.

II. Tapa.

1. Ühispangad.

- 1) Tapa Põllumeeste Ühispank.
- 2) Tapa Ühispank.

III. Türi.

1. Kommertspangad.

- 1) A/S. Krediit Panga Türi osakond.

2. Ühispangad.

- 1) Türi Ühispank.

IV. Maakond.

Vallad.

1. Ühispangad.

- 1) Ambla Ühispank.
- 2) Järva-Jaani Ühispank.
- 3) Järva-Madise Ühispank.
- 4) Koeru Ühispank.
- 5) Käru Ühispank.
- 6) Lehtse Ühispank.
- 7) Rakke Ühispank.
- 8) Udeva Ühispank.

C. Läänemaa.

I. Haapsalu.

1. Kommertspangad.

- 1) A/S. Krediit Panga Haapsalu osakond.

2. Ühispangad.

- 1) Haapsalu Ühispank.

3. Hoiu- ja laenukassad.

- 1) Haapsalu hoiu- ja laenukassa.
- 2) Haapsalu õpetajate ühingu hoiu- ja laenukassa.

II. Maakond.

I. Alevid.

1. Ühispangad.

- 1) Kärkla Ühispank.

2. Vallad.

1. Kommertspangad.

- 1) A/S. Krediit Panga Hiiu-Keina osakond.

2. Ühispangad.

- 1) Hanila Ühispank.
- 2) Hiiu Ühispank.
- 3) Kullamaa Ühispank.
- 4) Lihula Ühispank.
- 5) Lääe-Eesti Ühispank. (143)
- 6) Martna Ühispank.
- 7) Mihkli Põllumeeste Ühispank.
- 8) Paatsalu Ühispank.
- 9) Risti Ühispank.
- 10) Vigala Ühispank.

D. Petserimaa.

I. Petseri.

1. Kommertspangad.

- 1) A/S. Krediit Panga Petseri osakond.

2. Ühispangad.

- 1) Petseri Laenu-Hoiu Ühispank.
- 2) Petseri Ühispank.
- 3) Petserimaa Kaubanduse Ühispank.

II. Maakond.

Vallad.

1. Ühispangad.

- 1) Irboska Ühispank.
- 2) Kulje Ühispank.
- 3) Mäe Ühispank.
- 4) Obinitza Ühispank.
- 5) Pankjavitsa Ühispank.
- 6) Rootova Ühispank.
- 7) Senno Ühispank.

- 8) Skarjatina Ühispank.
- 9) Vilo Ühispank.
- 10) Värska Ühispank.
- 11) Laura Ühispank.

E. Pärnumaa.

I. Pärnu.

1. Kommertspangad.

- 1) A/S. Pärnu Krediit Pank. (140)
- 2) A/S. Krediit Panga Pärnu osakond.

2. Ühispangad.

- 1) Ühispank Pärnu-Eeesti Laenu-Hoiu Ühisus.
- 2) Pärnu Majaomanikkude Panga Ühispank.
- 3) Pärnu Ühispank.
- 4) Pärnu ametnikkude Ühispank.
- 5) Pärnumaa Põllumeeste Ühispank.

3. Hoiu- ja laenukassad.

- 1) Pärnu politseiametn. Hoiu- ja Laenukassa.
- 2) Pärnu postiteen. laenu-hoiukassa.

II. Maakond.

1. Alevid.

1. Ühispangad.

- 1) Mõisaküla Ühispank.
- 2) Saarde Ühispank.

2. Vallad.

1. Ühispangad.

- 1) Halliste Ühispank.
- 2) Häädemeeste Ühispank.
- 3) Kergu Ühispank.
- 4) Lelle Ühispank.
- 5) Nuia Ühispank.
- 6) Pärnu-Jakobi Ühispank.
- 7) Talli Panga Ühispank.
- 8) Tori Ühispank.
- 9) Tõstamaa Ühispank.
- 10) Vändra Ühispank.

F. Saaremaa.

I. Kuressaare.

1. Ühispangad.

- 1) Saarte Ühispank.
- 2) Saaremaa Rahva Ühispank.

II. Maakond.

Vallad.

1. Ühis pangad.

- 1) Pärsamaa Ühispank.
- 2) Kihelkonna Ühispank.
- 3) Leisi Ühispank.
- 4) Orissaare Ühispank.

G. Tartumaa.

I. Tartu.

1. Kommertspangad.

- 1) A/S. Kauba Pank. (133)
- 2) A/S. Tartu Panga Tartu osakond. (137)
- 3) A/S. Tartu Tööstuse Pank. (140)

2. Linnapangad.

- 1) Tartu Linnapank. (139)

3. Ühis pangad.

- 1) Ühispank Tartu Eesti Laenu- ja Hoiu Ühisus.
- 2) Põllumajanduse Panga Ühispank. (135)
- 3) Tartu Juudi Ühispank.
- 4) Tartu Saksa Ühispank.
- 5) Üp. Tartu Majaomanikkude Pank. (139)
- 6) Tartu Tööliste Ühispank.

4. Hoiu- ja laenukassad.

- 1) Tartu Politsei Hoiu- ja Laenukassa.
- 2) Tartu postiteen. Laenu-Hoiukassa.
- 3) Tartu-Võru Rahukogu juures asuv Hoiu-Laenukassa.

II. Maakond.

1. Alevid.

1. Ühis pangad.

- 1) Elva Ühispank.
- 2) Jõgeva Ühispank.
- 3) Mustvee Vastast. Krediit-Ühisuse Ühispank.
- 4) Mustvee Ühispank.
- 5) Otepää Ühispank.

2. Vallad.

1. Ühis pangad.

- 1) Alatskivi Ühispank.
- 2) Avinurme Ühispank.
- 3) Kavastu Ühispank.
- 4) Kokora Ühispank.

- 5) Laiuse Ühispank.
- 6) Laiuse-Tähkvere Ühispank.
- 7) Maarja Magdaleena Ühispank.
- 8) Pala Ühispank.
- 9) Peipsiäärne Ühispank.
- 10) Roela Ühispank.
- 11) Rõngu Ühispank.
- 12) Saare Ühispank.
- 13) Torma Ühispank.
- 14) Vana-Kuuste Ühispank.
- 15) Vastse-Otepää Ühispank.

2. Hoiu- ja laenukassad.

- 1) Kambja hoiu- ja laenukassa.
- 2) Kursi hoiu- ja laenukassa.
- 3) Palamuse hoiu- ja laenukassa.
- 4) Puhja hoiu- ja laenukassa.
- 5) Päidla hoiu- ja laenukassa.
- 6) Rannu hoiu- ja laenukassa.
- 7) Ulila hoiu- ja laenukassa.
- 8) Võnnu hoiu- ja laenukassa.

H. Valgamaa.

I. Valga.

1. Kommertspangad.

- 1) A/S. Valga Pank. (141)

2. Ühispangad.

- 1) Valga Laenu-Hoiu Ühispank.
- 2) Valga Ühispank.

3. Hoiu- ja laenukassad.

- 1) Valga Seltskondl. Ühingu juures asuv hoiu- ja laenukassa.

II. Tõrva.

1. Ühispangad.

- 1) Tõrva Ühispank.

III. Maakond.

Vallad.

1. Ühispangad.

- 1) Helme Ühispank.
- 2) Karula Ühispank.
- 3) Puka Ühispank.
- 4) Sangaste Ühispank.

I. Viljandimaa.

I. Viljandi.

1. Kommertspangad.
A/S. Krediit Panga Viljandi osakond.
2. Ühis pangad.
  - 1) Sakalamaa Ühispank.
  - 2) Viljandi Laenu- ja Tagavara-Kassa Ühispank.
  - 3) Viljandi Ühispank. (134)
3. Hoiu- ja laenukassad.
  - 1) Viljandi postiteen. laenu- ja hoiukassa.
  - 2) Viljandi-Pärnu Rahukogu ametn. hoiu- ja laenukassa.

II. Põltsamaa.

1. Ühis pangad.
  - 1) Põltsamaa Majaomanikkude Ühispank.
  - 2) Põltsamaa Ühispank.

III. Maakond.

1. Alevid.

1. Ühis pangad.
  - 1) Suure Jaani Ühispank.
  - 2) Tarvastu Põllumeeste Ühispank.
  - 3) Tarvastu Ühispank.

2. Vallad.

1. Ühis pangad.
  - 1) Aidu Ühispank.
  - 2) Holstre Ühispank.
  - 3) Kolga-Jaani Ühispank.
  - 4) Olustvere Ühispank.
  - 5) Pilistvere Ühispank.
  - 6) Suislepa Ühispank.
  - 7) Sürgavere Ühispank.
  - 8) Vöhma Ühispank.
  - 9) Riidaja Ühispank.

2. Hoiu- ja laenukassad.
  - 1) Kõpu hoiu- ja laenukassa.

J. Virumaa.

I. Narva.

1. Kommertspangad.
  - 1) A/S Krediit Panga Narva osakond.

2. Ühispannad.

- 1) Narva Juudi Ühispank.
- 2) Üp. Narva Majaomanikkude Pank.
- 3) Narva Vastast. Krediid-Ühispank.
- 4) Narva Ühispank.

3. Hoiu- ja laenukassad.

- 1) Narva riigit. Laenu- ja Hoiukassa.
- 2) Narva politseiametkonna hoiu ja laenukassa.

II. Rakvere.

1. Kommertspannad.

- 1) A/S. Tartu Tööstuse Panga Rakvere osakond.
- 2) A/S. Viru Pank

2. Ühispannad.

- 1) Rakvere Majaomanikkude Ühispank.
- 2) Rakvere Ühispank.
- 3) Virumaa Ühispank.

3. Hoiu- ja laenukassad.

- 1) Rakvere linna Hoiu ja Laenukassa.
- 2) Rakvere riigi- ja omavalits. teen. hoiu-laenukassa.

III. Maakond.

Vallad.

1. Ühispannad.

- 1) Iisaku Ühispank.
- 2) Jõhvi Ühispank.
- 3) Kadila Ühispank.
- 4) Kadrina Ühispank.
- 5) Konju Ühispank.
- 6) Kunda Ühispank.
- 7) Laekvere Ühispank.
- 8) Lüganuse Ühispank.
- 9) Narva-Jõesuu Ühispank.
- 10) Simuna Ühispank.
- 11) Tudolinna Ühispank.
- 12) Vaivara Ühispank.
- 13) Vihula Ühispank.
- 14) Viru-Jaagupi Ühispank.
- 15) Viru-Nigula Ühispank.
- 16) Väike-Maarja Ühispank.
- 17) Võsu Ühispank.

K. Võrumaa.

I. Võru.

1. Kommertspangad.
  - 1) A/S. Krediit Panga Võru osakond.
  - 2) A/S. Võru Pank. (138)
2. Ühisangad.
  - 1) Võru Ühispank.
3. Hoiu- ja laenukassad.
  - 1) Võru posti-telegr.-telef. teen. hoiu- ja laenukassa.

II. Maakond.

Vallad.

1. Ühisangad.
  - 1) Antsla Ühispank.
  - 2) Erastvere Ühispank.
  - 3) Karilatsi Ühispank.
  - 4) Kārgula Ühispank.
  - 5) Kōlleste Ühispank.
  - 6) Misso Ühispank.
  - 7) Pōlva Ühispank.
  - 8) Rāpina Ühispank.
  - 9) Varstu Ühispank.
  - 10) Vastseliina Ühispank
  - 11) Veriora Ühispank.
2. Hoiu- ja laenukassad.
  - 1) Valgjärve hoiu- ja laenukassa.
  - 2) Peetri koguduse hoiu- ja laenukassa.

Nimestik

Krediitasutiste Seaduse juure.

(Numbrid näitavad seaduse paragrahve)

Akkreditiivid 9 p. 3.

Aruandmine: aastaaruannete koostamine 77, 78, 79; arvete seisud 78; aruannete esitamine krediitasutiste inspektorile 78; määrused 80.

Arvepidamine: kulud 77; puhaskasu arvutamine 77; raamatud 74, 75; tulud 77; vigade parandus 76.

Eesti Maapank: 1, 107.

Eesti Pank: 1, 20, 54, 71, 152.

Garantiikirjad 9 p. 4.

Hoiu- ja laenukassa: ametnikud 61; aruandmine 78—80; arvepidamine 74—77, 80; asutamine 54; juhatus 60—62; järelevalve 104—114; kapitalid 66; kassa reservid 71; kindlustuste hindamine 62; kohustuste ülemäär 66; krediit 57—59; liikmete alammäär 56; liikmete vastuvõtmine 57; liikmete lisavastutus 59; liitumine 88—94; likvideerimine 122—157; moratorium 115—121; nõukogu 60, 62; operatsioonid 63—65, 68—70; osamaks 58; ost-müük 81—87; põhikiri 55; revisjoni komisjon 60; tegevuse algus 56; ühinemine 95—105.

Hoiusummad: alammäär 18; arvete avamine 9 p. p. 9 ja 10; hoitähed 17; vastuvõtt 9 p. 11; vastuvõtu keeld 3.

Jooksvad arved: 9 p. 11.

Järelevalve: arvete seisud 106; asjaajamine 113; krediitasutiste inspektor 104 kulud 105, 109; revisjon 107, 108, 110—112.

Kassa reservid: hoiu ja laenukassad 71; kommerts pangad 20; ühis pangad ja ühistegelikud keskpangad 73.

Kinnisvarad: amortisatsioon 16; omandamine 15, 16, 35 p. 5; realiseerimine 16.

Kommerts pank: agentuurid 7, 35; aktsiad 6, 14, 92, 99; aktsionäärid 37, 42, 99; aktsia seltside seadused 8; allkirjad dokumentidel 26; ametnikud 27, 29 p. 8, 34; aruandmine 78—80; arvepidamine 74—77, 80; asutamise luba 5; diskontokomitee 29 p. 5; eelarve 29; esimees 23, 25, 27—29, 31, 32; juhatus 23, 24, 27—29, 31—33, 36; järelevalve 104—114; kapitalid 6, 7, 35 p. 6; kassa reservid 20; liitumine 88—94; likvideerimine 122—157; luba asutamiseks 5; moratorium 115—121; nõukogu 23, 29—33, 36; operatsioonid 9; osakonnad 7, 35; ost-müük 81—87; peakoosolek 23, 29 p. 4, 35, 36, 38—41; põhikiri 5, 23, 35 p. 6, 37, 42; revisjoni komisjon 23, 36, 42; tagavara kapital 21, 22; ühinemine 95—103.

Koperatiivühingute ja nende liitude seadus: 54.

- Korrespondent arved: 9 p. p. 9 ja 10.
- Krediitasutuste inspektor: 9 p. 4, 104—108, 110—114, 116, 120, 122, 132.
- Krediitasutiste järelevalve: vaata järelevalve.
- Krediitasutiste ühinemine: vaata ühinemine.
- Krediitasutiste liitumine: vaata liitumine.
- Krediitasutiste ost-müük: vaata ost-müük.
- Laenud: 9, 13.
- Liitumine: aktsiad 90; kohustused 93, 94; leping 89, 90; likvideerimine 92; luba 88;
- Likvideerimine: vabatahtlik 122—129; sundlikvideerimine 130—135; likvideerimine maksujõuetuse korral 137—157.
- Linnapank: alluvus seadusele 1; agentuurid 43; aruandmine 78—80; arvepidamine 74—77, 80; esimees 48, 51, 53; juhatus 48, 50, 51, 53; järelevalve 104—114; kapital 45; kassa reservid 20; liitumine 88—94; likvideerimine 122—157; linnapea 50; linnateenijad 50; linnavalitsus 52; linnavolikogu 48—50, 52; luba asutamiseks 43; moratoorium 115—121; nõukogu 47, 49—52; operatsioonid 46, 53; osakonnad 43; ost-müük 81—87; peakoosolek 53; põhikiri 43, 48; revisjoni komisjon 52, 53; ühinemine 95—103.
- Maapank: vaata Eesti Maapank.
- Majandusminister: 2, 5, 7, 9 p. 4 ja 14, 16, 19, 22, 36, 43, 54, 71, 73, 78—80, 82, 83, 85, 87—90, 95, 96, 104, 105, 108, 109, 112, 114—117, 120, 132—134, 139, 141, 143, 144, 152, 153, 155, 156, 157.
- Maksujõuetus: vaata likvideerimine.
- Moratoorium: juhatuse kohustused 120; juhatuse ja nõukogu kõrvaldamine 116; kreditorite õigused 119; lõpetamine 121; maksujõuetus 120; määramine 115; operatsioonid 117, 118; usaldusmees 116.
- Ost-müük: kuulutamine 83; leping 82, 83; likvideerimine 84; luba 81, 87; müügist saadud summade hoidmine 85; vastutus 86, 87.
- Pangakontorid: 1.
- Pikaajalise laenu pangad: 1.
- Pikalaenu pank: 1.
- Rahavahetuskassa: 2.
- Seif: 9 p. 19.
- Tšekid: 9 p. 6.
- Tšekiseadus: 9 p. 6.
- Transferid: 9 p. 3.
- Vekslid: aktsepteerimine 9 p. 3; alammäär 10; diskonteerimine 9 p. 1; ost-müük 9 p. 6; rediskont 9 p. 12; väljaandmine 9 p. 3.
- Välismaa krediitasutised: 4.
- Välisraha: 9 p. 6.
- Väärtpaberid: emissioon 9 p. 14; kindlustamine 9 p. 18; pantimine 9 p. 12, 11; ost-müük 9 p. p. 7, 8 ja 15; realiseerimine 12; tagavara kapitali arvel 22.
- Ühinemine: aktsiad 99; kuulutamine 97; leping 95; likvideerimine 98; luba 95, 96; vastutus 100, 101.
- Ühispank: vaata Ühistegelik keskpank.
- Ühistegelik keskpank: ametnikud 61; aruandmine 78—80; arvepidamine 74—77, 80; asutamine 54 juhatus 60—62; järelevalve 104—114; kapitalid 66; kassa reservid 73; kindlustuste hindamine 62; kohustuste ülemäär 66; krediit 57—59; liikmete alammäär 56; liikmete vastuvõtmine 57; liikmete lisavastutus 59; liitumine 88—94; likvideerimine 122—157; moratoorium 115—121; nõukogu 60, 62; operatsioonid 63—65, 67, 68, 72; osamaks 58; ost-müük 81—87; põhikiri 55; revisjoni komisjon 60; tegevuse algus 56; ühinemine 95—105.
- Ühistegelised krediitasutised: 54—73; vaata ka hoiulaenukassad, ühispannad, ühistegelikud keskpangad.

Nimestik

määruse juurde krediitasutiste aruandmise ja arvepidamise kohta.

(Numbrid näitavad määruse paragrahve.)

- Aktivad muud: vaata muud aktivad.
Amortisatsioon: 12.
Amortisatsiooni kapital: 40.
Aruanne: aasta aruanne 1; kulude ja tulude aruanne 5; lisad kulude ja tulude aruandele 17; lisad äriseisule 3; statistilised andmed 18; äriseis 2.
Arveteseis: 19.
Debitorid mitmesugused: vaata mitmesugused debitorid.
Diskonteeritud vekslid: 24.
Diskonteeritud jooksvad kupongid ja kustutusele määratud protsentpaberid: 25.
Erikapitalid: 39.
Garantii debitorid: 30.
Hoiuarved: 21.
Hoiusummad: 41.
Kassa: 20.
Kindlustused: 26 p. 6.
Kinnisvara: 33.
Kinnisvara kasutamine: 12; 17.
Kontokorrent laenud: 28.
Korrespondendid: 29; 45.
Krediitorid mitmesugused: 47.
Kuld: 23 p. 3.
Kulud: asjaajamise kulud 8; kinnisvara kasutamine 12; komisjon 11; kulud 34; kulud mitmesugused 13; majanduslikud kulud 9; maksud 10; porto 11; protsendid 11; tasu ametnikkudele ja teenijatele 7; valitsemise kulud 6.
Mahakirjutused: 17.
Mitmesugused debitorid: 31
Mitmesugused kreditorid: 47.
Muud aktivad: 36.
Muud passivad: 49.
Osakonnad: 35.

Passivad mund : 49.
Protestitud vekslid : 36.
Põhikapital : 37.
Riiklikud laenud : 27; 44.
Statistilised andmed : 50.
Tagavarakapital : 38.
Tsekkid : 23 p. 2.
Tulud : komisjon 14; kinnisvarade kasutamine 15; mitmesugused 17; porto 14;
      protsendid 14; tulud 48.
Tähtajalised laenud : 26.
Vallasvara : 32.
Vekslite rediskont : 42.
Võlad teistes krediitasutistes : 43.
Välisraha : 23 p. 1,
Väärtpaberid : 22.
Väärtused : 23.
Ühistegelikkude krediitasutiste arvepidamisest : 51.
Üleminevad summad : 36.

KUULUTUSED

KREDIIT PANK

Asutatud 1907 aastal

PEAPANK

TALLINNAS, SUUR KARJA T. 20

Osakonnad:

Haapsalu

Pärnu

Hiiu-Keina

Türi

Narva

Viljandi

Petseri

Võru

G. Scheel & Ko.

Tallinnas

Asutatud 1884 aastal

Toimetab kõiki
pangaoperatsioone

Kindlaks raha mahutamise vahendiks on

E e s t i

Hüpoteegipanga

6%-lised pantlehed

Neisse pantlehtedesse mahutatud kapitali kindlustavad eraisikute poolt panditud linnakinnisvarad (mis õnnetuste vastu täies väärtuses kindlustatud kindlustusseltsides üldiselt ja veel erilepingute põhjal, millede järele Pank õnnetuse puhul oma võlasumma ka siis kätte saab, kui omanik kahjutasust ilma jääb), panga liikmete-laenuvõtjate vastastikune vastutus ja kõik Panga varad ja kapitalid.

1. jaanuaril 1934. a. oli Eesti Hüpoteegipanga 6%-lisi pantlehti käibel Kr. 6.731.700 väärtuses. Pangale panditud ja pantlehtede kindlustuseks olevaid kinnisvarasid oli Panga poolt määratud väärtuse järele Kr. 14.397.625.94 eest (siia juurde tuleb arvata veel vene ajal panditud varasid Rbl. 2.368.359.60 väärtuses). Kinnitusseltside poolt olid neil kinnisvaradel leiduvad hooned 20,5 miljoni krooni eest tuleõnnetuste vastu kindlustatud.

Pantlehtede protsendid maksetakse välja kupongide ettenäitamisel kaks korda aastas: 16. aprillil ja 16. oktoobril. Pantlehed on 50 krooni, 200 krooni, 500 krooni ja 1000 krooni suured. Nad kannavad kõrget protsenti praeguse müügihinnaga ostes. Iga aasta loositakse nii suure summa eest pantlehti välja kui palju laenude kustutusmaksud ja nende maksude protsendid välja teevad. Loositud pantlehtede eest maksetakse nimesumma tervelt välja.

Rahaministri määruse järele 10. oktoobrist 1923. a. nr. 1672 (v. Riigi Teat. nr. 126) on riiklistel asutustel lubatud neid pantlehti vastu võtta valitsusega tehtavate lepingute tagatiseks ja aktsiisi- ning tollimaksu kindlustuseks, ja töö- ja hoolekande-ministri poolt 21. nov. 1924. a. (v. R. Teat. nr. 134) lubatud haigekassade ja kindlustusühingute kapitale neisse palgutada. Samuti tohib nendesse väärpaberitesse ka vaeslaste, seltside ja omavalitsuse asutuste kapitale mahutada.

Pantlehti müüvad ja ostavad kõik suuremad pangad kodumaal. — Ettetellimisi võtab vastu **Eesti Hüpoteegipank Tartus, Promenaadi tän. 5.**

A/S. KAUBA PANK

omas majas TARTUS Suurturg 12

Kauba Pank (endised Tartu Vastastikused Krediid Ühisused) on asutatud 1905 aastal ja on vanemaid rahaasutusi Eestis

---

Üldtelefonid 1-83 ja 9   Juhatusel tel. 2-09

Telegrammi aadr.: Kaubapank

Teostab kõiki pangatoiminguid

**Panga juures A/S. Eesti Lloydiga peagentuur
telefonil 1-83**

Viljandi Ühispank

Viljandis, Tallinna uul. nr. 3

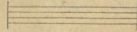
Telefonid: 82 ja 2-51

OSAKOND ABJAS

Telef.: Abja 34

Toimetab kõiki pangaoperatsioone

PÖLLUMAJANDUSE PANK

Asukoht: Tartus, Suurturg 9, juhatus 10-65 üld 50

AKTIVA

Arvete seis 31. aprillil 1935. a.

PASSIVA

135

Kassa ja j/arv. teist pank.	Kr. 218,871.19
Väärtpaberid ja osamaksud teistes asutustes	„ 119,438.18
Väärtused	„ 72.61
Laenud	„ 1,182,527.54
Riiklikud laenud	„ 2,896.59
Korrespondendid : „Loro“	„ 16,540.36
„Nostro“	„ 21,476.98
Vallasvara	„ 15,804.57
Kinnisvara	„ 13,026.82
Ärikulud ja makstud $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$	„ 14,781.79
Garantiide debitorid	„ 11,513.—
Muud aktivad	„ 4,185.24
	<u>Kr. 1,621,134.87</u>

Osa- ja muud kapitalid	Kr. 111,053.47
Hoiusummad :	
tähtajal. kr. 513,211.04	
jooksvad „ 902,437.30	„ 1,415,648.34
Riikl. võl. Pikal. Pangas	„ 2,946.80
Korrespondendid : „Loro“	„ 18,157.77
„Nostro“	„ 9,290.59
Saadud $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$ ja komisjon	„ 40,429.67
Väljaantud garantiid	„ 11,513.—
Muud passivad	„ 12,095.23
	<u>Kr. 1,621,134.87</u>

Pank võtab raha hoiule ja maksab ajakohase $\frac{0}{0}$, annab hääde kindlustuste vastu takistusega laenusid 6—7 $\frac{0}{0}$, ostab ja müüb E. V. Riigikassa pantkirju, milledega võib soodsalt tasuda asunikku talude võlgu ja toimetab kõiki panga operatsioone.

Korrespondendid kõigis tähtsamates Keskkhohtades. Pank ostab ja müüb välisvaluutat. Pangal tulekindel varakammer.

Põllumajanduse Pangaga opereerivad kõik põllumehed, põllumajanduslikud ühisused ja omavalitsusasutused.

Panga juures E. O. ja U. A. Kindlustusselts „OMA“ agentuur.

Juhatus.

Tallinna Majaomanikkude Pank

Harju uul. 29

Telef. 443-67

kodune keskjaam 427-49

Laenud ja hoiusummad

**Linnamaksude ja tulumaksu
vastuvõtmine**

A/S. TARTU PANK

asutatud 1868 a.

Peapank: TALLINNAS

Osakond: TARTUS

Toimetab kõiki pangaoperatsioone
sise- ja välismail

Panga juures Eesti Kinnitus A.-S. „POLARISE“ peagentuur

Tallinna

Aktsia Pank

asutatud 1921 aastal

Eestimaa Vastasti-
kuse krediit-ühisuse
järeletulija

Kapital: Kr. 400.000.—

Telefoni keskjaam nr. 425-31

A.-S. EESTI LAENU PANK

Asutatud 1909. aastal

Tallinn, Suur Karja 18, omas majas

Telefonid: 446-82, 446 84

panga esimees 433-56

Diskonteerib vekseid

Uõtab raha hoiule

Toimetab kõiki pangatalitusi

Tallinna Linnapank

Tallinnas, S. Karja 7

Tel. 426-75

Toimetab kõiki pangaoperatsioone

A/S. VÕRU PANK

Võrus, Aleksandri tän. 14,

omas majas, telef. 107

on vanim rahaasutus Võrumaal

Võtab raha hoiule. Annab laenusid.

Toimetab kõiki pangaoperatsioone.

Tartu Linnapank

Tartus, Raekojas

telef. 2-32 ja 11-32

Võtab raha hoiule jooksvale arvele, kindla tähtaja peale ja kuude viisi ning maksab ajakohast protsenti.

A n n a b l a e n e

Ostab ja müüb väärtpabereid ja müüb riigi klassiloterii pileteid.

Toimetab kõiki pangaoperatsioone.

Korrespondendid kõigis kodumaa linnades ja rahvarikkamates kohtades maal.

Saadaval hoiukarbid.

Saadaval hoiukarbid.

Ü/p. Tartu Majaomanikkude Pank

Tartus, Suurturg nr. 7, — omas majas.

Asutatud 1923. a.

Telefon 6-50.

Pank võtab raha hoiule, tähtajalisele ja jooksvale arvele.

Pank annab laene ja garantiisid mitmesuguste kindlustuste vastu.

Pank toimetab sissenõudmisi inkasso dokumentide järele ja rahasaadetisi igasse kodumaa linna ja alevisse.

Pangas saadaval rahakorrajatele hoiukarbid.

Panga juures asub kindlustusselts „**Eeks-Maja**“ osakond.

A/s. TARTU TÖÖSTUSE PANK

Tartus, Ülikooli tän. 44

omas majas.

Telegr. aadr. „Dogebank“

Kõnetraat: 635 ja 835

Osakond Rakveres

P i k k tän. 11,

kõnetraat: 1-92

Toimetab kõike pangaooperatsioone

Panga juures Eestim. Kinnitus-A/s. „E R A“ peaesindus.

A/s. Pärnu Krediit Pank

Asukoht: Pärnus, Rüütli tän. nr. 30

Telefonid: Juhatus — 45, Üldine — 23

Korrespondendid:

Sisemaal

A.-S. G. Scheel & Co, Tallinn,
A.-S. Tartu Tööstuse Pank, Tartus ja Rakveres,
A.-S. Tartu Pank,
ja kõikides kodumaa linnades.

Välismaal

Kleinwort, Sons & Co, London,
Deutsche Bank & Disconto-Gesellschaft, Berlin,
Rigaer Kreditbank A.-G. Riga.

A=S.

VALGA PANK **VALGAS**

Vabaduse tän. nr. 6

telefon nr. 36

asutatud 1905. a.

**Toimetab kõiki
pangaoperatsioone**

Aktsia kapital Kr. 100.000—
Tagavarakapit. „ 82.000—

Panga juures Esimene Eesti Kindlustusseltsi „MAJA“ agentuur

TALLINNA JUUDI ÜHISPANK

Vene 6

Telefonid : Juhatus 448-27
Diskonto 448-28
K/k.jooks. a. 448-12
Üldtelefon 448-25

**Toimetab kõiki pan-
ga operatsioone si-
se- ja välismail**

Speditsoon, transport ja kinnitamine

Tallinna Juudi Ühispank

Kõmme Majaomanike Pank Ühispank

Kõmme, Suur-Pärnu mnt. 90/92, telef. 522-09.

Pank on avatud: kella 9 — 2
esmaspäeviti: " 9 — 2 ja 5 — 7 p.l.

**Pank toimetab kõiki pangaooperat-
sioone. Korrespondentide võrk üle
maa.** _____

**Panga juures asub Kõmme Kindlus-
tusselts.** _____

Põllumajandusliikude ühisuste ja põllumeeste ühistegelik Keskrahaasutus

Põllumeeste Keskpank

Tallinn, Vabaduse puiestee nr. 1. Telef. 444-36; 444-38.

Võtab raha hoiale, makstes hoiummude pealt ajakohast kõrgemat protsenti.

Annab laenusid 6—7% ga obligatsioonide, väärtpaberite, kulla ja muul kindlustusel ning käemeeste vastutusel.

Müüb-ostab välisvaluutat.

Müüb riigikassa pantkirju — millega võib soodsalt tasuda asunikku talude võlgu.

Toimetab sissenõudmist vekslite ja dokumentide järele. **Saadab raha** teistesse linnadesse ja rahvarikkamatesse kohtadesse.

Toimetab kõiki panga talitusi.

Põllumeeste Keskpanka liikmeiks on põllumajanduslikud ühised ja peremehed. — kinnisvara omanikud.

Juhatus.

Lääne-Eesti Ühispank

Märjamaal, omas majas.

AKTIVA	Arvete seis 31. detsembril 1934. a.	PASSIVA	
Kassa ja jooksvad arved	66.520,11	Kapitalid	108.804,30
Laenud ja disk. vekslid	384.776,37	Hoiusummad	346.639,47
Korrespondendid	9.111,04	Passivlaenud	56.449,10
Osatähed ja väärtpaberid	37.365,49	Korrespondendid	4 654,27
Avaalid	26.164,50	Avaalid	25.664,50
Vallas ja kinnisvara	38.447,70	Muud passivad	19.534,54
Muud aktivad	2 458,54	1934. a. ülejääk	3.097,57
	<u>Kr. 564.843,75</u>		<u>Kr. 564.843,75</u>

EESTI MAAKREDIITSELTS

Endise lühendatud nimega „KREDIT-KASSA“

Tallinn, Vabaduse puistee 1, oma majas. Juhatus telef. 466-37

---

*Annab põllupidajatele pikaajalisi laene talu-
koha pantimisel:*

*hoonete ehitamiseks, maaparanduseks, pärijatele väl-
jamaksmiseks, talu ostuõla ja lühiajaliste võlgade
tasumiseks j.n.e.*

*Laenult võetakse 6%⁰ aastas, millega ühtlasi kustub
ka laen.*

*Laenu soovivaalduse tehised saadab Eesti maa-
krediitselts soovijatele koju kätte.*

*Eesti maakrediitseltsi 5%⁰ pantlehed on
täiel määral maaga kindlustatud, seega
on need pantlehed kindlaks ja tulusaks
vabade summade ja kogutud tagava-
rade paigutamiseks.*

Eesti maakrediitseltsi juhatus.

A

9360

37360